

Plenumvergadering

van

WOENSDAG 5 FEBRUARI 2025

Voormiddag

Séance plénière

du

MERCREDI 5 FÉVRIER 2025

Matin

De vergadering wordt geopend om 10.03 uur en voorgezeten door de heer Peter De Roover, voorzitter.
La séance est ouverte à 10 h 03 et présidée par M. Peter De Roover, président.

De **voorzitter**: De vergadering is geopend.
La séance est ouverte.

Een reeks mededelingen en besluiten moeten ter kennis gebracht worden van de Kamer. U kunt die terugvinden op de webstek van de Kamer en in het integraal verslag van deze vergadering of in de bijlage ervan.

Une série de communications et de décisions doivent être portées à la connaissance de la Chambre. Elles seront reprises sur le site web de la Chambre et insérées dans le compte rendu intégral de cette séance ou son annexe.

Aanwezig bij de opening van de vergadering zijn de ministers van de federale regering:

Ministres du gouvernement fédéral présents lors de l'ouverture de la séance:

Bart De Wever, David Clarinval, Jan Jambon, Annelies Verlinden, Bernard Quintin, Jean-Luc Crucke, Vanessa Matz, Mathieu Bihet.

01 Regeling van de werkzaamheden

01 Ordre des travaux

01.01 **Sofie Merckx** (PVDA-PTB): Mijnheer de voorzitter, gisteren rond 18.00 uur hebben we uiteindelijk de definitieve budgettaire tabel ontvangen. Het probleem is dat die tabel echter helemaal geen details biedt omtrent de fiscale hervorming, wat toch een belangrijk punt is. Komt er een meer gedetailleerde tabel, zodat duidelijk wordt wat er onder de fiscale hervormingen valt, aangezien er meerdere verklaringen zijn geweest?

Het tweede probleem dat ik wil aankaarten, is dat er nog steeds een verschil is tussen de Nederlandstalige en de Franstalige tekst van het regeerakkoord, meer bepaald over de DBI-aftrek en de meerwaardebelasting. Welke versie is nu de correcte versie waarop we kunnen voortgaan? Dat is toch geen manier van werken. Het lijkt opnieuw een kibbelkabinet, een beetje zoals Vivaldi, waarbij de ene dit zegt en de andere dat. Kunt u zeggen wat het nu eigenlijk is? Er zal snel klare wijn geschonken moeten worden.

01.02 **Pierre-Yves Dermagne** (PS): Monsieur le président, nous avons en effet reçu un tableau budgétaire, non pas avant la fin de l'intervention de M. le premier ministre hier après-midi, mais bien près d'une heure après celle-ci. Ceci témoigne du respect de ce gouvernement à l'égard du Parlement!

Comme Mme Merckx l'a évoqué, ce tableau budgétaire est particulièrement succinct quant à une série de points. Il l'est beaucoup plus que d'autres tableaux ayant circulé ces dernières semaines et qui ont fuité dans la presse, notamment concernant la répartition des effets retour attendus par la réforme fiscale, la réforme du marché du travail, etc.

Monsieur le président, nous souhaiterions obtenir l'accord officiel dans les deux langues nationales afin d'être sûrs qu'il n'y ait aucun problème de compréhension ou lié à la traduction entre les différents négociateurs et les différentes fractions politiques de la majorité.

J'ai cru comprendre que le premier Conseil des ministres, hier matin, a été particulièrement tendu et que la déclaration de politique générale a dû être suspendue pour quelques instants par rapport à un

point précis de la réforme fiscale. Il est absolument essentiel, tant pour les membres du gouvernement que pour les membres de la majorité et ceux de l'opposition, de travailler sur des textes et tableaux complets faisant consensus, si pas sur le fond, au moins sur la forme.

01.03 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Mijnheer de voorzitter, u verklaarde gisteren dat de budgettaire tabel tegen het einde van de vergadering beschikbaar zou zijn. Misschien moeten we de definitie van 'het einde van de vergadering' eens herbekijken., want we kregen de tabel pas rond 18 uur. Ik heb de indruk dat de regering na de plenaire vergadering nog eens samen is gekomen in de ministerraad om de finale cijfers vast te leggen, want anders zouden we de tabel al ontvangen hebben op het einde van de speech. Dat is onverklaarbaar.

We hebben maar één tabel gekregen, maar er bestaat ook een gedetailleerde tabel van de fiscale hervormingen. We weten dat, omdat we die via een omweg hebben gekregen, namelijk via de pers.

Mijnheer de voorzitter, met uw goeddunken wil ik die tabel aan u bezorgen, zodat u die kunt verspreiden onder de leden van de Kamer. Het lijkt me evenwel evident en hoffelijk dat, als dergelijke tabel bij de pers circuleert, die minstens ook in de Kamer wordt verspreid. Dit is echt niet ernstig.

Mijnheer de voorzitter, u bent de hoeder van het debat, over de grenzen van de meerderheid en de oppositie heen en u hebt zelf deel uitgemaakt van de oppositie. Dit kan niet. Alle budgettaire tabellen die bestaan, moeten aan iedereen worden bezorgd. Ik vraag u om daarvoor het nodige te doen.

01.04 Alexia Bertrand (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, ik schaar me achter het pleidooi van de heer Van Hecke. Wij hebben die tabellen ook van de pers moeten krijgen. We hebben officieel één begrotingstabel van de regering gekregen, maar hebben ook gemerkt dat er blijkbaar nog honderd tabellen bestaan met fiscale onderdelen en sociale onderdelen.

Mijnheer de voorzitter, u moet erover waken dat wij de officiële versies krijgen via de diensten van de Kamer. Ik ben verrast dat dat niet het geval is.

01.05 Barbara Pas (VB): Collega Bertrand, ik weet niet of er honderden tabellen over de fiscale hervorming bestaan. Allicht bestaan er honderden versies van, zoals van het regeerakkoord. Aangezien wij die als Kamerleden nog niet hebben gekregen, lijkt het mij echter wel nuttig dat minister Van Peteghem eens checkt of de tabel die circuleert in de pers, de correcte tabel over de fiscale hervorming is, zodat wij tenminste ook over de correcte gegevens kunnen beschikken voor de discussie vandaag.

01.06 Minister Jan Jambon: Beste Kamerleden, ik zit dit jaar al bijna 20 jaar in het Parlement en deze discussie komt iedere keer bij het begin van een regering en een begrotingsdebat terug. Ik heb daarnet even bekeken welke tabel wij indertijd van de vorige regering hebben gekregen en dat tabelletje was maar een paar lijntjes lang. U hebt van ons de hele, uitgebreide begrotingstabel gekregen. Achter een begrotingstabel zitten natuurlijk werktabellen. Dat is logisch.

01.07 Wouter Vermeersch (VB): (...)

De **voorzitter**: Mag ik de minister het woord verlenen, mijnheer Vermeersch?

01.08 Minister Jan Jambon: Als het heel even kan. Ik ga afronden.

Achter begrotingstabellen zitten natuurlijk werktabellen. Die cijfers komen niet uit de lucht vallen. We stellen de begrotingstabel ter beschikking. Al de rest is *work in progress* dat we niet verplicht zijn te delen met het Parlement.

Wat de versie van het regeerakkoord betreft, moet u de cijfers van de Nederlandstalige versie nemen. We zullen dat aanpassen en in orde brengen; de cijfers in de Nederlandstalige versie van het regeerakkoord zijn in elk geval de correcte cijfers. Ik kijk uit naar het debat.

De **voorzitter**: Collega's, ongetwijfeld zou ik mij vijf jaar geleden hebben aangesloten bij wat u zonet hebt gevraagd. (*Hilariteit en applaus*) Toen zat ik in de oppositie, nu moet ik objectief zijn. Dat is in de oppositie niet nodig, zoals u weet. Objectief kan ik alleen maar vaststellen dat er gisteren is gevraagd om tabellen te bezorgen. Ik kan vaststellen dat die zijn bezorgd. Ik weet niet wat de pers weet, ik kan

moeilijk stempels zetten onder teksten die bij de pers terechtgekomen.

Om na te gaan of die tabellen deugdelijk zijn, of die tabellen waarheidsgetrouw zijn, of die tabellen voldoende zijn, of die tabellen in het Frans en het Nederlands met elkaar overeenstemmen, daarvoor wordt hier een debat georganiseerd.

Dat debat zullen wij nu ook starten.

De afspraken voor het debat zijn bekend, ik zal die nog eens herhalen wanneer we aan het ministergedeelte toekomen. Verschillende fracties hebben zich ingeschreven. Dat geldt niet voor de PVDA, maar ik vermoed dat die fractie ook het woord zal nemen, ook al is dat natuurlijk niet verplicht. Ook Ecolo-Groen heeft nog geen tussenkomst voorzien. We wachten dus in spanning af. Het Vlaams Belang heeft wel een betoog gepland. Dat betoog mag maximaal 60 minuten duren.

Tout le monde peut réagir, c'est clair.

De tijd die wordt besteed aan reacties op vragen, wordt niet afgetrokken van die 60 minuten. We volgen het frame van de actualiteitsvragen, voor alle duidelijkheid.

On peut poser des questions à l'orateur ou à l'oratrice mais, naturellement, celui-ci ou celle-ci peut terminer son raisonnement. Ce n'est pas au milieu d'une phrase que je vous donnerai la parole.

Daar mag dan meteen op gereageerd worden en nadat dit al dan niet uitgeklaard is, gaat men verder. Elke fractie zal straks bij het ondervragen van de ministers beschikken over een tegoed dat zij naar goeddunken kan invullen, zoals meegedeeld aan de fractievoorzitters in de Conferentie van voorzitters. Als de eerste sprekers al te uitgebreid de tijd nemen, dan zal dat ten koste gaan van de spreektijd van hun collega-fractieleden. Ik geef dat ter informatie mee. Gelieve die ruzies dus intern op te lossen en niet hier.

Mevrouw Merckx, ik geef u het woord, maar niet meer over de tabellen. Die discussie hebben we gehad; al denk ik dat het daar de hele dag over zal gaan.

01.09 **Sofie Merckx** (PVDA-PTB): Mijnheer Jambon, ik heb uw antwoord over de tabellen goed genoteerd en ik heb ook begrepen dat die andere tabellen blijkbaar werktabellen zijn. Nu de heer Jambon hier het woord genomen heeft, is de vraag die iedereen zich stelt: hoe moeten we de Nederlandstalige versie van het regeerakkoord over de meerwaardebelasting interpreteren?

De **voorzitter**: Mevrouw Merckx, u stelt nu al een vraag die pas aan bod kan komen wanneer u de heer Jambon mag ondervragen. Gelieve geen misbruik te maken van dit technische onderdeel van het debat.

02 **Bespreking van de verklaring van de regering**

02 **Discussion de la déclaration du gouvernement**

Aan de orde is de bespreking van de verklaring van de regering. **(20/1)**

L'ordre du jour appelle la discussion de la déclaration du gouvernement. **(20/1)**

Het woord is aan mevrouw Pas.

La parole est à Mme Pas.

02.01 **Barbara Pas** (VB): Mijnheer de voorzitter, ik wil in eerste instantie de eerste minister feliciteren. U hebt vergeten te melden dat het gisteren de maidenspeech van Bart De Wever was in dit halfroond. Ik wil hem daar uitermate mee feliciteren.

Mijnheer de Kamervoorzitter, bij de bespreking van het regeerakkoord van de vivaldiregering was uw eerste kritiek aan de heer De Croo – in uw rol van fractievoorzitter van de grootste oppositiepartij – dat hij er te weinig goesting in leek te hebben. Nu hebben we een eerste minister van het Koninkrijk België die zelf al meer dan een jaar op voorhand verkondigde dat het eigenlijk dik tegen zijn goesting is. Het was naar uw eigen zeggen gisteren een genoeg, mijnheer de eerste minister, maar ik moet eerlijk zeggen dat ik het genoeg er niet heb zien van afstralen. Enige begeestering heb ik in uw

regeringsverklaring niet opgemerkt.

Voor alle duidelijkheid, voor mijn fractie lijkt het geen twijfel: wij hebben bijzonder veel goesting om oppositie te voeren tegen de regering-De Wever. Dat zal ook nodig zijn. Ik zal u meteen ook duidelijk maken waarom.

Deze regering wordt ook wel de arizonacoalitie genoemd. Arizona wordt in de Verenigde Staten de Grand Canyon State genoemd, wegens de brede, diepe kloof die daar, vooral door de toeristen, bewonderd wordt. In dit land hebben we ook een Grand Canyon, namelijk de kloof tussen burgers en politici, die minstens even diep is. Ik moet vaststellen dat waar in de Verenigde Staten de Coloradorivier miljoenen jaren nodig had om dat landschap te doen ontstaan, het hier wel wat vlugger gaat. Wij zitten nog altijd met politici die het signaal van de kiezer blijven negeren. Naar een miljoen kiezers hebt u immers alvast niet geluisterd. Nog een miljoen Vlamingen hebt u bedrogen door hun een grote staatshervorming te beloven: confederalisme of niets, maar het werd alweer niets. U beloofde confederalisme en gaat nu proberen om België beter te besturen.

Wat u nu gaat proberen, werd al geprobeerd door Leterme, door Verhofstadt en ook door uzelf met de Zweedse regering. 'De kracht van verandering' was toen de leuze. Wat is er ondertussen veranderd, behalve het feit dat de situatie nog uitzichtlozer is geworden? Deze regering brengt niet de hervormingen die nodig zijn. U gaat iets proberen waarvan we weten dat het niet kan en waarin u eigenlijk zelf niet gelooft.

De prioriteit had moeten zijn het sociaal-economisch beleid in overeenstemming te brengen met de sociaal-economische realiteit. Een splitsing van de fiscale autonomie en van de sociale zekerheid is daarbij prioritair en niet wat u nu probeert, namelijk iets waarvan u zelf altijd hebt gezegd dat het onmogelijk is: de Vlaamse welvaart beschermen door België te redden. In die zin is de naam Arizona toepasselijk gevonden. In de Verenigde Staten heeft de staat Arizona immers grotendeels een woestijnklimaat waarin niets kan groeien. Enkel slangen en schorpioenen kunnen daar gedijen.

Mijnheer de eerste minister, u bent ook bevoegd voor institutionele zaken, die niet meer voorkomen in het themadebat na de algemene bespreking. Ik kom daar straks in mijn tweede deel zeker nog uitgebreid op terug. Laat mij het echter eerst hebben over een aantal punten die wel in uw regeerakkoord staan.

In eerste instantie ga ik in op migratie. Ik hoor overal met tromgeroffel aangekondigd dat dit het strengste migratiebeleid ooit wordt. In België is dat niet echt moeilijk, dat is geen kunst, want de lat lag op de grond. Die lat een beetje hoger leggen, is dus niet de moeilijkste uitdaging. België is met verve een topbestemmingsland. Alleen al tijdens de periode van de regeringsonderhandelingen kwamen er 24.500 asielaanvragen bij.

Zitten er goede maatregelen in uw regeerakkoord? Ja, uiteraard, zoals er in elk regeerakkoord goede maatregelen zitten. Ik ben ervan overtuigd dat we in de komende 24 uur vooral van de meerderheidspartijen wel zullen horen welke die goede maatregelen zijn. U zult het mij vergeven dat ik mij toespits op wat erin had moeten staan of wat er mijns inziens verkeerd in staat.

Maken uw maatregelen het migratiebeleid erg streng? Neen, dit is al zeker niet het strengst mogelijk asiel- en migratiebeleid. Daartoe moeten al onze voorstellen in praktijk worden omgezet. Tijdens de regeringsonderhandelingen liet de partij Vooruit, bij monde van het ABVV en de eigen achterban, al weten dat ze niet in een regering zou stappen met een erg streng asiel- en migratiebeleid en Vooruit heeft ook woord gehouden. Een asiel- en migratietsunami zoals we die vandaag kennen, stopt men alleen met een bombardement aan maatregelen. Drie vierde van de maatregelen die men zou moeten nemen om dat te bereiken, staan niet in het regeerakkoord, helaas ook niet de meest essentiële.

Nochtans zaten er partijen aan de onderhandelingstafel die deze essentiële maatregelen wel in hun programma hadden staan. De nieuwe minister van Asiel en Migratie, Anneleen Van Bossuyt, zei jaren geleden zelf dat het Deense migratiemodel het dichtst bij dat van N-VA aansluit. Daarbij is zij een cruciaal en wel heel fundamenteel punt vergeten, met name dat Denemarken een opt-out heeft inzake het Europees migratiebeleid. Nu blijkt dat die opt-out plots *something rotten in the State of Denmark* is, want daarover is er geen letter meer te bespeuren in het regeerakkoord van De Wever. Dat is een gemiste kans, want de geesten zijn aan het rijpen in Europa, aangezien steeds meer landen een opt-

out vragen. Dat is dus een gemiste kans om die kar te gaan trekken.

Uw regeerakkoord stelt klaar en duidelijk dat de regering prioriteit geeft aan de implementatie van het Europees migratiepact. Ik heb minister Francken al vaak horen zeggen dat dat pact niet werkt. In de oppositie hier in de Kamer was hij samen met ons heel vurig tegen dat Europees migratiepact. Nu beschouwt hij het als basis voor het regeringsbeleid. Opnieuw, dat is een gemiste kans om niet alleen voor een trendbreuk, maar echt voor een dijkbreuk te zorgen, om in Europa de kar te trekken om het samen met de geesten die daar rijpen wel in de juiste richting te duwen. In uw regeerakkoord staat geen opt-out, geen heronderhandeling van de vluchtelingenconventie, geen asielstop, geen Australisch model tegen illegale migratie.

De achilleshiel van een goed asiel- en migratiebeleid is een streng en efficiënt terugkeerbeleid. Hoe u dat zult waarmaken, met een zeer beperkte wet houdende woonstbetredingen en met het overeind blijven van het verbod op het vasthouden van gezinnen met kinderen, blijft mij vooralsnog een raadsel.

De woonstcontroles, die u met dit regeerakkoord wil invoeren, tellen alleen in uitzonderlijke omstandigheden: alleen voor vreemdelingen die het bevel hebben gekregen om het grondgebied te verlaten en die een gevaar vormen voor de openbare orde of voor de nationale veiligheid en voor terroristen of personen die veroordeeld zijn voor ernstige misdaden. Alle andere illegalen die gewoon pertinent weigeren om gevolg te geven aan het bevel om het grondgebied te verlaten, krijgen de facto de boodschap dat ze illegaal verder in het land kunnen blijven. Met betrekking tot een actieve opsporing van illegalen heb ik ook helemaal niets teruggevonden.

Ondertussen krijgt elke illegaal het signaal dat als men kinderen ze krijgt, zeker niet gedwongen zal worden teruggestuurd. Het verbod op het vasthouden van gezinnen met kinderen blijft immers behouden. Ik citeer: "Zonder gedwongen terugkeer van illegale gezinnen met minderjarigen wordt elke gedwongen verwijdering zo goed al onmogelijk gemaakt. Dat kan zelfs een aanzuigeffect creëren." Het zijn niet mijn woorden, maar die van de N-VA in de oppositie.

Over de opsluiting van illegale gezinnen met kinderen zei collega Francken in de vorige legislatuur: "We hebben nu eenmaal een stok achter de deur nodig. Met dit migratiebeleid hebben ze geen stok en staat de deur voor illegalen nog altijd wagenwijd open." Collega's, die stok achter de deur bestaat in zowat alle Europese landen, maar niet in dit regeerakkoord.

Anderhalf jaar geleden diende de N-VA nog een wetsvoorstel in om gezinnen met kinderen op te sluiten in gesloten centra. Het enige wat ze met het regeerakkoord hebben opgesloten, is zichzelf, met name in een regering met socialisten die een streng migratiebeleid blokkeren.

Mijnheer de voorzitter, u had het al uitgebreid over de begrotingstabel. Die tabel was ons gisteren aan het einde van de vergadering beloofd, maar viel pas uren later, rond 18 uur, in onze mailbox, nadat al heel wat krantenredacties over de tabel beschikten. Dat was uiteraard niet conform de afspraken die waren gemaakt. Dat is bij elke regeringsverklaring een discussiepunt, zoals de heer Jambon opmerkte. Ik heb hier al bijna 20 jaar zitting en op dat punt valt er helaas geen kracht van verandering te merken. Die alsmaar terugkerende discussie getuigt van bijzonder weinig respect tegenover het Parlement. Nochtans beweert u dat respect ter harte te nemen.

Doch, mijnheer de eerste minister, ik geef u het voordeel van de twijfel. We hebben u in het Parlement nog niet zo heel vaak gezien. Daar zal vanaf nu veel verandering in komen. Dan kunt u meteen ook de gebruiken leren kennen. Ik reken erop dat de onbeleefdheid om de tabel niet eerst aan het Parlement te bezorgen, een accident de parcours was en geen voorbeeld van de manier waarop de nieuwe regering transparant en met respect handelt ten opzichte van het Parlement.

Het was al erg dat we bij de regering-De Croo de tabellen niet op voorhand, maar tijdens de regeringsverklaring kregen. De N-VA was daar toen verbolgen over. U geeft dat zelf ook toe, mijnheer de voorzitter. Nu is het nog slechter, maar als ik die tabellen zie, begrijp ik wel waarom. Sander Loones zou vanuit de oppositie brandhout van die begrotingstabel hebben gemaakt. Ondanks ronkende verklaringen in de pers over de besparingen op het politieke systeem, komt amper 0,5 %, 116 miljoen euro, op een inspanning van meer dan 20 miljard euro, uit institutionele en politieke vereenvoudiging. Dat is de besparingsinspanning op het vlak van het politieke systeem.

Collega's, dat is toch ontgoochelend weinig? Ik doe mijn best om blij te zijn met zaken die ik in een regeerakkoord kan vinden, maar ik kan echt niet van vreugde een hele kerstboom opeten, wanneer ik lees dat u 25 % zult besparen op Unia. De N-VA zou Unia afschaffen. Terwijl dat geldverslindende linksactivistische clubje in het leven werd geroepen om opinies te bestrijden, mag dat onding volgens het regeerakkoord gewoon blijven bestaan. Ondertussen hebben we er ook een Vlaamse Unia bijgekregen. Vroeger betaalde Vlaanderen 1 miljoen euro aan de federale versie, nu betaalt het vijf keer zoveel aan een Vlaamse versie en ondertussen geraakt de federale versie niet eens afgeschaft.

Terwijl 0,5 % van de inspanning uit institutionele en politieke vereenvoudiging komt, komt maar liefst twee derde van de omstreden terugverdieneffecten. Dat is typisch Belgisch. Twee posten die vivaldigewijs in de budgettaire tabellen zijn opgenomen, moeten de rekeningen doen kloppen, namelijk fraudebestrijding en terugverdieneffecten.

Nog een typisch Belgische begrotingstraditie: het regeerakkoord bevat alweer een passage over de strijd tegen sociale en fiscale fraude die meer geld moet opleveren. Wanneer we de begrotingstabel die we gisteren hebben gekregen, vergelijken met die van enkele dagen geleden, is er daar op wonderbaarlijke wijze plots nog 100 miljoen euro bij gekomen. Dat zijn van die typische zaken, die elke keer opnieuw terugkomen. Ik kan niet voor hem spreken, maar ik ben er vrij zeker van dat Loones zou gezegd hebben dat die budgettaire tabel op drijfzand is gebouwd.

Nu wordt er lacherig over gedaan, maar herinner u hoe furieus Theo Francken was, toen we de begrotingstabel van de vivaldiregering in het Europees parlement aan het bespreken waren. Hij schreeuwde moord en brand, omdat het maar één tabelletje, één A4-tje van 37 regels was en omdat er ergens in de laatste kolom 1 miljard aan fraudebestrijding ingeschreven stond. Hij vond dat toen compleet onrealistisch. Nu staat er in de laatste kolom niet alleen een bedrag van 800 miljoen euro aan opbrengsten door fraudebestrijding ingeschreven, maar daarnaast staat er ook nog eens 8 miljard komend uit de arbeids- en pensioenhervormingen en bijna 8 miljard als terugverdieneffect van de 80 % werkzaamheidsgraad, waarvan arbeidseconomen zeggen dat dat onhaalbaar is.

Overigens, de cijfers van professor Peersman vanochtend op de radio – ik weet niet of u die hebt gehoord – zijn zelfs nog pessimistischer dan de onze. Hij zei letterlijk dat hij uw budgettaire cijfers extreem optimistisch vond. Ik citeer: "Ik heb het nog nooit zo extreem gezien." Collega's, de professor in onze fractie zal u straks nog verblijden met de berekeningen, die aantonen dat ze onhaalbaar zijn.

Mijnheer de eerste minister, als u op uw begroting afgerekend wilt worden, dan zullen er onvermijdelijk extra maatregelen nodig zijn. In uw regeringsverklaring hebt u ook gezegd: "Belastingen heffen, is zoals schapen scheren. Je moet stoppen wanneer je aan de huid zit." Dat maakt alleszins duidelijk hoe de regering in dit land naar de burger kijkt: als schapen die ze kan kaalscheren en die ze ook nog eens kan houden voor hun melk en het lekkere vlees. Van schapendarmen kan ze vioolsnaren maken; in vroegere tijden maakten ze er zelfs condooms van. Kortom, het zijn heel nuttige dieren. Zo worden onze landgenoten dus bekeken.

U bent er zelfs in geslaagd nog een belasting te vinden die in België nog niet bestond. Dat is een kunst. Het is zelfs de PS nooit gelukt om een meerwaardebelasting in te voeren in het meest belaste land ter wereld. Die meerwaardebelasting wordt voorgesteld als "een belasting die op de hoogste vermogens mikt. In de praktijk zal ze echter vooral de middenklasse treffen, mensen die een huis bezitten en dat zijn vooral de Vlamingen in dit land." Mijnheer de eerste minister, dat is een citaat van u op de website van de N-VA.

U mag het dan wel solidariteitsbijdrage noemen – u bent al even verbloemd als voormalig eerste minister Verhofstadt, die zo iets ook *sans gêne* zou hebben verbloemd –, het blijft hoe dan ook een nieuwe belasting op het toekomstige pensioen van veel gemiddelde goede huisvaders. Die nieuwe belasting kan volgens economen leiden tot minder investeringsbereidheid, een neerwaartse druk op de aandelenkoersen en zelfs een kapitaalvlucht. Als men de mond vol heeft van economisch herstel, dan moet men juist inzetten op ondernemerschap en kapitaal. Met deze belasting doet u evenwel het tegenovergestelde.

In België telt één fiscale zekerheid. Na elke regeringsvorming komen er nieuwe belastingen en eens die ingevoerd zijn, gaan die alleen maar naar omhoog. Het precedent is gecreëerd, het is nu wachten op een begrotingscontrole of misschien later op de PS om de tarieven op te trekken. De regeringsleden

hadden amper de eed afgelegd of er was al onenigheid over de meerwaardebelasting. Minister Vandenbroucke verklaarde gisteravond op de tv dat alles vastligt en dat er geen komma meer zal veranderen. Volgens collega Bouchez – hij is er jammer genoeg nog niet – ligt enkel het kader in het regeerakkoord vast en moeten alle modaliteiten nog bepaald worden. Volgens hem moet er nog bepaald worden hoe en wat er precies berekend zal worden. Wat is het nu?

Het afgelopen weekend zei de eerste minister dat de beleggers die hun aandelen minstens tien jaar bijhouden, een vrijstelling krijgen. Dat zinnetje stond in de supernota, maar het ontbreekt nu in het regeerakkoord. Wat is het nu? Kunt u of de minister van Financiën daarover vandaag duidelijkheid verschaffen? Wie komt er precies in aanmerking voor die belasting? Tot welk bedrag wordt men vrijgesteld? Hoe hoog zullen die tarieven zijn? Wat gebeurt er met de aandelen in het buitenland? Wat gebeurt er met beleggers die een aandeel van 20 % of meer in hun bedrijf of hun familiebedrijf bezitten? Het is onduidelijkheid troef. Wat men wel zeker weet, is dat de belasting 500 miljoen euro zal opleveren.

Het is alvast duidelijk, collega's, dat de meerwaardebelasting in de praktijk een moeilijk uitvoerbaar gedrocht zal worden vol koterijen. De werkzekerheid voor de ambtenaren van de FOD Financiën en voor de fiscale advocaten is gegarandeerd. Ik ben benieuwd hoe men de meerwaarde en dus de startwaarde voor de nieuw niet-genoteerde aandelen zal bepalen. Het wordt een complexe soep, maar sterke Jan zal dat oplossen. We zullen daarover vandaag allemaal duidelijkheid krijgen. Ik reken erop.

Wat staat er nog in het regeerakkoord? Wat energie en klimaat betreft, stelt u in uw regeringsverklaring dat het akkoord, na twintig jaar, eindelijk komaf maakt met de achterhaalde wet over de kernuitstap. U hebt daar nochtans al de kans toe gehad met de Zweedse regering, maar toen koos u ervoor om met het Energiepact de foute beslissing van Verhofstadt te bevestigen. Voor een deel van de kerncentrales is het ondertussen al te laat.

In uw regeerakkoord staat: "We komen de gemaakte afspraken in het kader van het Akkoord van Parijs en de goedgekeurde Europese klimaat- en energiedoelstellingen voor ons land na." U sluit zich kritiekloos aan bij de Europese engagementen en het Europese wetgevingspakket Fit for 55 van de Green Deal. Kersvers minister Van Bossuyt verklaarde op de N-VA-website: "De Green Deal van de Europese Unie is een voluntaristisch opbod aan klimaatdoelstellingen zonder uitgewerkte financiering en draagvlak bij de bevolking." U gaat die nu wel kritiekloos uitvoeren. Twee jaar geleden was de N-VA het nog met ons eens dat die Green Deal een exponent is van de totaal op hol geslagen klimaathysterie. Zuhair Demir noemde die twee jaar geleden nog de Green Steal, hoewel enkele N-VA'ers later die Green Steal goedkeurden in het Europees Parlement. Het bochtenwerk daarin kan ik niet meer volgen. U verklaart zich volledig akkoord met die Green Deal, het door de Europese linkervleugel onderhandelde akkoord om onze industrie en landbouw in de afgrond te rijden. U had Ecolo niet eens nodig aan de onderhandelingsstafel van uw regering om de geldverslindende en welvaartsvernietigende klimaatwaan en het groene dogmatisme mee in dit regeerakkoord te krijgen.

Voorts staat er het volgende in het regeerakkoord: "Samen met de gewesten werken we een langetermijnvisie en strategie uit met het nodige pragmatisme en ambitie die we verankeren in een interfederaal energiepact waarbij ieder zijn verantwoordelijkheid neemt om deze uit te voeren." Met andere woorden, u aanvaardt kritiekloos de huidige, complexe bevoegdheidsverdeling op het vlak van energie. Anders zou er geen nieuw interfederaal energiepact nodig zijn. Mijnheer De Wever, ik vermoed dat niet uzelf, maar een of andere dubbelganger ten tijde van Vivaldi in *De Ochtend* op Radio 1 pleitte om met een zogenaamde institutionele atoombom de bevoegdheid over energie eenzijdig te regionaliseren.

Wat het luik Justitie betreft, dacht ik even dat collega Van Quickenborne was teruggekeerd. We krijgen een stortbad aan beloftes, waarbij het ten zeerste de vraag is of die gerealiseerd kunnen worden.

Het Wetboek van strafuitvoering zou samen met het nieuwe Strafwetboek in werking moeten treden in april 2026. Momenteel is daarover nog niets bekend. U hebt nog een jaar de tijd. Elke straf zou moeten worden uitgevoerd, maar er zijn nu al wachtlijsten voor personen die veroordeeld zijn tot vijf jaar effectief om hun straf te kunnen uitzitten.

De problematiek van de overbevolking van de gevangenissen zou worden aangepakt door gevangenissen te huren of zelfs te bouwen in het buitenland. De in de volksmond gekende wet-Lejeune zou dan weer verstrengd worden, op voorwaarde dat men de overbevolking binnen de gevangenissen

kan terugdringen.

De vraag is of dat allemaal realistisch haalbaar en betaalbaar is, en al zeker op korte termijn. Aan aankondigingen geen gebrek, dat zijn we op dat domein gewoon. Wij zullen u alvast afrekenen op uw realisaties.

Wat veiligheid betreft, staat er veel in het regeerakkoord, maar het gaat vooral over oproepen tot onderzoek en overleg. Het gaat over coördineren, informeren, draagvlak creëren, aantrekkelijk maken. Ik beloof u dat wij er als oppositie nauwgezet op zullen toezien dat die vaagheid concreet wordt, dat er voldoende concrete daden zullen volgen. Uiteraard zullen wij prioritair opvolgen dat het niet bij aankondigingen blijft.

Minister Quintin heb ik op de Franstalige televisie al horen verklaren dat hij inzake de noodzakelijke fusie van de zes Brusselse politiezones tot één zone, eerst met de Brusselse burgemeesters wil overleggen. Als u het van dat zootje laat afhangen, dan weten we op voorhand dat er niets van in huis zal komen. Ik heb in uw regeerakkoord geen concrete timing gevonden. Ik hoop, minister Quintin, dat die in uw beleidsnota wel zal staan.

Wat voor het domein veiligheid in uw regeerakkoord ontbreekt, is een concreet plan om de manschappentekorten aan te pakken, is de opname 'afkomst' in de criminaliteitsstatistieken, zijn grenscontroles zoals in Duitsland en Nederland en het benoemen van de allochtone factor in de veiligheids- en jongerenproblematiek. U wijdt een heel stuk aan jongerencriminaliteit zonder vermelding van de allochtone origine van een aanzienlijk deel van die probleemjongeren. Voor die jongeren wordt het pamperbeleid gewoon voortgezet.

Collega's, zoals dat bij elke regeringsverklaring gaat, is het een constante – we hebben dat gisteren ook gezien – dat iedereen blij is. Iedereen verkoopt zijn of haar trofeeën aan de achterban en minimaliseert de toegevingen. Zo gaat dat altijd. Steeds meer is de inhoud ondergeschikt geraakt aan het feit dat er gewoon überhaupt een regering is. Men is blij omdat er een regering is en de rest is ondergeschikt.

De eerste reacties op sociale media enzovoort zijn altijd heel verhelderend om te volgen. Ik heb gezien dat ook de cd&v-voorzitter zeer opgelucht en blij was en onmiddellijk een pancarte deelde op sociale media met het opschrift "We zetten het land weer op de rails." Mijnheer Mahdi, een simpele vraag: wat heeft cd&v dan de voorbije decennia gedaan?

De **voorzitter**: Mijnheer Mahdi wil erop antwoorden. Zijn naam werd genoemd, dacht ik.

02.02 Sammy Mahdi (cd&v): Ik ga gewoon de vraag terugstellen, mevrouw Pas. Wat heeft het Vlaams Belang de afgelopen decennia al gedaan?

De **voorzitter**: Ik weet niet, mevrouw Pas, of u de volle twee minuten nodig hebt.

02.03 Barbara Pas (VB): Ik kom er niet met twee minuten. Met drie Kamerleden – wat hier vaak een dood gewicht zou worden genoemd – zijn we er zelfs in geslaagd om een regering te doen vallen die de verkeerde kant opging.

Mijn vraag was voor degenen die al decennia aan de beleidsknoppen zitten, voor degenen die in een regeerakkoord zelf zetten dat ze de dramatische achteruitgang van het ongewijzigd beleid willen ombuigen, terwijl ze zelf voor dat beleid hebben gezorgd. Samen met Vooruit zit u al jarenlang in de regering, mijnheer Mahdi: 17 jaar onafgebroken federaal, 43 jaar onafgebroken Vlaams. Dat is blijkbaar een wanbeleid waarvan u vandaag zegt dat het weer op de rails gezet moet worden. U gaat het zelfs met dezelfde mensen doen, maar ik heb in het regeerakkoord niet gevonden waarom het deze keer wel zou lukken.

Trouwens, mijnheer Mahdi, de kiezers hebben uw beleid ook niet gezien. U bent het tijdens de regeringsonderhandelingen misschien vergeten, maar de cd&v heeft in juni 2024 haar slechtste verkiezingsresultaat ooit behaald. Dat is ook zichtbaar in het regeerakkoord. Ik hoop dat ik straks nog zal vernemen waar u uw stempel hebt kunnen drukken.

Het is een typisch tjevenakkoord: enerzijds, anderzijds, dat staat er wel in. De stempel van de cd&v heb ik echter niet gevonden, niet in de ethische thema's en evenmin in de fiscale hervorming, waarin maar een fiscaal afkooksel van de plannen van Van Peteghem overblijft. Zelfs de weinige communautaire ambitie die de vivaldiregering had, was concreter. Er waren plannen om Volksgezondheid te regionaliseren. Zelfs dat is nu niet meer het geval. Het zal er zelfs met sint-juttemis niet komen, mijnheer Mahdi, en ook niet op het u bekende of niet bekende Pinksteren. Wij zullen erop moeten blijven wachten.

Er zijn nochtans verstandige mensen bij cd&v, die mijn visie delen en die dezelfde analyse maken, namelijk dat in dit land alleen sociaal-economisch kan worden hervormd wanneer er fiscale autonomie is en dat in dit land responsabilisering van de deelstaten nodig is om orde op zaken te stellen. Ik denk bijvoorbeeld aan Koen Geens, die voornoemde analyse nog niet zo lang geleden in *Knack* heeft gemaakt. Hij stelde letterlijk: "Je kan alleen door financiële responsabilisering orde op zaken stellen in een Belgische begroting." Naar die uitspraak hebt u helaas geen oren gehad tijdens uw regeringsonderhandelingen.

Collega's, dat is een analyse die niet alleen door Vlaams-nationalisten wordt gemaakt. Het zou verplichte lectuur moeten zijn, maar ik hoop dat u allen het interview met grondwetspecialisten Quinten Jacobs en Jürgen Vanpraet hebt gelezen. U zal Jürgen Vanpraet zeker nog kennen. Hij is uit het kabinet van minister Verlinden als verantwoordelijke voor Institutionele Zaken weggelopen. Hij moest de wetteksten voorbereiden voor de weinige communautaire zaken die in het regeerakkoord stonden. Hij botste echter op de onwil en tegenwerking van de Franstaligen die de zaken zo onmogelijk maakten dat hij ontgoocheld is vertrokken. De grondwetspecialisten maken dus dezelfde analyse: Er is fiscale autonomie nodig, indien orde op zaken moet worden gesteld.

De N-VA maakt die analyse al twintig jaar. Herinnert u zich de campagneslogan 'Afrit Vlaanderen, uitrit crisis'? Hoeveel afritten kan een partij missen? Ik vraag me oprecht af hoeveel keer men mensen dingen kan blijven wijsmaken. Daar komt ooit een einde aan. Abraham Lincoln wist destijds al dat men sommige mensen aan één stuk door kan bedriegen, alle mensen een tijdje, maar niet alle mensen aan één stuk door.

In 2014 hebben we van de N-VA identiek dezelfde verkiezingsbelofte gehoord. Herinner het u: "Wij stappen niet in een regering zonder grote staatshervorming." Het was toen de heer Jambon, meen ik, die zei: "Als we meer dan 30 % halen, hou me dan tegen, want dan vertrekken we van een wit blad." Het werd meer dan 30 %, maar we hebben een communautaire stilstand gekregen.

Nu zien we net hetzelfde. De jongste jaren klonk het riedeltje opnieuw: "Confederalisme of niets." We vaak het zo vaak gelezen en gehoord: "We stappen niet in een regering zonder een grote staatshervorming." En als men het discours wat afzwakte, was daar Jong N-VA, nietwaar, collega Bergers, dat de moederpartij met persberichten bijstuurde dat zij toch maar de volledige Vlaamse onafhankelijkheid hoog in het vaandel moest blijven dragen. Als men evenwel leest wat er allemaal door de eerste minister verkondigd werd in de voorbije jaren, weet men niet meer wat men moet geloven.

Mijnheer De Wever, u zei dat u niet meer geloofde in federale hervormingen en dat men in dit land geen federale regering meer kan maken die de Vlaamse welvaart kan redden. Dat stond in Trends, in november 2023. Op uw verkiezingscongres in juni klonk het dat men voor een sterk en democratisch bestuur de omslag naar het confederalisme moest doordrukken. "Dat is waar wij onverkort voor gaan", zei de N-VA. Vandaag is er echter geen splitsing van de sociale zekerheid, geen regionalisering van de gezondheidszorg, noch homogene bevoegdheden. Wel zijn er deelstaatvertegenwoordigers als waarnemers in het Verzekeringscomité. Waarnemers, dat zal indruk maken!

Bart De Wever op de verkiezingsavond: "De beste kuur is zelfbestuur; nog nooit stemden zoveel Vlamingen voor meer autonomie." N-VA, vandaag zit in uw regeerakkoord niets richting meer autonomie. Nul. Nada. Even weinig communautaire ambitie als uw Vlaamse regering. De N-VA tijdens de campagne: "Je kunt in dit land geen federale regering meer maken die onze welvaart kan redden; wij doen daar niet meer aan mee." De N-VA vandaag: "Een federale regering die onze welvaart duurzaam veiligstelt."

Op uw nieuwjaarsreceptie vorige maand: "Grote communautaire vooruitgang." N-VA vandaag: "We

schaffen misschien binnen vijf jaar de Senaat af." U hebt daar gisteren het Parlement toe opgeroepen. Dit zijn niet alleen uitspraken van u, mijnheer de eerste minister. Ik ga te veel spreektijd van mijn fractie afnemen als ik ook nog de uitspraken van minister-president Jambon zou citeren. Het ging er altijd over dat men niet in een regering zou stappen zonder die grote staatshervorming.

Waarom zouden we nu moeten geloven dat u als premier wel voor een institutionele hervorming op tafel zou kloppen, als u dat zelfs als formateur niet hebt gedaan, mijnheer de eerste minister? U hebt trouwens al zoveel gezegd. "Ten laatste in 2014 stop ik als partijvoorzitter." Herinnert u zich die nog, mijnheer de eerste minister? Het stond in marmer gebeiteld, zei u in *Het Belang van Limburg*. Het stond niet in marmer gebeiteld, het was op water geschreven. Hoe geloofwaardig is een man die ooit zei dat hij niet met de socialisten zou regeren, maar er ondertussen wel op elk beleidsniveau zijn kar aan heeft gehangen? Ik zal uw geheugen oprispen met een citaat uit een RTBF-interview met u: "Ik heb de socialisten in Antwerpen buitengezet, na 90 jaar. Ik hoop ze nooit meer terug te zien." U hebt niet alleen op elk beleidsniveau zelf voor die socialisten gekozen. U hebt ook nog de oude socialisten Frank Vandenbroucke, Willy Claes en Patrick Janssens meegebracht. Mochten dat ministers van Trump geweest zijn, dan had onze pers het geformuleerd als Agustafraudeur, geldverbrander en vrijgekochte, corrupte voetbalfanaat, of ze toch minstens als omstreden beschreven.

Op de Piazza della Bocca della Verità in Rome staat een beeldhouwd menselijk hoofd dat uit de Romeinse oudheid stamt. Dat is eigenlijk een marmeren masker met een opengesperde mond. La Bocca della Verità of de Mond der Waarheid staat eigenlijk bekend als de oudste leugendetector ter wereld. In de middeleeuwen geloofde men dat, wanneer een leugenaar zijn hand in die mond stak, die hand door het beeld zou worden afgebeten als men op een leugen werd betrapt. Ze hebben in de middeleeuwen bij processen beklagden hun hand daarin laten steken en als ze op een leugen werden betrapt, dan hakte een beul, die achter het beeld stond, die hand daadwerkelijk af.

Mijnheer De Wever, ik weet dat u een groot liefhebber bent van het oude Rome. U figureert graag als Romein op koekjesdozen en zo. Ongetwijfeld bent u al vaak in Rome geweest en u zult er nog wel naartoe gaan, maar ik raad u ten stelligste af om la Bocca della Verità te gaan bezoeken, want het beeld zou niet weten waar eerst te bijten, u zou geen ledematen meer overhouden. U hebt in een interview destijds gezegd dat Julius Caesar uw grote voorbeeld is, maar ik denk dat u zich vergist. Ik ben ervan overtuigd dat uw grote voorbeeld Brutus is.

Als ik de versies van het regeerakkoord naast elkaar leg, vind ik het heel opmerkelijk te zien dat in laatste instantie nog dingen geschrapt en dingen toegevoegd zijn. Opmerkelijk geschrapt, in de laatste uren nog, zijn een eigen rechtbank en een volwaardig parket voor Halle-Vilvoorde, een van de zeer weinige concrete communautaire, institutionele punten die in het ontwerp-regeerakkoord stonden. Helaas hebben cd&v en N-VA die eis laten vallen om gewoon hetzelfde te hebben – niet meer – dan in de rest van Vlaanderen.

Toegevoegd, in laatste instantie, "zonder de steun van extremistische stemmen" als u op zoek gaat naar een tweederdemeerderheid voor een eventuele institutionele hervorming, waarvan u in uw regeerakkoord niet zegt welke richting die uitgaat. Niet dat ik mij aangesproken voel bij extremistische stemmen, verre van. Ik vraag u daarom over wie het gaat. Misschien moet u dat eens verduidelijken, zeker ten aanzien van uw N-VA-achterban, waarvan alle bevestigingen uitwijzen dat een meerderheid ervan met ons wil samenwerken. Daarom lijkt het mij nuttig om te weten wie u bedoelt. U kondigt een staatshervorming aan voor de volgende legislatuur, hoewel artikel 195 van de Grondwet nu al voor herziening vatbaar is verklaard. U zegt niet welke richting die staatshervorming moet uitgaan, dat ligt niet vast in het regeerakkoord. U hebt nog niet eens naar een tweederdemeerderheid gezocht. Wat u wel al doet, is op voorhand een heel aantal stemmen uitsluiten, met als resultaat dat nu al vaststaat dat die tweederdemeerderheid haast onmogelijk wordt gehaald.

De eerste tweet na het sluiten van de eerste versie van het regeerakkoord op vrijdag kwam van minister Francken en vond ik heel veelzeggend: "We gaan dit land terug weerbaar maken op alle vlakken." België weerbaar maken, maar wat bedreigt de Vlaamse welvaart? Als men jaarlijks de Vlaamse centen en miljarden afroemt, dan is dat toch niet de schuld van buitenaf? Dan is dat de schuld van België zelf. Als de democratie bedreigd wordt, komt dat door het Belgische systeem. Als de taalwetten niet gerespecteerd worden, dan is dat de schuld van België. U zegt "op alle vlakken", maar er is geen enkel beleidsdomein in dit land dat niet de negatieve gevolgen ondervindt van dat Belgische systeem. Vlaams-nationalisten moeten Vlaanderen weerbaar maken tegen België en niet België proberen te

redden ten koste van de Vlaming. U bent 20 jaar geleden met miljarden aan neggeld naar Strépy gereden, maar vandaag doet u dat met echt geld.

Collega's van de N-VA, vanaf nu zult u van discours moeten veranderen. Sommigen hebben dat al gedaan tijdens de regering-Michel, voor anderen zal het nog wat wennen zijn. De N-VA heeft de voorbije vijf jaar steeds gezegd dat het onmogelijk is om de Vlaamse welvaart te redden zonder communautaire hervormingen, maar vanaf nu zult u allemaal moeten zeggen dat u de Vlaamse welvaart hebt gered zonder die institutionele hervormingen. Dat zal geen probleem zijn, u kunt dat. Ik heb u tien jaar geleden de communautaire omerta zien toepassen, de communautaire problemen doodzwijgen, doen alsof ze niet bestaan, doen alsof u ze nooit belangrijk hebt gevonden.

Ik weet wel dat er veel principes moeten worden ingeslikt om in de Wetstraat 16 te geraken. Guy Verhofstadt heeft daar destijds zijn Burgermanifesten – figuurlijk – voor verbrand. U hebt net hetzelfde gedaan met dit artikel 1 van uw partijstatuten.

(Mevrouw Pas verscheurt een blad papier.)

Ik doe wat u gedaan hebt. Ik vraag om consequent te zijn en om uzelf geen Vlaams-nationalist meer te noemen. U bent geen V-partij. Uit al uw daden blijkt ontegensprekelijk dat, mocht u het al ooit zijn geweest, u dat nu absoluut niet bent.

Als het u menens was met uw communautair programma, dan legt men dat op dag één van de onderhandelingen op tafel en niet op dag 222. Dat alleen al is veelzeggend. Ik weet wel dat de pers u zal blijven bestempelen als Vlaams-nationalisten. Gelet op de foutieve, gratuite en beledigende betitelingen die mijn partij van de pers krijgt, moet daar geen enkele betekenis of waarde aan gehecht worden.

Ik wil afsluiten met nog één verhaal. In 1892 schreef de Engelsman William Thomas Stead een verhaal. Hij schreef een verhaal over een passagiersschip dat met een ijsberg in aanraking kwam en naar de bodem van de zee zonk. Vele mensen verdronken in die roman omdat er niet voldoende reddingsboten waren. Het klinkt herkenbaar. Hij schreef in zijn boek ook woordelijk de voorspellende zin: "Dit is precies wat er kan en ook zal gebeuren wanneer de rederijen blijven doorgaan met het laten uitvaren van schepen die een tekort aan reddingsboten hebben." Het hoofdpersonage uit dat verhaal komt bovenop de ijsberg terecht en wordt opgepikt door een schip waarvan de kapitein Edward Smith heette, net zoals de kapitein van de Titanic, identiek dezelfde naam, die 20 jaar later zou uitvaren.

Men zou verwachten dat William Thomas Stead, de Engelse Jules Verne, wel de laatste geweest zou zijn om aan boord te gaan van de Titanic, aan boord van zo'n doods-kist. De man hield echter van luxe en ging wel aan boord van de Titanic. Hij werd, voor hij verdronk, laatst gezien zittend in een pluchen zetel in de bibliotheek van de Titanic. Hij vertelde daar enthousiast over het elfgangenmenu van die avond. Stead kende en benoemde de problemen. Hij wist dat er rampen konden en zouden gebeuren. Toch ging hij aan boord van die doods-kist. Collega's, dat doet mij denken aan wat de N-VA vandaag doet.

Collega's van N-VA, u benoemt het probleem, u kent de analyse, u weet dat België onbestuurbaar is, maar u gaat toch voor de pluchen zetels, voor het elfgangenmenu, voor de aanblik van luxe, bereid om in eender welke doods-kist te stappen. Collega's van de N-VA, onthoud de naam William Thomas Stead. Hij was de eerste N-VA'er in de geschiedenis.

Mijnheer de voorzitter, ik rond af met uw woorden tijdens de bespreking van het vivaldiregeerakkoord, want hoe we het ook draaien of keren, ook onder De Wever I blijft België onbestuurbaar. U zei toen: "Erken dat dit Belgische model uitgeleefd is. Probeer dat lijk niet opnieuw op te warmen." Ik zou het niet beter kunnen verwoorden, mijnheer de Kamervoorzitter. Collega's, ik roep u op om hetzelfde te doen en deze regering het vertrouwen niet te geven.

De **voorzitter**: Dank u, mevrouw Pas. De volgende spreker in de algemene bespreking is de heer Ronse.

02.04 Axel Ronse (N-VA): Collega's, ik zal beginnen met u iets heel persoonlijks mee te geven. Ongeveer een jaar geleden hadden ikzelf en vermoedelijk ook vele generatiegenoten van verschillende

politieke strekkingen het gevoel dat men via politiek engagement niet meer voor echte verandering kon zorgen. Net als velen dacht ik dat er misschien andere en betere manieren zijn om stenen in de rivier te verleggen. Niet een titel of status zorgt voor een gelukkig leven, maar wel het gevoel nuttig werk te hebben verricht, een steen in de rivier te hebben verplaatst, iets ten goede te hebben gedaan, wanneer men na een lange dag werken 's nachts in bed kruipt. Vorig jaar miste ik dat gevoel wat. Ik denk trouwens dat ik voor heel wat generatiegenoten, collega's en conculega's in het halfroond spreek.

Door het politiek immobilisme, door de jarenlange stilstand in de politieke besluitvorming krijgt men het gevoel dat alles is vastgeroest in dit gestolde land, waarin niets nog beweegt door het vastgelopen politieke model. Waarom zou men in godsnaam nog aan politiek doen? Hoe kan men mensen nog motiveren om op een lijst te staan voor gemeenteraadsverkiezingen en parlementsverkiezingen? Ik ben nochtans in de politiek gestapt om een zeer eenvoudige reden. We zijn allemaal opgegroeid in een enorm bevoorrechte context en ik wil dat wie na ons komt, in een nog bevoorrechtere toekomst kan opgroeien.

02.05 Wouter Vermeersch (VB): Mijnheer Ronse, ik krijg wat het gevoel in de Kortrijkse gemeenteraad te zitten. U sprak over het verleggen van stenen in de rivier. Er was het zogenaamde onwrikbare kader van eerste minister De Wever, maar we krijgen hier dit mager A4'tje. Beste collega's die er in het Europees Parlement bij waren, de heer Francken schreeuwde toen moord en brand, omdat er in de laatste kolom 1 miljard euro voor fraudebestrijding stond. Cumulatief ging het om 2,3 miljard. Ik ga voorbij aan de discussie of dat al dan niet cumulatief is, maar ik heb nog niets teruggevonden van die miljarden in 2024 in de kraters van de vivaldiregering en ook het Rekenhof heeft dat miljard toen ook niet teruggevonden.

Vandaag horen we de heer Francken niet. Wat het premierschap en enkele ministerposten met een partij toch allemaal kunnen doen!

Wat zien we in de laatste kolom van uw begrotingstabellen? 800 miljoen euro aan inkomsten uit de strijd tegen sociale en fiscale fraude, net geen miljard. Cumulatief komt dat uit – opnieuw – op 2,3 miljard euro. De hervormingen zijn goed voor 8,2 miljard euro en als effect van de 80 %-werkzaamheidsgraad noteert u nog eens 8 miljard euro. De traditionele sluipposten van een begroting, namelijk fraudebestrijding en terugverdieneffecten, komen op dit A4'tje samen op 17 miljard euro. U overtreft de vivaldiregering in zeventienvoud.

Mijn vraag aan u is heel eenvoudig. Vindt uw fractie deze keer de begrotingstabel wel verdedigbaar? Is die 800 miljoen euro in de laatste kolom en de 2,3 miljard euro voor fraudebestrijding plots wel realistisch geworden voor de N-VA? Zijn de miljarden aan terugverdieneffecten voor uw fractie plots wel verdedigbaar?

02.06 Axel Ronse (N-VA): Mijnheer Vermeersch, ik ben allereerst blij dat ik u het gevoel geef een beetje in Kortrijk te zijn en thuis te komen. Ten tweede ben ik een beetje verbaasd dat mijn heel persoonlijke ontboezeming van daarnet u meteen bij de inkomsten uit de strijd tegen de sociale en fiscale fraude brengt. Ik zal u nog even op uw honger laten, maar ik antwoord wel al op uw laatste vraag. Het is evident dat wij achter de tabel staan. Ik zal er straks ook dieper op ingaan en u zult alle kansen hebben om minister Van Peteghem, verantwoordelijk voor de begroting, daarover fors te ondervragen.

02.07 Wouter Vermeersch (VB): Mijnheer Ronse, u hebt natuurlijk gelijk dat ik mij als Vlaams-nationalist niet thuis voel in dit Belgisch huis, maar het onwrikbare kader van eerste minister De Wever blijkt een onrealistisch A4'tje. Mevrouw Pas zei ook al dat we daarin niet alleen staan; zelfs begrotingsexperts maken uw begroting met de grond gelijk. Vanochtend zei de heer Peersman nog dat de tabellen extreem optimistisch zijn. Hij zei dat hij nog nooit zoiets extreem had gezien.

Eerste minister De Wever waarschuwde er al voor dat, als men een schaap scheert, men moet stoppen, als men op de huid zit. U weet ook dat de Waalse en Brusselse schapen zodanig uitgemergeld zijn dat ze niet meer te scheren vallen. Bij het Vlaamse schaap zit u al lang onder de huid, want de Vlamingen betalen al het overgrote deel van de belastingen in dit land. Ook het vermogen is grotendeels in Vlaanderen te vinden. Door uw regering zal de Vlaming bloeden en het Vlaams Belang zal zich daar de komende jaren keihard tegen verzetten.

02.08 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): Mijnheer Vermeersch, ik zal niet meteen mijn grote redevoering afsteken, want die komt er over een half uur aan, maar ik wil wel even ingaan op een ander thema dat u hebt aangehaald, mijnheer Ronse.

Mijnheer Ronse, met uw uitspraak dat wij een bevoorrechte generatie zijn, schetst u uw ideologisch wereldbeeld. Dat is het basisidee van de N-VA, op basis waarvan u al uw aanvallen zult richten. Dat is evenwel niet waar in Vlaanderen en in België. Mensen zien vandaag af. Gepensioneerden hebben in België geen goed leven; ze zijn niet bevoorrecht. In België bedraagt de vervangingsratio tegenover het laatste loon 47 %. Mensen leven in België van kleine pensioentjes. U van de N-VA leeft in uw bubbel. U zult de gepensioneerden aanvallen. Bijna 3 miljard euro zult u bij de gepensioneerden halen. U zou zich moeten schamen.

Mijnheer Ronse, de lonen zijn geen probleem voor u. Het loon van politici van 6.000 euro is geen probleem. U stelt voor om de lonen te blokkeren tot 2027. Hoe durft u! In veel bedrijven en veel sectoren zal veel winst worden geboekt. Volgend jaar gaat het om 6 miljard euro aan aandelen. Maar het is geen probleem om alle lonen te blokkeren. Mijnheer Ronse, dit is het probleem met uw wereldbeeld: u denkt vanuit uw bubbeltje dat iedereen het goed heeft en dat we allemaal inspanningen moeten leveren.

Mijnheer de eerste minister, u verklaarde dat we op dieet moeten gaan, kilo's moeten verliezen. Dat kan een persoonlijke optie zijn, maar het volk is al op dieet. Het volk zag al af de voorbije jaren. Hoe durft u vandaag vragen dat de mensen zo afzien!

Mijnheer Ronse, u noemt zich een jonge politicus. Mijn vraag is heel duidelijk: hoe durft u vandaag 3 miljard euro bij de gepensioneerden halen?

02.09 Axel Ronse (N-VA): Dat is heel eenvoudig, mijnheer Hedebouw. Weet u wat het verschil is tussen ons? U bent de woordvoerder van de generatie die op de poef van de volgende generatie wil leven en ervoor wil zorgen dat jonge mensen die morgen kapper, arbeider, winkelier of bakker willen worden, geen deftige gezondheidszorg meer zullen kunnen genieten, geen toegang meer zullen hebben tot deftig onderwijs en geen deftige toekomst meer zullen kunnen opbouwen. Wij zijn de generatie die vooruitkijkt en die ervoor wil zorgen dat de volgende generatie een beter, socialer en meer solidair leven dan het onze zal kunnen opbouwen. Wij zijn niet de generatie van de fils à papa, die het fortuin dat onze grootouders hebben opgebouwd, vernietigt. Wij zijn de generatie die aan onze zonen en dochters een nog mooier fortuin wil doorgeven en dat zult u straks zien.

02.10 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): Mijnheer Ronse, wij zijn de generatie die fier is op onze ouders en grootouders die de sociale zekerheid hebben uitgebouwd. Dat hebben de Vlaams-nationalisten niet gedaan! Wij zijn de generatie die zegt dat vandaag 6 à 8 % van de rijkdom niet meer naar de lonen, maar naar het kapitaal gaat. Wij zijn de fiere generatie van de werkende klassen in Vlaanderen en België die zegt dat wij de rijkdom produceren, terwijl u, de Vlaamse nationalisten, voor de superrijken rijdt. Dat is het grote probleem, mijnheer Ronse.

02.11 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Mijnheer Ronse, u spreekt over de bevoorrechte generatie, maar dat geldt helaas niet voor iedereen. We hebben gisteren de budgettaire tabel gekregen. Wat we voordien en ook een aantal dagen geleden niet wisten, is wat er gebeurt met de welvaartsgarantie. Keihard wordt daarop gesnoeid. Half januari was dat nog 1,8 miljard euro, maar nu is dat met 1 miljard gestegen tot 2,8 miljard euro. De welvaartsgarantie moet ervoor zorgen dat de uitkeringen van mensen die het moeilijk hebben en van een uitkering leven, ook nog een beetje kunnen stijgen met de welvaart. Waarschijnlijk is dat pasmunt geweest voor het behoud van de index. Ik kan me al voorstellen hoe het die laatste nacht is gegaan: een toegeving aan de socialisten – we raken niet aan de index – maar we zullen wel serieus doorpakken op de welvaartsgarantie. Dat is nooit gezien en heeft een impact op de armoede. In de vorige regering hebben de groenen en alle vivaldipartijen ervoor gezorgd dat de armoede gedaald is met 25 % op 4 tot 5 jaar tijd. Dat was een prestatie van de hele ploeg. Hoe zult u ervoor zorgen dat de armoede zal dalen? De armoede zal immers stijgen, terwijl die aan het dalen was. Hoe zult u dat oplossen?

02.12 Axel Ronse (N-VA): Dat komt u in het volgende half uur te weten, indien u mij laat uitspreken. Ik was nog maar net begonnen met een persoonlijke ontboezeming en het gaat hier al over sociale en fiscale fraude en de welvaartsenveloppe. Laat mij even op gang komen.

02.13 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Mijnheer de voorzitter, ik behoud het recht om daar straks nader op in te gaan. Het is duidelijk dat de N-VA zeer fier is op de afbouw van de sociale verworvenheden.

02.14 Axel Ronse (N-VA): Ons hoger doel is er toch voor te zorgen dat wie na ons komt, toegang heeft tot een goede gezondheidszorg, tot betaalbaar onderwijs. Onze voorouders hebben ons een fantastisch cultureel patrimonium bezorgd. Generaties die ons zijn voorafgegaan, hebben keihard gewerkt als verpleegkundige, als leerkracht, als ondernemer, vanuit gelijk welke hoedanigheid. Wij allemaal plukken de vruchten van hun harde werken. Tegelijkertijd heb ik het gevoel dat wij de generatie dreigen te zijn die de opgebouwde welvaart opsoupeert, de generaties fils à papa die er in ijlt tempo doorjagen wat de ouders en grootouders opbouwden. De voorbije decennia werd elke grote politieke uitdaging doorgeschoven naar de volgende generaties. Dat is *crazy*!

Herinner u in het Parlement twee vriendinnen, Caroline en Virginie. Wie kent hen nog? Toen ze samen met pensioen gingen, stonden ze in de krant. De ene had amper gewerkt. Heel haar carrière bestond uit gelijkgestelde periodes en ze had een hoger pensioen dan de andere die heel haar leven had gewerkt.

Vorige week hebben we het nog gehad over meer dan 12.000 mensen die jarenlang ziek zijn en permanent in het buitenland wonen. 7.000 mensen daarvan zijn al meer dan vier jaar lang ziek. In absolute cijfers zitten wij bijna aan het aantal langdurig zieken van Duitsland. Leeflonen worden, bijvoorbeeld in Anderlecht, massaal uitgekeerd, zonder enige vorm van controle, laat staan van verwachting dat men de taal aanleert of dat men heeft bijgedragen.

Ik woon naast Henegouwen, vlak bij Moeskroen. Daar heerst massale jeugdwerkloosheid, terwijl we in mijn provincie West-Vlaanderen, in Zuid-West-Vlaanderen, de regio Kortrijk, met een acuut tekort zitten aan kortgeschoolde mensen. De werkgeversorganisaties smeken zelfs om mensen van buiten de Europese Unie aan te trekken voor die jobs. Wie begrijpt dat nog, collega's?

02.15 Kim De Witte (PVDA-PTB): Mijnheer Ronse, u verwijst naar een aantal casussen waarvan we allemaal weten dat het relatief beperkte casussen zijn. In uw eigen begrotingstabellen lees ik welke de grote besparingen zijn die de N-VA zal doorvoeren op de pensioenen, met als zogenaamd doel de bescherming van het pensioen voor de jongeren.

Een eerste grote besparing, te lezen in uw eigen begrotingstabellen, noemt u de harmonisering van loopbaanvoorwaarden voor vervroegd pensioen. Dat houdt in dat een op twee mensen een jaar langer zal moeten werken, aangezien de loopbaan anders berekend wordt. Dat moet een half miljard euro opbrengen. Dat heeft niets te maken met werklozen of zieken, dat betreft allemaal werkende mensen.

Een tweede maatregel noemt u actuariële neutraliteit. Een zorgkundige die bijvoorbeeld op 20 jaar is beginnen te werken en die op 63 jaar stopt met werken en met pensioen gaat omdat ze na 43 werkjaren 'opgewerkt' is, zou 20 % van haar pensioen verliezen als ze tien jaar halftijds gewerkt heeft. Dat komt doordat die deeltijdse tewerkstelling, bijvoorbeeld een periode twee vijfde gewerkt hebben, niet meer in aanmerking komt voor het pensioen.

Een derde maatregel uit uw eigen begrotingstabellen is de afschaffing van de bepaling 'zware beroepen' in de publieke sector en in de private sector. Aan mensen in sectoren zoals de bouw, de handel of het transport, die heel hun leven keihard werken en voelen dat ze op bijvoorbeeld 62 jaar 'opgewerkt' zijn, zegt u dat zij geen recht hebben op een pensioen.

Mijnheer Ronse, mijn vraag is in welke zin u dat de beloning van werken noemt. U zegt dat werken beloond wordt, maar dat is helemaal niet het geval. U zorgt er net voor dat hardwerkende mensen een pak van hun pensioenrechten verliezen. U spreekt over een aantal mensen die niet representatief zijn voor de meerderheid van de werkende mensen in ons land.

De **voorzitter**: Mijnheer De Witte, u staat gecatalogeerd als de heer Boukili omdat u op zijn plaats zit. Gaat het om een definitieve plaatswijziging? U moet weten dat de stoel spreekt, niet de mens.

02.16 Axel Ronse (N-VA): Mijnheer De Witte, ik vond dat u goed begonnen was. De voorbije week zag ik de PVDA iedere keer rondtoeteren dat de mensen zullen minder pensioen zouden krijgen. Maar

u begon eigenlijk met een goede zin. U zei dat mensen hetzelfde pensioen zullen behouden, maar dat ze iets langer zullen moeten werken. We beginnen er te komen. Het fake news begint weg te gaan.

Daarna bent u evenwel volledig *into the fake news stories* gegaan. We zullen die straks allemaal weerleggen, maar ik wil u al één iets meegeven over zware beroepen. Weet u wat we doen? We maken het mogelijk voor mensen die 42 jaar gewerkt hebben op hun zestigste met pensioen te gaan. Eindelijk!

Met die hardvochtige, asociale, foute, zware N-VA in de regering zorgen wij er eindelijk voor dat iemand die sinds zijn achttiende keihard aan het 'travakken' is, met pensioen kan gaan op zijn zestigste. Het is die mens gegund. Erken dat toch, alstublieft.

02.17 Minister **Frank Vandenbroucke**: Mijnheer de voorzitter, men heeft hier verwezen naar het huis van de sociale zekerheid, maar als men echt van een huis houdt, moet men dat ook onderhouden en op tijd verbouwen. Men moet er ook voor zorgen dat het dak stevig is. Dat is wat we doen, omdat we van het huis houden. We willen het ook beter maken.

Het voorbeeld van de zorgkundige is interessant. De zorgkundige die op zijn twintigste begonnen is en die een leven lang hard gewerkt heeft, moet vandaag inderdaad wachten tot zijn drieënzestigste. Die zal nu op zijn tweeënzestigste met pensioen kunnen gaan. U zou de zorgkundigen dus moeten zeggen dat ze een jaar eerder met pensioen kunnen gaan. Zonder malus.

Die malus is niet onlogisch. Het is niet onlogisch te zeggen dat mensen die vroeger vertrekken en die daardoor waarschijnlijk wat langer kunnen genieten van hun pensioen, misschien wel wat minder pensioen hebben op jaarbasis, maar dat ze er wel langer van zullen genieten. Die malus zal er niet zijn voor mensen die hun leven lang gewerkt hebben. Laten we de dingen zeggen zoals ze zijn. Onze boodschap aan de zorgkundige die op zijn twintigste begonnen is en die een leven lang hard, grotendeels voltijds gewerkt heeft, is dat hij een jaar eerder met pensioen kan en dat zonder malus. Daar hoeft hij zich niks van aan te trekken. Ondertussen zorgen we ervoor dat zijn kinderen en kleinkinderen ook een fatsoenlijk pensioen hebben. Dat is de inzet.

De **voorzitter**: Mijnheer De Witte, u krijgt één minuut spreektijd.

02.18 **Kim De Witte** (PVDA-PTB): Mijnheer de voorzitter, ik heb recht op twee minuten spreektijd.

De **voorzitter**: We volgen de afspraken. Het is evident dat de regering het recht heeft te repliceren. Indien u de regering wil aanmoedigen om het woord te nemen, moet u op die manier doorgaan. Ik stel voor om dat niet te doen.

02.19 **Kim De Witte** (PVDA-PTB): Mijnheer Ronse, mijnheer Vandenbroucke, ten eerste, wie kan op zestig jaar 42 gewerkte jaren voorleggen met 234 gewerkte dagen per jaar? Eén procent van de vrouwen voldoet aan die voorwaarde volgens de cijfers van de Pensioendienst. Negenennegentig procent van de vrouwen voldoet daar niet aan. Wil dat zeggen dat zij niet hard werken? Neen, natuurlijk werken zij hard. Zij doen immers veel huishoudelijk werk thuis. Zij zorgen voor kinderen; zij zorgen voor hoogbejaarde ouders. Dat is ook werk, mijnheer Vandenbroucke. Zij worden gestraft door het voorgestelde systeem.

Ten tweede, collega's, het zijn niet mijn cijfers maar de cijfers van de Federale Pensioendienst, van Sigedis en van de huidige minister van Pensioenen. Minstens een op drie zal worden getroffen door de pensioenmalus, omdat jullie een voorwaarde invoeren van minstens 156 gewerkte dagen. Iemand die halftijds werkt en één dag ziek is, is een heel jaar kwijt. Hij of zij heeft geen 156 gewerkte dagen. Dus is het probleem (...)

02.20 Minister **Jan Jambon**: Het wordt heel moeilijk om in het debat de inflatie aan leugens en onwaarheden die uit die hoek komen (*wijst naar de PVDA-PTB-fractie*) stuk voor stuk te ontkrachten. Dat wordt een hele uitdaging.

U hebt het over mensen die ziek zijn. U moet kijken naar wat wij schrijven over gelijkgestelde periodes. Het klopt dat werkloosheid daarin niet meer mee telt. We willen mensen die werken belonen. Echter, voor mensen die zorgen voor hun kinderen of ouders blijven die gelijkgestelde periodes aangehouden. U weet dat, want u kunt lezen! Lees het regeerakkoord!

Hetzelfde geldt voor wat u zegt over de malus. Men moet 35 jaar gewerkt hebben, 156 dagen per jaar. Dan hoeft men niet te vrezen voor de malus. Dat staat letterlijk zo in het regeerakkoord. Stop met leugens te vertellen. Laten we de mensen correct informeren.

De **voorzitter**: De heer De Witte werd aangesproken. Hij krijgt dus een repliek.

02.21 Kim De Witte (PVDA-PTB): Mijnheer Jambon, ik lees het regeerakkoord. In het regeerakkoord staat: flexibele pensioenleeftijd met een actuarieel neutrale correctie. Wat staat daar? Wie niet voldoet aan 35 loopbaanjaren van 156 dagen met effectieve arbeidsprestaties en minstens 7.020 gewerkte dagen – dat betekent 45 jaar met 156 dagen effectieve arbeidsprestaties – zal een pensioenmalus krijgen. Als men niet aan die 156 gewerkte dagen geraakt, wat dan? Een zorgkundige die 43 jaar werkt, waarvan 10 jaar halftijds om haar kinderen of hoogbejaarde ouders te verzorgen, komt niet aan die 156 dagen. Zij krijgt die pensioenmalus. Dat is wat de pensioendienst zegt. Een op de drie werknemers wordt getroffen door die voorwaarde.

Tenzij u zegt, mijnheer Jambon, dat u die regels zult herzien en er nog een paragraaf aan zult toevoegen die nu niet in het regeerakkoord staat, zal minstens een op de drie hardwerkende mensen door die maatregel worden getroffen.

De **voorzitter**: Uw tijd is ruim verstreken, mijnheer De Witte. Ik geef nog het woord aan de heer Jambon. Ook de heer Aouasti heeft het woord gevraagd. Dan is er opnieuw een minuut. Ik wil wel nog zeggen dat de vragen worden gesteld aan wie hier op het spreekgestoelte staat.

02.22 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): (...)

De **voorzitter**: Mijnheer Hedebouw, ik heb net gezegd dat uw fractiegenoot de kans krijgt om daarop te repliceren. Ik ben blij dat u zo goed luistert.

02.23 Minister Jan Jambon: Mijnheer de voorzitter, ik kan aan de heer Ronse zeggen wat hij moet antwoorden.

Ik neem u dat niet kwalijk. De gelijkgestelde periodes die we nog erkennen, zijn effectief gewerkte dagen. We zullen niet meer alle gelijkgestelde periodes over dezelfde kam scheren. Daarin hebt u gelijk, maar de voorbeelden die u geeft, zoals ziekteperioden of verlof voor mantelzorg, tellen voor ons als gewerkte dagen, dus gelijkgestelde dagen.

Een pensioen dat in overeenstemming wordt gebracht met de arbeidsprestaties, dat is toch gewoon gezond verstand? Alleen maar op die manier zullen we dat prachtige pensioensysteem in stand kunnen houden. Door dat te ondergraven met valse periodes en door mensen die niet werken en dus geen bijdrage leveren aan het pensioen later een pensioen uit te keren, zullen we het pensioensysteem onderuithalen. Wie zal daarvan het slachtoffer zijn? Onze kinderen en kleinkinderen die werken. Dat willen we vermijden.

De **voorzitter**: Mijnheer De Witte, ik verzoek u om u voor uw slotreplik aan een minuut te houden.

02.24 Kim De Witte (PVDA-PTB): Mijnheer Jambon, kunt u mij de paragraaf tonen waarin staat dat ziekteperioden en zorgverlof gelijkgesteld zullen zijn voor de pensioenmalus? Er is geen enkele paragraaf in het regeerakkoord die dat zegt. Er is een paragraaf over vermindering van gelijkgestelde periodes, waarin staat dat u voor die gelijkgestelde periodes pensioen zult afnemen.

Als ik kijk naar de filosofie van het regeerakkoord, dan redden we niets voor onze kinderen. Wat u doet, is het wettelijk pensioen afbreken, niet alleen dat van de ambtenaren, dat u herleidt naar dat van de werknemers, maar ook van de werknemers. Het pensioen van werknemers bedraagt in België gemiddeld 1.476 euro, wat gemiddeld 415 euro minder is dan in onze buurlanden. Door vier maatregelen, waaronder de malus en de vermindering van gelijkgestelde periodes, zult u dat pensioen verder afbouwen.

Hetzelfde voor de ambtenaren (...)

De **voorzitter**: Iets zegt mij dat we het straks bij de thematische debatten nog over de pensioenen zullen hebben.

02.25 Khalil Aouasti (PS): Monsieur Ronse, monsieur le ministre, vous vous exprimez sur les périodes et les malus. Nous avons été nombreux à nous émouvoir ces dernières semaines et ces derniers mois. Nous voulons dire avec force que nous sommes heureux de ne pas prendre en considération les périodes de cotisation. Dans votre projet de loi pension seront frappés les travailleurs de Lunch Garden, les travailleurs d'Audi, les travailleurs de ces 49 licenciements collectifs qui sont déjà prévus par SD Worx et ces dizaines de milliers de travailleurs qui n'ont pas fait le choix de ne pas avoir de périodes ni de travail, ni de périodes assimilées.

Vous allez leur dire que le capital les frappe et qu'ils perdent leur emploi. Mais en plus, parce qu'il n'arriveront pas à atteindre les années de cotisation que vous avez désormais fixées, il leur sera attribué un malus à la pension. Monsieur Ronse, monsieur le ministre, que leur répondez-vous?

02.26 Axel Ronse (N-VA): Mijnheer Aouasti, het verschil tussen u en mij is dat u ervan uitgaat dat we in een samenleving leven waar iemand die zijn job verliest, meteen in een uitkeringsstelsel moet worden gestoken en vooral met rust moet worden gelaten. Wij leven ondertussen wel in een wereld met *full employment*, waar werkgevers en ook werknemers op hun tandvlees zitten, mensen nodig hebben, *work force* nodig hebben. Wij schrijven oudere werknemers inderdaad niet af. Zeker als het over ouderen gaat, zien wij heel veel potentieel in die mensen hun talent. Dat is het verschil tussen u en mij.

02.27 Khalil Aouasti (PS): Je note que ni M. Ronse ni M. le ministre n'ont répondu. Il y a un silence, sans applaudissements sur le banc des Engagés et des autres. Je comprends le malaise présent. En effet, lorsqu'on négocie un accord de gouvernement, on doit faire attention à toutes et tous, y compris celles et ceux qui, comme vous le dites, n'ont pas choisi leur situation. En effet, le travail, qui est quelque chose qui est promu ici, n'est pas seulement une question de responsabilité individuelle; c'est une question étatique, puisqu'il incombe à l'État de prendre en charge celles et ceux qui se trouvent dans le besoin et qui ont besoin de travailler. Par votre inaction coupable et votre refus de voter les textes qui vous avaient été présentés ici, ces personnes ont été licenciées par le grand capital. De plus, elles vont perdre un droit légitime à la pension, alors qu'elles n'ont pas choisi la situation dans laquelle elles vont se trouver.

02.28 Axel Ronse (N-VA): Ik hoop mijn punt te kunnen maken en niet tot mijn pensioenleeftijd hier vooraan te moeten staan.

De **voorzitter**: Collega Ronse, de kans wordt alsmaar groter dat uw woorden bewaarheid worden. Collega's Maouane en Van Lommel wensen immers te reageren.

02.29 Rajae Maouane (Ecolo-Groen): Monsieur le président, monsieur Ronse, j'ai demandé la parole tout à l'heure, quand vous évoquiez "les fils à papa". Cela m'a touchée. C'était avant que le gouvernement vienne à votre rescousse.

En fait, vous avez évoqué les fils à papa, mais ce sont surtout vos politiques qui les protègent. Hier, le premier évoquait le déficit de la Belgique en disant que ce serait le plus important du monde occidental. Pourtant, les chiffres sont clairs. En Belgique, le déficit est de 4,4 %. En France, avec les félicitations de Marion Maréchal-Le Pen, il est de 5,5 %. En Italie, avec les félicitations de Giorgia Meloni, il est de 7,4 %. En Pologne, avec les félicitations de Viktor Orbán, il s'élève à 5,1 %.

Vous jouez avec la peur pour imposer votre vrai projet, qui est de démanteler la Belgique en s'attaquant à ce qui fait sa force, à savoir son modèle social, ses services publics.

Plutôt que de faire des cadeaux aux multinationales, plutôt que de mener une politique d'austérité qui aura des effets catastrophiques, il fallait puiser l'argent auprès de ceux qui ont les épaules les plus larges, chez les fils à papa d'ailleurs, chez les rentiers. Ainsi, imposer le patrimoine rapporterait quatre milliards. Taxer les revenus du capital comme ceux du travail rapporterait six milliards. C'est ce qui permettrait de réduire réellement le déficit, puisque c'est ce point qui semble important pour vous.

Ma question est donc simple: comment comptez-vous préserver la prospérité, non pas des fils à papa et des rentiers, mais des enfants d'ouvriers et d'ouvrières, des travailleurs et des travailleuses?

02.30 Axel Ronse (N-VA): Er is een bijzonder eenvoudig antwoord op die vraag: Vivaldiland is passé. In Vivaldiland werd wie inactief werd, beloond. Om welvaart te creëren, moeten we wie wil werken belonen. We moeten ervoor zorgen dat mensen met een laag loon netto meer overhouden. We gaan richting 500 euro netto meer en dat is ongezien in dit land. Mevrouw Maouane, er moeten meer mensen de taart bakken. Zo eenvoudig is het en zo zullen we de welvaart opbouwen.

02.31 Rajae Maouane (Ecolo-Groen): La logique est de récompenser davantage les gens qui travaillent, mais avec vos recettes, avec vos façons de faire, vous ne récompensez pas les gens qui travaillent. Vous faites des cadeaux aux plus riches, vous protégez les fils à papa, vous protégez les rentiers et vous les servez. Ceux qui raquent, ceux qui galèrent, ce sont les travailleurs et les travailleuses, les infirmiers et les infirmières, les enseignants et les enseignantes. Ce ne sont pas les fils à papa ni les rentiers.

02.32 Reccino Van Lommel (VB): Mijnheer Ronse, ik hoor u graag zeggen dat de werkgevers momenteel op hun tandvlees zitten. We stellen vast dat in heel wat sectoren – denk aan de chemie en de maakindustrie die aan het verdwijnen is – het aantal jobs worden afgebouwd. Die ondernemers gaan heel vaak gebukt onder de hoge elektriciteit- en gasprijzen, zeker als men die prijzen vergelijkt met elders in de wereld.

Geert Noels, de econoom, deed afgelopen week een belangrijke uitspraak. Hij zei dat grote economische hervormingen uitblijven en dat er veel meer nodig zal zijn om de concurrentiekracht te verbeteren. In uw regeerakkoord wordt er wel een aantal keer naar verwezen, met kleine maatregelen, maar ik betwijfel of die zullen volstaan om de concurrentiekracht effectief te verbeteren. Hoe gaat u dat doen, want elke passage op elke bladzijde die over economie gaat, spreekt over het loyaal uitvoeren van de Green Deal en over klimaatverandering. Telkens opnieuw moet de industrie zich daarin inschakelen. Hoe gaat u ervoor zorgen dat die bedrijven effectief aan concurrentiekracht zullen winnen?

02.33 Axel Ronse (N-VA): Mijnheer Van Lommel, ik kan u al één maatregel meegeven waarvan ik ontzettend hard overtuigd ben: er is voor meer dan 1 miljard euro voorzien aan vermindering op RSZ-werkgeversbijdragen. Die vermindering zal onze loonkosten opnieuw richting betaalbare regionen krijgen en dat is echt ongezien. Er zijn uiteraard nog heel wat andere maatregelen, maar die zullen we straks met zeer veel plezier toelichten, als er met de vakministers gedebatteerd kan worden.

02.34 Reccino Van Lommel (VB): Mijnheer Ronse, u spreekt over de RSZ, maar daarnet sprak ik ook over de energiekosten. We weten, onder meer vanuit essenscia, de chemiesector in de haven van Antwerpen, dat dit een bijzonder grote bezorgdheid is. Ik sprak daarnet over het feit dat het aantal jobs stelselmatig wordt afgebouwd en dat we ervoor moeten zorgen dat we een aantal sectoren in ons land kunnen behouden en verankeren. Ik krijg geen antwoord over wat u effectief zult doen. Als het gaat over het energiebeleid, zie ik vooral een voortzetting van het vivaldibeleid. U gaat wel wat investeren in wat onderzoek en ontwikkeling van nieuwe nucleaire reactoren, maar verder hoor ik niet wat u op korte termijn gaat doen om op dat vlak de concurrentiekracht van onze ondernemers te verbeteren en in stand te houden.

02.35 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Mijnheer Ronse, u zei daarnet dat werken moet lonen. In het regeerakkoord staat heel duidelijk dat in de distributiesector voortaan pas vanaf middernacht premies zullen worden uitbetaald, niet meer vanaf 20 uur. Een van onze verkozenen is Kemal Bilmez. Voor hij verkozen werd, werkte hij voor DHL op de luchthaven van Zaventem. Minstens 360 euro van zijn maandelijks inkomen was het resultaat van die nachtpremies. Als de aanpassing wordt doorgevoerd, zal zo iemand 180 euro minder verdienen per maand.

Een ander voorbeeld betreft de overuren. Men mag vrijwillig heel veel overuren doen, maar er zal geen overloon meer verplicht zijn voor 240 van die overuren. U zet de mensen dus werkelijk in de solden. Ze mogen harder werken, maar voor minder geld, want heel veel mensen halen net hun koopkracht uit alle premies gelinkt aan onregelmatige uren. Hoe kunt u dat verdedigen, mijnheer Ronse?

De **voorzitter:** De eerste minister vraagt het woord.

02.36 Eerste minister **Bart De Wever:** Mijnheer de voorzitter, het woord Antwerpen is gevallen in verband met de energie-intensieve bedrijven en dan word ik even wakker. Dat is een pertinente vraag.

Ik ben trots dat wij in het regeerakkoord 165 miljoen euro hebben uitgetrokken voor een specifieke korting op de belasting op energie voor onze energie-intensieve bedrijven, die in een erge crisis verkeren. Dat is dringend nodig.

02.37 Axel Ronse (N-VA): Mevrouw Merckx, ik zal u twee keer geruuststellen.

Wat de nachtarbeid betreft, blijven de cao's gelden waar dat vandaag al vanaf 20 uur mogelijk is. U hebt mensen daarover serieus ongerust gemaakt. Ik heb dat gezien op sociale media. Ik zeg het echter luid en duidelijk: waar nachtarbeid vanaf 20 uur nu al mogelijk is, blijft dat gelden. Wij gaan het echter wel mogelijk maken dat men in sectoren zoals de e-commerce nachtarbeid pas toepast vanaf middernacht. Anders verliezen we al die sectoren aan onze buurlanden. Zo simpel is dat. Mensen zullen dat uit vrije wil doen en zullen daar correct en goed voor betaald worden.

02.38 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Mijnheer Ronse, u gelooft misschien nog in Sinterklaas, want welke werkgever zal de mensen die nu zo'n contract hebben, blijven betalen en geen jongeren aannemen die voor minder geld zullen werken tijdens diezelfde uren? Dat is natuurlijk wat gaat er wel zal gebeuren. Hetzelfde geldt voor de overuren, die de mensen zagezegd vrijwillig kunnen opnemen.

U gaat de mensen onder druk zetten. U brengt ons hele sociaaloverlegmodel in gevaar. Waarop zijn alle cao's over nachtarbeid gebaseerd? Op het verbod op nachtarbeid dat in de Arbeidswet staat. U wil achteruit gaan. U noemt dat hoofdstukje *Moderniseren van de arbeidstijd*, maar u gaat 100 jaar achteruit.

02.39 Dieter Vanbesien (Ecolo-Groen): Mijnheer Ronse, daarnet had u het over 500 euro verschil tussen de werkende en niet-werkende mensen. Dat is voor de meerderheid heel belangrijk, want veel van uw collega's hebben daar al over gesproken en komen er geregeld op terug. U weet ongetwijfeld dat professor Ivo Marx samen met zijn collega's vorig jaar een studie heeft uitgevoerd die aantoont dat dat verschil van 500 euro verschil tussen werkenden en niet-werkenden al door de vivaldiregering werd gerealiseerd. Vandaag is dat al het geval. Ik ben blij dat dat een van de maatregelen van de vivaldiregering is die u niet wenst terug te schroeven. U wenst er een heel deel terug te schroeven, maar die maatregel niet. Daar ben ik blij om. Aangezien u daar echter zoveel aandacht aan besteedt, neem ik aan dat u die 500 euro nog wenst uit te breiden en dat u de kloof nog wenst groter te maken.

Aangezien we vandaag al aan die 500 euro verschil zitten, wat is voor u het optimale of het minimale bedrag dat bereikt moet worden om werken niet te ontmoedigen ten opzichte van niet werken?

02.40 Axel Ronse (N-VA): Ik betwist formeel dat het verschil tussen werken en niet werken vandaag netto 500 euro uitmaakt. Dat klopt totaal niet. Wel integendeel, Vivaldi heeft er alles aan gedaan om dat verschil zo klein mogelijk te maken en er zelfs in enkele schrijnende gevallen voor te zorgen dat bepaalde mensen met kortingen en dergelijke beter af zijn wanneer ze niet werken in plaats van wanneer ze wel werken. Daar zullen we inderdaad komaf mee maken. Een van de maatregelen om daartoe te komen is bijvoorbeeld het optrekken van de belastingvrije som, zodat wie werkt er echt wel beter aan toe is.

02.41 Dieter Vanbesien (Ecolo-Groen): Ik begrijp dat u de wetenschappelijke studies naast zich neerlegt wanneer de uitkomst u niet aanstaat. Die studie is duidelijk genoeg. De antwoorden die u daarop geeft, zijn allang weerlegd.

Ik doe wel een vaststelling met betrekking tot de door u opgesomde maatregelen die u wenst te nemen. De lastenverlaging op arbeid die werken interessanter maakt, zal pas echt uitwerking krijgen in 2029.

De opbrengsten die u wil halen bij mensen die leven van een uitkering rekent u daarentegen al vanaf 2026 mee. De maatregelen die u tussen 2026 en 2029 neemt om het verschil tussen werken en niet-werken groter te maken, betekenen stampen naar beneden en zullen de mensen die werken niet omhoog trekken.

02.42 Khalil Aouasti (PS): Monsieur Ronse, vous avez cité les inactifs. Puisque vous n'avez malheureusement toujours pas répondu à ma question, j'aurais voulu savoir si vous reprenez dans votre définition des "inactifs" les travailleurs d'Audi, les travailleurs de Lunch Garden, les dizaines de milliers de travailleurs victimes de licenciement collectif pour des raisons purement spéculatives.

Intégrez-vous dans cette définition des travailleurs qui, en raison du fait qu'ils ne pourront pas cotiser le nombre d'années minimal pour bénéficier d'une pension pleine, seront pénalisés par le malus que vous allez créer?

02.43 Axel Ronse (N-VA): Ik heb daarop daarnet al geantwoord. Wij geloven in het arbeidspotentieel van de werknemers die nu door een tragische collectieve sluiting, door een faillissement of door een stopzetting, zoals bij Audi in Vorst, hun job verliezen, en we zullen hen naar een nieuwe job leiden. In tegenstelling tot u zullen we ze niet allemaal in het SWT steken en ervan uitgaan dat we ze vooral niet meer nodig hebben. Neen, we hebben die werknemers nog nodig en zullen op hen een beroep doen, omdat we waardering voor hen hebben.

Als werkzoekenden geen job vinden en het onmogelijk is om een job voor hen te vinden, zullen we met hen een intensief traject volgen om hen naar werk toe te leiden. Ik herinner er trouwens aan dat de beperking in de tijd van de werkloosheidsuitkering niet voor 55-plussers geldt.

Dit is het verschil tussen u en mij: u gelooft niet meer in de capaciteiten van die werknemers, wij wel. Zo simpel is het.

02.44 Khalil Aouasti (PS): Je vous remercie pour votre réponse. Votre réponse, c'est oui et nous l'actons.

02.45 Pierre-Yves Dermagne (PS): Monsieur le président, je voudrais embrayer sur la question de M. Vanbesien et peut-être la poser de manière un peu plus franche et directe à M. Ronse.

Une série de partis membres de l'Arizona ont fait campagne en promettant aux travailleuses et aux travailleurs qu'ils gagneraient demain, avec cette nouvelle majorité, 500 euros nets en plus par mois. On voit, depuis que l'accord a été publié, que ce n'est plus du tout cela dont il est question aujourd'hui. C'est effectivement d'avoir un différentiel entre actifs et inactifs de 500 euros.

Monsieur Ronse, pouvez-vous nous confirmer ainsi qu'aux travailleuses et travailleurs qui ont cru à ces promesses de gagner 500 euros nets en plus par mois que ce ne sera pas le cas avec l'Arizona?

02.46 Axel Ronse (N-VA): Het is eigenlijk gênant dat uitgerekend u dat zegt. U hebt hier alle maatregelen om meer mensen aan het werk te krijgen, om mensen te motiveren om te werken, geblokkeerd. U hebt hier eigenlijk vooral inactiviteit gestimuleerd. U was vice-eersteminister en hebt een enorme schuldenberg achtergelaten, terwijl u nu moet toezien hoe de nieuwe regering, ondanks dat zij de overheidsfinanciën opnieuw op orde zal zetten, tegelijk fiscale mogelijkheden zal creëren om mensen 500 euro netto meer te laten verdienen. Mijnheer Dermagne, de arizonacoalitie zal dat realiseren; u mag ons daarop afrekenen.

02.47 Pierre-Yves Dermagne (PS): Je rappellerai d'abord le bilan de la Vivaldi: plus de 300 000 emplois créés, une augmentation du salaire minimum – qui n'était pas intervenue depuis 12 ans –, une augmentation du taux d'emploi jamais vue en Belgique – dans les trois Régions avec, certes, des différences importantes entre ces Régions – et un recul du taux de pauvreté.

Ma question était claire, monsieur Ronse: avec l'Arizona, les promesses faites – par le MR et Les Engagés en particulier – aux travailleuses et travailleurs de gagner 500 euros nets en plus par mois seront-elles tenues ou non?

De voorzitter: Voor alle duidelijkheid, ik heb een hele lijst met sprekers voor het debat en ik probeer u zoveel mogelijk in het oog te houden. Het komt de regering toe het woord te voeren wanneer zij dat wenst. Ik zal de lijst dan onderbreken. De vragen dienen te worden gesteld aan de spreker die vooraan staat. Dat is tot nu toe behoorlijk gebeurd. Het spreekt voor zich dat er tijd zal zijn om te reageren op de repliek van de minister.

02.48 Vanessa Matz, ministre: Monsieur Dermagne, si vous consultez notre programme électoral, donc nos engagements, vous verrez qu'il s'agit du différentiel entre l'inactivité et le travail. Les 500 euros se trouvent dans l'accord de gouvernement de l'Arizona. C'est l'engagement que Les Engagés avaient pris. Cet engagement a été traduit dans l'accord gouvernemental.

02.49 Pierre-Yves Dermagne (PS): Je renvoie à nouveau aux propos de M. Vanbesien. Il a cité cette étude universitaire, parue quelques mois avant la fin de la législature précédente, établissant que, dans une grande majorité des cas, la différence entre le travail et l'inactivité était d'ores et déjà de 500 euros. C'est très bien car vous avez fait quelque chose qui existait déjà, madame Matz. Par contre, vous n'avez pas tenu vos promesses vis-à-vis de vos électeurs de leur faire gagner 500 euros nets en plus par mois.

02.50 Ellen Samyn (VB): Mijnheer Ronse, u haalde daarnet zelf de pensioenleeftijd aan. De term 'wettelijke pensioenleeftijd' wordt enkele keren vermeld, maar de tekst omzeilt meesterlijk het aspect 'leeftijd'. Nergens is sprake van de leeftijd 67 jaar of 65 jaar. Onze partij is voorstander om de wettelijke pensioenleeftijd weer te verlagen naar 65 jaar. Vooruit maakte er in 2019 nog een breekpunt van om de pensioenleeftijd te verlagen. Nu spreken ook de socialisten over een loopbaan van 42 jaar. Er wordt niet gesproken over een leeftijd. Zult u de pensioenleeftijd verlagen of niet?

02.51 Axel Ronse (N-VA): Mevrouw Samyn, uw vraag verbaast mij. Er komt een zeer ambitieuze pensioenhervorming, die we moeten doorvoeren. We voorzien natuurlijk in een aantal schokdempers. We verwachten van de werknemers dat ze minstens 156 dagen gedurende 35 jaar daadwerkelijk gewerkt hebben om met pensioen te kunnen gaan zonder malus. Boven dat aantal genieten ze een bonus. We zorgen ervoor dat de pensioenen betaalbaar blijven. Dat is het meest sociale wat we ooit kunnen doen.

02.52 Ellen Samyn (VB): Mijnheer Ronse, ik verneem dus dat de pensioenleeftijd niet wordt verlaagd.

Collega's, een loopbaan van 42 jaar is enkel nodig om de putten, vooral veroorzaakt door de lage werkzaamheidsgraad en inactiviteit van Walen, Brusselaars en niet-EU-migranten te dempen. Wij baseren ons op arbeidsuren. Een volledig pensioen wordt gebaseerd op een loopbaan van 66.000 gewerkte en gelijkgestelde uren. Dat komt dus neer op 40 jaar voltijds werken. Wie vroeger beroepsactief is, zal dus vroeger met pensioen kunnen gaan. Dat zijn doorgaans kortgeschoolden met zware taken. Het is ook eerlijk dat die werknemers vroeger met pensioen kunnen gaan, want hun leeftijdsverwachting ligt veel lager. In Vlaanderen is de werkzaamheidsgraad zo hoog dat dat vanaf 40 jaar mogelijk is.

02.53 Kurt Ravyts (VB): Mijnheer de voorzitter, de premier, die even het woord nam over de geplande terechte en broodnodige ingrepen in de energieprijzen voor de energie-intensieve ondernemingen, heeft me wakker gemaakt.

Mijnheer Ronse, ik zou u graag confronteren met de uitspraken eergisteren van minister Bihet over de voornemens op nucleair vlak. In het regeerakkoord is er sprake van tot 4 gigawatt nucleaire energie als onderdeel van de toekomstige energiemix. Dat is uiteraard een goede zaak, maar minister Bihet had het plots over 4 gigawatt plus 4 gigawatt.

Het gaat bij de heer Bihet blijkbaar niet meer alleen over de bestaande centrales maar ook over nieuwe centrales. Met die 8 gigawatt belandt hij terug bij de startnota van Bart De Wever, die in 2024 uitvoering in de pers is toegelicht. Die was heel ambitieus. Er zouden ofwel vijf grote nieuwe kernreactoren komen, de zogenaamde EPR's, ofwel 25 nieuwe kleine modulaire reactoren. Dat weerkerend verhaal vind ik toch wel ongeloofwaardig. Hoe zult u in godsnaam immers nog kunnen voorkomen dat Doel 1 op 14 februari 2025 sluit?

Ik lees dat de nieuwe minister van Energie gesprekken met ENGIE en met het FANC zal aanknopen. We weten al hoe hun antwoord zal luiden. We hebben in de subcommissie al van de heer Wollants gehoord hoe het FANC denkt over de toekomst van het bestaande nucleaire aspect in dit land.

De **voorzitter:** Mijnheer Ravyts, uw twee minuten spreektijd zijn verstreken. (*Protest op de banken*)

Dames en heren, het is de aangesproken spreker die een antwoord zal geven.

02.54 Axel Ronse (N-VA): Mijnheer Ravyts, ik zal u teleurstellen. Mijn mentale flexibiliteit kent haar limieten. We hebben het gehad over leeflonen, uitkeringen en pensioenen. Nu hebben we het over energie, terwijl ik een verhaal aan het maken was over de staat van het land. Straks staat evenwel een energiedebat geprogrammeerd, waarin u echt heel diep kunt ingaan op het energiedossier. Bert

Wollants zit hier in de zaal. Ik durf mij niet uit te spreken over kernenergie, wanneer ik zijn strenge blik op mij zie gericht. Ik kan u echter wel één zaak meegeven. De huidige regering zal de regering worden van de kernenergie en zal dus voluit inzetten op kernenergie. Dat is een grote dijkbreuk en koerswending, wat u goed hebt opgemerkt.

02.55 Reccino Van Lommel (VB): Mijnheer Ronse, uw premier heeft daarjuist gesproken over 165 miljoen euro voor de energie-intensieve bedrijven, maar ik denk dat u dan over een andere tabel beschikt, want in uw summier tabelletje vind ik dat bedrag nergens terug. Misschien kunt u toelichten waar we dat kunnen terugvinden. Als u over andere tabellen beschikt, dan mag u die ons overhandigen, zodat we op zijn minst kunnen meekijken.

02.56 Axel Ronse (N-VA): Mijnheer Van Lommel, dat staat onder het hoofdstukje fiscale hervorming, saldo. Straks kom ik daar met een grote glimlach op terug.

02.57 Reccino Van Lommel (VB): U noemt de ondersteuning voor energie-intensieve bedrijven dus een fiscale hervorming?

De **voorzitter:** We blijven in uw fractie, want ook de heer Vermeersch vraagt het woord.

02.58 Wouter Vermeersch (VB): Mijnheer Ronse, ik wil ingaan op een onderwerp dat u wel al hebt aangehaald, namelijk ondernemen, sparen en investeren. Dat brengt ons bij de meerwaardebelasting, eufemistisch de solidariteitsbijdrage genoemd. Misschien moeten we nu al een nieuwe naam zoeken. Ik denk aan de Jambontaks. Er bestaat heel wat onzekerheid over de toepassing. Wanneer gaat de nieuwe belasting in? Op welke producten zal die gelden? Wat is de timing? Welke prijs zal tellen, die van de eerste of van de laatste aankoop? Telt de laagste of de gemiddelde prijs? Wordt die belasting gecombineerd met andere belastingen? Zal men meerwaardebelastingen betalen boven op de Reynderstaks en boven op de beurstaks? Wie houdt die belasting in, de broker of de belastingbetaler? Kortom, dat wordt absoluut een administratief kluwen. Hoe dan ook wordt het een van de meest complexe wetten in de financiële wereld en wellicht in dit land. Spaarders zullen gedwongen worden om keuzes te maken op basis van fiscale redenen.

Zowel experts als burgers zitten met heel wat vragen, maar blijkbaar bestaan ook in uw regering heel wat vragen. Gisteren zei onze collega Bouchez dat het een kader was, maar dat er geen vastgelegde modaliteiten zijn. Verschillende elementen moeten nog gefinetuned worden, zei hij. We mochten dat niet letterlijk nemen, de dingen zullen nog evolueren, het is maar een kader, de modaliteiten moeten nog besproken worden.

Minister Vandenbroucke zei dat het bijzonder duidelijk was dat het een bijdrage van 10 % is van de mensen die winst behalen uit vermogen. Er is helemaal geen onderscheid tussen beursgenoteerde en niet-beursgenoteerde ondernemingen. Mijnheer Ronse, heeft de regering de modaliteiten van de wetgeving rond die Jambontaks of meerwaardetaks wel of niet vastgelegd?

02.59 Axel Ronse (N-VA): Kijk naar de tabel, waarin een fiscaal saldo van 3,8 miljard euro staat. Dat zijn dus 3,8 miljard euro minder belastingen die Arizona zal heffen. De sterkste schouders dragen 2,2 miljard euro. Daarin zijn ook de sociale en fiscale fraude inbegrepen. Dat wil zeggen dat deze regering 1,6 miljard euro minder belastingen zal heffen. Dat is ongezien in zo'n donker budgettair klimaat en daar zijn we ontzettend fier op. In de tabel zult u zien dat de meerwaardebelasting in 2029 zo'n 500 miljoen euro zal opbrengen. Bij elk jaartal staat een vakje met een bedrag. Ik kan u garanderen dat elke fractie die van Arizona deel uitmaakt achter die bedragen staat.

Tegelijkertijd hebt u zelf aangehaald dat dit zeer complex is om uit te werken. Geef de regering alstublieft de tijd om dat degelijk uit te werken. De bedragen in de tabel zijn afgeklopt en worden door iedereen bevestigd. Als N-VA'er ben ik het eens met een aantal kleine en grote ondernemers die zich daarover de voorbije dagen publiek hebben uitgesproken. Er wordt een belastingverlaging van 1,6 miljard euro doorgevoerd, terwijl de vivaldiregering 1,2 miljard nieuwe belastingen hief. Dat was een slag in het gezicht. In dat geheel is die meerwaardebelasting voor ons aanvaardbaar.

02.60 Wouter Vermeersch (VB): U zult mij de vivaldiregering uiteraard niet horen verdedigen, maar u antwoordt niet op mijn vraag. Uit het regeerakkoord kan ik alleen maar afleiden dat de belastingverhogingen onmiddellijk in werking zullen treden en dat de belastingverlagingen pas veel

later zullen volgen. Dat zijn wel truken van de vivaldiregering. U zorgt vandaag voor heel wat fiscale onzekerheid en in deze economische tijden kunnen we die allesbehalve gebruiken.

Uw regering zaait vandaag bij heel wat mensen onrust: ondernemers, spaarders, investeerders, belastingbetalers. Dat is nefast. Als er iets is wat de consumptie en de groei hypothekeert, is het wel het vooruitzicht op nieuwe belastingen. De dubbelzinnigheid over de meerwaardebelasting zal zorgen voor heel wat discussies bij de fiscus en bij de belastingplichtigen, bij de banken en bij de beleggingsplatformen. De vraag is dus of die Jambontaks zal falen bij de juridische toets, dan wel of ze een economische flop zal worden.

02.61 Steven Coenegrachts (Open Vld): Collega Ronse, de titelvoerende burgemeester van Antwerpen, die nu eerste minister van België is, – dat zeg ik even omdat hij naar eigen zeggen alleen daarvan wakker wordt – heeft het daarnet even gehad over de transmissienettarieven, en de kortingen, die heel noodzakelijk zijn. Ik was gisteren blij, mijnheer de eerste minister, toen u het daarover had in uw speech, want onze energie-intensieve bedrijven hebben werkelijk nood aan kortingen op hun elektriciteitsfactuur. Wij probeerden die al een half jaar voor elkaar te krijgen, maar dat ging niet in lopende zaken. Ik ben blij dat die nood nu uitgesproken is.

Evenmin als de collega's zie ik die kortingen evenwel niet staan in de tabel. Ik vind ze nergens. Ik hoorde u zeggen dat ze bij het fiscaal saldo staan. Wij kunnen dat niet lezen in het fiscaal saldo, maar u wel. Dat doet mij vermoeden, collega Ronse, dat u een andere tabel hebt dan ik, of dat u meer tabellen heeft dan ik. Ik vermoed dat u ook het *work in progress* van minister Jambon ter beschikking hebt. Als dat klopt, zou het vriendelijk zijn om dat aan de Kamervoorzitter door te geven, zodat we allemaal een kopie kunnen krijgen en op dezelfde manier kunnen volgen.

02.62 Axel Ronse (N-VA): Het is ontzettend gênant dat precies u die opmerking maakt. Ik heb hier bij mij wat we als tabel gepresenteerd kregen van de vivaldiregering. Dat was helemaal niets. Er stond niets op. Onze tabel is tenminste duidelijk. Onze tabel is helder.

Ik heb geen andere tabel. Ik heb die wel op A3-formaat afgedrukt, omdat ik ze dan duidelijk kan lezen, want er staan heel veel lijntjes op. Ik heb ze op A3-formaat en met kleurtjes afgedrukt.

Collega's, straks is er een dieptedebat met de ministers van Financiën en Begroting en kunt u alle gewenste cijfers vragen.

02.63 Steven Coenegrachts (Open Vld): Collega Ronse, dat u zich nog altijd meet met Open Vld en dat u nog altijd Vivaldi als maatstaf gebruikt, dat siert u niet. U zou het allemaal beter doen, maar ik zie het hier allemaal slechter worden. U weet zaken die ik niet weet en u vindt dat normaal en verantwoord dat door te zeggen dat wij het niet beter deden. Ik ben het daar niet mee eens, maar zelfs als dat waar zou zijn, dan is het aan u om het beter te doen en om die tabellen, dat *work in progress*, nu op tafel te leggen, zodat we allemaal kunnen volgen. Dat had u minstens drie vragen bespaard.

02.64 Minister Jan Jambon: De *neverending story* over de tabellen. Ik heb daarnet gezegd dat dit *work in progress* is. Het is normaal dat er achter de lijnen tabellen zitten, maar lees het regeerakkoord. Al die maatregelen die leiden tot een fiscaal saldo in overeenstemming met de begroting, staan *nominatim* en *expressis verbis* met de getallen erbij in het regeerakkoord. Lees het. Het telt 200 bladzijden, dus dat is iets moeilijker dan een tabelletje lezen, maar lees het. Al die maatregelen staan lijn per lijn in het regeerakkoord. Ik wens u veel leesgenot.

02.65 Steven Coenegrachts (Open Vld): Waar in het regeerakkoord vind ik de groeिनorm van de gezondheidszorg? Waar staat die lijn? Ik zie ze wel in uw tabel, maar niet in het regeerakkoord. Zeg mij maar waar die staat.

(...): (...)

02.66 Steven Coenegrachts (Open Vld): Wat u zegt, is niet waar, mijnheer de minister. Wat is de groeिनorm? Wat is het percentage van de groeिनorm voor 2025, 2026 en 2027? Waar in het regeerakkoord vind ik dat? Op welke bladzijde staat dat?

02.67 Minister Frank Vandenbroucke: Collega, met een beetje rekenwerk kunt u uit de tabel afleiden

wat de onderliggende hypothese is. Ik zal u helpen.

De onderliggende hypothese is een reële groeinorm boven op de volledige, integrale indexering van alle vergoedingen voor zorgverleners. De onderliggende hypothese is een reële groeinorm van 2,5 % in 2025. Daarna zullen we die groei een beetje matigen. We gaan naar 2 % groei, boven op de index in 2026, en nog eens 2 % boven op de index in 2027. Omdat we weten dat de noden groot zijn, evolueren we naar 2,6 % in 2028 en 3 % in 2029. We investeren dus in gezondheidszorg en zorgpersoneel. Terwijl we elders netto een inspanning van 23 miljard euro doen, investeren we in landsverdediging, justitie, veiligheid en zorg voor mensen. Die investering in de zorg is, boven op de volledige indexering in 2029, een marge van 3,9 miljard euro, structureel, op jaarbasis, in de begroting. Dat gaan we doen, omdat we het moeten doen.

Gaan we ondertussen ook moeten bijsturen? Ja, maar niet elke uitgavestijging is een goede uitgavestijging. Dat zien we vandaag ook al. We zien uitgavestijgingen die we beter niet zouden hebben. We zien dingen gebeuren waarvan we denken dat ze niet onze prioriteit zijn. Onze prioriteiten liggen elders. Er zal dus hard moeten worden gewerkt om ook de uitgaven in de gezondheidszorg op het goede spoor te houden. Dat betekent meer gezondheid voor ons geld.

Als u mij vraagt om het regeerakkoord samen te vatten, dan zou ik zeggen: meer geld voor gezondheidszorg en meer gezondheid voor dat geld. Dat is de inzet. Daarmee hebt u ook het antwoord op uw vraag.

02.68 Steven Coenegrachts (Open Vld): Dank u wel, mijnheer de minister. Dat is inderdaad een heel duidelijk antwoord op de vraag, veel duidelijker dan het regeerakkoord of de tabellen lieten uitschijnen.

Mijnheer Ronse, dat betekent ook dat u alle beloftes dat de groeinorm naar omlaag moet, dat de overheid op zichzelf moet besparen en dat men die overconsumptie in de gezondheidszorg eindelijk zou aanpakken, hebt moeten laten passeren. U hebt daar niets mee gedaan. In de plaats daarvan, om dat geld toch maar te zoeken, hebt u een meerwaardebelasting moeten invoeren. U hebt de natte droom van de communisten moeten uitvoeren om ervoor te zorgen dat de meerwaarde van al die ondernemers die de samenleving recht houden, wordt belast. Dat hebt u moeten slikken om ervoor te zorgen dat de overconsumptie in de zorg kan blijven bestaan en welig kan tieren. U mag er trots op zijn.

02.69 Tinne Van der Straeten (Ecolo-Groen): Mijnheer de voorzitter, ik kom terug op de energienorm en de steun van 165 miljoen euro. Omdat het zo belangrijk is, heeft de eerste minister zelf het woord genomen om te bevestigen dat het over 165 miljoen gaat.

Mijnheer Ronse, u zegt dat het simpel is: ik moet maar kijken in de tabel, waar 3,8 staat. De heer Jambon zegt dat we dat in het regeerakkoord maar moeten lezen. De 165 miljoen staat echter niet in het regeerakkoord. De 3,8 is een saldo over meerdere jaren, niet voor één jaar. Gaat die 165 miljoen over 2025, over 2026, over de vier resterende jaren samen?

Nog belangrijker, waar is de achterliggende tabel? Ofwel is het heel belangrijk, zoals de eerste minister zegt, maar dan moet u, mijnheer Ronse, niet verwijzen naar een tabelletje, een papiertje van Vivaldi. Als het belangrijk is, geef dan de achterliggende tabel.

Mijnheer Jambon, er staat geen cijfer met betrekking tot de energienorm in het regeerakkoord. Is de industrie belangrijk voor u? Toon dan de achterliggende tabel en bevestig waarover die 165 miljoen exact gaat.

02.70 Axel Ronse (N-VA): Met de hand op het hart, ik heb geen achterliggende tabel. Ik heb de tabel die u ook hebt, die duidelijk is, en het regeerakkoord, dat helder is. Straks zullen we in de diepte over energie kunnen praten.

02.71 Tinne Van der Straeten (Ecolo-Groen): Met de hand op het hart, u hebt geen achterliggende tabel. Met de hand op het hart, u hebt geen idee. Tot zover de competitiviteit van onze bedrijven.

02.72 Alexia Bertrand (Open Vld): Mijnheer Ronse, ik ging het daar niet over hebben, maar ik moet toch iets corrigeren. U zei dat de regering de belastingen niet zal verhogen, maar er is wel een

gigantisch verschil tussen deze regering en de vorige regering. De vorige regering heeft de belastingen op de ondernemers, op de middenklasse en op de mensen die werken niet verhoogd. Dat zal de MR heel graag bevestigen, denk ik.

U gaat dat echter wel doen. Ik zal daar later op terugkomen. Onze werkende mensen zullen voor hun aanvullend pensioen – de tweede pijler – meer moeten betalen, de kmo's zullen moeten opdraaien voor de langdurig zieken, de middenklasse zal een vliegtaks moeten betalen en dan heb ik het nog niet over de woonfiscaliteit en de meerwaardebelasting, die ook de hangmatbelegger zal treffen. Daar wil ik het nu echter niet over hebben.

U hebt het woord overheidsfinanciën uitgesproken. Ik hoor dat de eerste minister wakkerschiet als men Antwerpen uitspreekt. Ik schiet wakker als men over de begroting spreekt, maar maak u geen zorgen, want ik zal vandaag niet veel zeggen over de begroting. Dat laat ik aan mijn fractie over, maar ik heb wel één essentiële vraag voor u. Die is belangrijk, want achter de begroting staan er cijfers en achter de cijfers hebben we het over het beleid, bijvoorbeeld inzake de pensioenen en de gezondheidszorg, en achter die beleidsmaatregelen staan er mensen.

Op pagina 8 van het regeerakkoord lees ik dat de regering het begrotingstekort tegen 2030 op het niveau van entiteit I wil beperken onder de Europese drempel van 3 %. Klopt dat, mijnheer Ronse? Is dat uw ambitie? U kent de Maastrichtregels en de nieuwe begrotingsregels die net zijn aangepast. Is dat de ambitie van de regering inzake begroting? Kunt u dat bevestigen?

02.73 Eerste minister **Bart De Wever**: Mevrouw Bertrand, ik neem aan dat u ook wakker wordt als het over Antwerpen gaat. Dat lijkt mij evident, maar ik stel u toch de vraag of het niet een beetje laat is om wakker te worden over de begroting. Was u misschien niet beter de afgelopen jaren wakker geweest? Wij zijn gestart met structureel de ongezondste begroting van de Westerse wereld. Bent u niet de slechtst denkbaar geplaatste persoon om ons daarover te ondervragen?

02.74 **Axel Ronse** (N-VA): Mevrouw Bertrand, u hebt de tabel ook, u ziet dat onze ambitie die 3 %-norm is. We doen eigenlijk het ondenkbare. Tegelijkertijd investeren we in wat nodig is. Minister Vandenbroucke zei het al voor de gezondheidszorg, maar ook op het vlak van Defensie komt er een forse investering. Er komen investeringen in de veiligheidsdepartementen. We voeren een belastingverlaging door van in het totaal meer dan 1,6 miljard euro.

Ga kijken naar de websites van UNIZO, het VBO en Voka. Zij zijn nog nooit zo euforisch geweest over een regeerakkoord. Ik heb het dan niet enkel over de fiscaliteit, maar ook over de hervorming van de arbeidsmarkt.

Mevrouw Bertrand, in uw plaats zou ik toch echt een toontje lager zingen.

02.75 **Alexia Bertrand** (Open Vld): Mijnheer de premier, ik betreur dat we geen inhoudelijk debat kunnen hebben. Ik had meer van u verwacht. Ik hoop dat u de regels ter zake kent. Met entiteit I zitten we vandaag immers op -2,8 %. Als het dus uw ambitie is om onder de drempel van 3 % te geraken, dan is dat eigenlijk al gebeurd. De regels van Maastricht gelden voor de gezamenlijke overheid. Ik kan er dus alleen maar van uitgaan dat het gaat om een fout in uw regeerakkoord. Ik heb u die zin voorgelezen. U maakt van de begroting uw speerpunt en u zegt ons dat u voor entiteit I onder de 3 % wilt geraken tegen 2030. Vandaag zitten we op 2,8 %. Kunnen we een inhoudelijk debat voeren over de cijfers?

02.76 **Jean-Marie Dedecker** (ONAFH): Mijnheer de voorzitter, ik heb geen inhoudelijke vraag. Ik zie gewoon dat de heer Ronse daar al langer dan een uur staat en hij heeft nog maar 4 minuten en 33 seconden gesproken. Hij heeft recht op 90 minuten.

De toestand is hier bijna hopeloos, maar mij lijkt het niet ernstig. Er worden hier vragen afgevuurd over van alles. Normaal is er nog een debat met de vakministers. Als men als collega vragen afvuurt, lijkt me het logisch dat dat gebeurt op basis van wat de spreker vooraan te zeggen heeft. Het gaat van het pensioendeбат naar kernenergie, naar nachtarbeid en dergelijke meer. Ik vind dat niet ernstig.

Als men de spreker vooraan ondervraagt over het punt waarover hij het heeft, dan ga ik 100 % akkoord. Hier echter willen opvallen en vragen stellen waarvan men absoluut weet dat de spreker daarop niet

kan antwoorden, omdat die vragen tot het domein van de vakminister behoren... Houd het debat alstublieft een beetje ernstig, zo niet zitten we hier tot zondagvoormiddag.

De **voorzitter**: Mijnheer Dedecker, ik heb mij in u vergist. Ik meende dat u voor een goed debat stond. Ik heb de indruk dat we een goed debat over het regeerakkoord hebben. Ik zal de oppositie niet tegenwerken om daarop in te gaan.

Ik zou wel alle leden willen vragen om een onderscheid te maken tussen het algemene debat en het gedetailleerde debat. Het is echter het recht van de spreker – in dit geval de heer Ronse, maar er volgen vandaag nog sprekers – om resoluut te verwijzen naar het thematische debat dat nog zal volgen.

Het spreekt voor zich dat de spreker die hier vandaag de tribune bestijgt, niet tot in de kleinste details de totaliteit van de problematiek beheerst. Niemand zal beweren dat hij of zij dat wel doet.

Ik kom nu bij de heer De Smet.

02.77 François De Smet (DéFI): Brièvement, monsieur le président – non pour poser à M. Ronse une question à laquelle il ne peut pas répondre –, je voudrais faire une mise au point sur la question des 500 euros qui nous a agités.

Le problème réside dans le fait que l'Arizona ne fait pas de vraie réforme fiscale. C'est de là que vient notre malentendu. Vous relevez la quotité exemptée d'impôt mais vous ne modifiez pas les tranches. Si on fait le calcul, en 2029 – car il faudra attendre jusque-là pour que cette petite réforme produise des effets –, le gain fiscal cumulé d'un contribuable devrait s'élever à 1 200 euros par an, soit 100 euros par mois. Cela signifie que vos 500 euros de différence seront atteints majoritairement par le lissage, la non-indexation des allocations et pas par du gain net.

Et cela est d'autant plus décevant que, dans le pays le plus taxé du monde, avec cinq partis qui ont tous, lors de leur campagne, dénoncé le poids des charges sur le travail, on aurait pu espérer que ce gain de 500 euros consiste d'abord en un gain net pour le travailleur et pas du fait de stopper les allocations sociales. C'est tout ce que je voulais dire, monsieur le président.

02.78 Axel Ronse (N-VA): Mijnheer De Smet, het is natuurlijk een combinatie. Enerzijds geven we fiscale zuurstof via de belastingvrije som en anderzijds zien we erop toe dat de uitkeringen niet buitensporig stijgen, zodat het interessanter wordt om te werken dan om niet te werken. In Arizonaland wordt werken aangemoedigd.

02.79 Pierre-Yves Dermagne (PS): Monsieur le président, je vais me conformer aux prescrits et aux conseils de discipline que M. Dedecker nous a adressés et vous a adressés en particulier en intervenant sur un point qui a effectivement été évoqué par M. Ronse.

Mais avant tout, je voudrais présenter mes excuses à Mme Matz. J'ai effectivement commis une erreur tout à l'heure, madame Matz. Dans votre programme – que j'avais lu mais dont j'avais un autre souvenir –, vous ne vous étiez pas engagée pour une augmentation du salaire net de 500 euros par mois. Dans votre programme, il était écrit: "Tout travail mérite un meilleur salaire: plus 450 euros nets par mois. Afin d'encourager tous ceux et toutes celles qui bossent et contribuent au bien-être commun, nous proposons un véritable changement de paradigme fiscal pour que les travailleurs, employés, indépendants ou fonctionnaires gagnent en moyenne près de 450 euros nets en plus par mois." Madame Matz, je vous fais donc toutes mes excuses pour les 500 euros que j'ai évoqués tout à l'heure!

Monsieur le président, cela me permet de reposer une question à M. Ronse sur la base factuelle des engagements pris par Les Engagés. Comment le gouvernement Arizona va-t-il faire en sorte que demain, une travailleuse, un travailleur, qu'il soit fonctionnaire, salarié, indépendant, gagne plus ou moins 450 euros nets en plus par mois?

02.80 David Clarinval, ministre: Monsieur le président, j'entends M. Dermagne poser cette question pour la deuxième fois. J'ai également entendu des collègues d'autres groupes ainsi que M. De Smet. Je les invite simplement à consulter la page 10 de l'accord de gouvernement. Sous le titre "Réformes structurelles", vous trouverez le cœur de notre message, la priorité absolue de ce gouvernement qui est en effet de récompenser les gens qui travaillent.

Je vais vous lire la phrase. La voici: "La priorité sera donnée aux travailleurs avec des salaires modestes sous le salaire médian. Ceux-ci en bénéficieront le plus en termes relatifs, afin de réduire les inégalités sociales et d'offrir concrètement plus de pouvoir d'achat aux familles à revenus plus faibles. Avec des mesures non fiscales, nous veillerons à ce que la différence entre travailler et ne pas travailler dépasse toujours 500 euros nets par mois."

Donc, il y a des mesures fiscales et des mesures non fiscales! Monsieur Dermagne, vous avez beau dire trois fois un mensonge, ce que vous dites n'est pas vrai! Cela se trouve à la page 10. C'est notre engagement principal!

02.81 Pierre-Yves Dermagne (PS): Ce qui est agréable avec M. Clarinval, c'est sa forme de naïveté confondante. Il vient en fait, en lisant l'accord de gouvernement, de confirmer que les promesses électorales du MR et des Engagés, de faire en sorte que chaque travailleur et chaque travailleuse gagne en moyenne 450 ou 500 euros nets en plus par mois, ne seront pas tenues. Vous venez de confirmer, monsieur Clarinval, par a + b, *expressis verbis*, en lisant l'accord de gouvernement, que ce ne sera pas le cas. Merci!

02.82 Kim De Witte (PVDA-PTB): Mijnheer Ronse, u hebt gezegd dat er 1 miljard euro aan bijkomende vrijstellingen op de sociale zekerheid voor bedrijven zal worden gegeven. Dat komt boven op de 16 miljard euro die nu al gegeven wordt, cijfer van het Planbureau. Men gaat naar 17 miljard euro en tegen het einde van de legislatuur gaat men naar 19 miljard aan vrijstellingen voor de sociale zekerheid, als ik de cijfers van het Planbureau goed interpreteer. Dat is een typisch Belgisch systeem, want in onze buurlanden zijn er geen vrijstellingen, verminderingen of subsidies op het vlak van de sociale zekerheid. In Oostenrijk zijn de sociale bijdragen hoger dan in ons land, maar daar zijn er geen vrijstellingen en verminderingen van socialezekerheidsbijdragen. We gaan naar een bedrag van 19 miljard euro en dat is bijna 3 % van ons bbp. Weet u hoeveel de pensioenen zullen stijgen tussen nu en 2070? Die zullen stijgen met 2,5 % van het bbp, aldus de Studiecommissie voor de Vergrijzing. Mijnheer Ronse, hoeveel extra cadeaus zullen we nog geven aan vrijstellingen, verminderingen en subsidies die de sociale zekerheid onbetaalbaar maken? U maakt met al die cadeaus onze sociale zekerheid onbetaalbaar!

02.83 Axel Ronse (N-VA): Mijnheer De Witte, ik wil meteen het Oostenrijkse systeem zonder vrijstellingen toepassen, maar u moet weten dat er in Oostenrijk geen automatische indexering van de lonen bestaat. Dat bent u vergeten te vermelden. Van alle West-Europese landen en economieën heeft België de hoogste loonkosten. Het is bijna onmogelijk om nog te concurreren. Als we niets doen aan de RSZ-werkgeversbijdrage, zullen we onszelf volledig uit de markt prijzen. Dan zullen we elke week een actuadebat voeren over toestanden zoals die bij Audi Vorst en dat willen we niet. We willen net onze competitiviteit weer aanscherpen. Dat zijn geen cadeaus, mijnheer De Witte.

Denkt u werkelijk dat iemand de korting op zijn RSZ-werkgeversbijdrage een fantastisch cadeau vindt? Neen, men is al blij dat men mensen kan tewerkstellen en betalen en dat men kan concurreren. Dat is economie, mijnheer De Witte en dat is de manier waarop de arizonaregering haar taart zal bakken.

02.84 Kim De Witte (PVDA-PTB): Mijnheer Ronse, ik heb twee opmerkingen. Ten eerste, alle cadeaus aan verminderingen en vrijstellingen worden niet in aanmerking genomen voor de berekening van de loonkloof. Dat is wat de vakbonden sjoemelsoftware noemen. Ten tweede, een aantal andere economen waaronder Gert Peersman, zeggen dat die vrijstellingen helemaal niet zorgen voor extra jobs, voor meer werkgelegenheid, maar wel voor hogere winsten en enorme gaten in onze sociale zekerheid slaan. De taxshift van de regering-Michel haalde al 8 miljard weg uit onze sociale zekerheid en dat bedrag zal nog oplopen tot 9 miljard.

Als u die sociale zekerheid zo blijft plunderen, dan worden de pensioenen onbetaalbaar, maar dat heeft niets te maken met de kosten van onze pensioenen. Zeven landen in Europa betalen vandaag meer voor de pensioenen. Wij zullen in 2070 zelfs minder betalen dan Frankrijk en Oostenrijk vandaag al betalen. De pensioenen zijn betaalbaar als u stopt met de sociale zekerheid (...)

Le **président:** Ministre Prévot demande la parole.

02.85 Maxime Prévot, ministre: Chers collègues, bonjour. Mon tempérament ne me pousse pas à

être un grand fan des parties de ping-pong. Du reste, monsieur Dermagne, si nous avions dû prendre l'accord Vivaldi pour le comparer aux programmes électoraux respectifs, il y aurait eu incontestablement beaucoup moins de risques de se tromper entre un programme dense et un autre qui était évanescent. Or, au contraire, nous sommes allés bien plus dans le détail. Lorsque l'on monte au filet pour smasher, il faut éviter de se servir d'un jokari. Sinon, l'élastique qui tient la balle vous revient dans le visage.

Donc, lorsque je reprends mon programme – qu'a priori je suis censé connaître un peu mieux que vous – et que j'en prends un extrait sur un bon fond turquoise, pour vous prouver son origine, il est indiqué: "Ce que nous proposons: un bonus bosseur sera instauré afin de garantir un écart salarial d'au moins 450 euros nets par mois par rapport au chômage. Le bonus sera dégressif selon le niveau de salaire et la quotité exonérée d'impôt sera augmentée pour que les 1 000 premiers euros gagnés chaque mois ne soient pas taxés." C'est exactement la logique dans laquelle nous nous sommes inscrits. Merci!

02.86 Pierre-Yves Dermagne (PS): Monsieur le président, je renvoie l'ancien président des Engagés à son propre site internet. Je le répète! Et je vais le citer *expressis verbis*, de la première lettre à la dernière: "Tout travail mérite un meilleur salaire." Nous sommes d'accord. "Plus 450 euros/mois. Alors, revalorisons celles et ceux qui bossent en réduisant l'impôt sur le travail!" Nous sommes d'accord. "Afin d'encourager tous ceux et celles qui bossent et contribuent au bien-être commun, tout en renforçant le différentiel avec le chômage, nous proposons un véritable changement de paradigme fiscal, pour que les travailleurs (employés, indépendants ou fonctionnaires) gagnent en moyenne près de 450 euros net en plus par mois." Cela figure sur le site internet des Engagés.

On en a fait une copie pour que, dans les heures qui nous séparent du vote, cette publication ne disparaisse pas et que chacun puisse la retrouver.

De **voorzitter**: Dank u wel, collega's. Ik meen dat daarmee dit thema aangesneden is.

Naargelang het verloop van het debat – en ik vind het goed dat er diverse thema's worden aangeraakt – zullen we gaandeweg ongetwijfeld meer en meer in herhaling vallen. U gelieve daar een beetje rekening mee te houden, zodat eenzelfde vraag geen zes keer wordt gesteld. Ik heb nog een heel lange sprekerslijst. Ik voeg jullie namen toe in de volgorde waarin ik jullie waarneem.

Ik heb geen lijst van eersteklasparlementariërs en tweedeklasparlementariërs, dus u komt gewoon aan de beurt in de volgorde waarin u het woord hebt gevraagd. De heer Hedeboom is de volgende.

02.87 Raoul Hedeboom (PVDA-PTB): Mijnheer Ronse, u had het over de belastingen. Er is discussie over de meerwaardebelasting. Dat is natuurlijk een belangrijk punt. Ik wil mijn vraag aan de N-VA stellen, want ik denk dat jullie daarop wel een heel duidelijk antwoord zullen willen geven. Ik wil weten of de superrijken hier in België die belasting echt wel zullen betalen. Ik had daar twee vragen over.

Ten eerste, ik had begrepen dat de meerwaardebelasting alleen voor de personenbelasting geldt. Bedrijven die aandelen verkopen en die daarbij een meerwaarde boeken, zullen dus niets betalen. Ik stel u de vraag. Kunt u mij bevestigen dat er voor de bedrijven geen meerwaardebelasting zal zijn?

Collega's, het probleem is dat vele grote vermogens in België hun aandelen helemaal niet op hun persoonlijke belastingbrief invullen, maar vennootschappen op poten zetten. Ik zal ze niet noemen. Ze komen vaak in de media. Kunt u me bevestigen, mijnheer Ronse, dat iedereen die zijn aandelen in een vennootschap stopt, nul euro meerwaardebelasting zal betalen? Kan dat hier bevestigd worden? Het antwoord van de heer Ronse is volgens mij belangrijk om te weten of de superrijken wel zullen betalen. Als dat niet het geval zou zijn en alleen de kleine beleggers zouden betalen, dan zitten we met een probleem. Kunt u dat bevestigen, mijnheer Ronse?

02.88 Axel Ronse (N-VA): Mijnheer Hedeboom, dat is een supersimpele vraag. Als een bedrijf activa verkoopt – effecten of aandelen – dan wordt dat vandaag al belast. Zo simpel is dat.

02.89 Raoul Hedeboom (PVDA-PTB): Mijnheer Ronse, het antwoord is dus duidelijk negatief. Ackermans & van Haaren bijvoorbeeld betaalt niets voor een meerwaarde van 100 of 150 miljoen euro, want dat bedrag wordt afgetrokken. U bevestigt dat er in de vennootschappen geen meerwaardebelasting komt en dus dat de superrijken die hun eigen belastingbrief mogelijk niet invullen,

die belasting niet betalen. Dan is er toch een zeker probleem. Wie betaalt er echt? De PVDA denkt dat dat weer de kleine beleggers zijn, die zelf hun belastingbrief invullen. Zij zullen moeten betalen, maar de superrijken en de vennootschappen ontspringen opnieuw de dans. Dat is weer typisch voor de N-VA-politiek.

02.90 Dieter Vanbesien (Ecolo-Groen): Mijnheer de voorzitter, ik wil ook nog eens terugkomen op hetzelfde onderwerp. Omdat het debat hoffelijk verloopt, moeten we af en toe van de hak op de tak springen. Mijnheer Ronse, u hebt een kwartier geleden over de meerwaardebelasting gesproken. U hebt verklaard dat die heel complex is en we jullie en de vakminister voldoende tijd moeten geven om die uit te werken.

Het spijt me, maar ik vind dat antwoord niet goed genoeg, want de meerwaardebelasting is vanaf dag 1 van de onderhandelingen tot de allerlaatste minuut het onderwerp van discussie geweest bij de vorming van deze regering. Ik kan dus moeilijk accepteren dat er voor deze maatregel nog onduidelijke zaken moeten worden uitgewerkt. Dat ligt zeker moeilijk, omdat tussen de laatst gelekte nota en het regeerakkoord Vooruit aanvaard heeft om de verhoging van de effectentaks te schrappen en terug te gaan naar de meerwaardebelasting zoals die voordien in de nota stond. Echter, de geschatte opbrengst ervan is niet gewijzigd.

Een specifiek voorbeeld gaat al enkele dagen mee. Twee dagen geleden heeft minister Jambon daarvoor in het journaal een mooi woord gebruikt, namelijk casuïstiek, wat betekent dat het een heel specifieke case is. Aangezien die case al twee dagen meegaat, wil ik hem hier herhalen en wil ik van u graag weten wat het antwoord is, mijnheer Ronse. Voor de meerwaardebelasting gelden twee systemen. Ten eerste, standaard wordt 10 % belasting geheven op de meerwaarde bij de verkoop van aandelen, met een vrijstelling voor de eerste 10.000 euro. Ten tweede, indien iemand een belang heeft van minimum 20 % in een bedrijf, geldt bij de verkoop een vrijstelling van 1 miljoen euro en daarna een getrapt systeem, om zo vanaf 10 miljoen euro aan een tarief van 10 % te komen. De vraag die al een paar dagen meegaat, luidt wat er dient te gebeuren voor iemand die met een belang van 19 % in een bedrijf aandelen verkoopt. Valt die persoon onder de standaardregeling, zoals minister Vandenbroucke zegt, of valt die persoon onder het tweede systeem, zoals de heer Bouchez zegt?

02.91 Axel Ronse (N-VA): Mijnheer Vanbesien, ik heb dat zopas al aan collega Vermeersch geantwoord. De waarheid is gewoon bevrijdend. In elk vakje van de tabel die u gekregen hebt, voor elk jaar, klopt het bedrag dat ingeschreven staat. Elke fractie van de arizonacoalitie bevestigt dat. We gaan dat ook doen. De omschrijving, hoe dat gebeurt, staat in het regeerakkoord vermeld. De manier en de modaliteiten zijn voer voor de regering en we gaan die dat in alle rust laten doorspreken. Zo simpel is het.

02.92 Minister Jan Jambon: Om geen misverstanden te laten bestaan, wil ik de heer Hedeboom toch even een antwoord geven. Mijnheer Hedeboom, het klopt dat het hier over de personenbelasting gaat, maar het klopt evenzeer dat de meerwaarde in de vennootschapsbelastingen al aan 25 % belast wordt en dan geldt *non bis in idem*.

02.93 Dieter Vanbesien (Ecolo-Groen): Mijnheer Ronse, u geeft nu al twee keer hetzelfde antwoord, wat ik een heel bizar antwoord vind. U zegt dat alle fracties van de meerderheid hebben afgesproken welk bedrag de belasting moet opbrengen. U kunt echter niet op voorhand weten hoeveel meerwaarde er zal worden gerealiseerd. Als u doet wat u zegt, zal u het percentage van de belasting laten afhangen van de meerwaarde die op de beurs wordt gecreëerd. Dat zal dus 5 % of 7 % of 12 % zijn. U kunt niet zeggen dat u dat zal regelen naargelang de opbrengst.

De vraag hier is duidelijk. Het is een case. Het is casuïstiek. Gaat u 10 % vragen met een vrijstelling van 10.000 euro? Ja of neen?

De **voorzitter:** Als u telkens dezelfde vraag blijft stellen, vermoed ik dat het antwoord ook telkens hetzelfde zal zijn.

02.94 Minister Jan Jambon: Ik wil daar gerust op antwoorden. In het verleden is het altijd zo geweest dat, als er een regeerakkoord werd afgesloten, alle maatregelen die daarin stonden tot in de details waren uitgewerkt en dat elke casuïstiek daarin al werd beantwoord, zodat er daarna geen IKW's, geen DAB's, geen beraadslagingen in het kernkabinet en geen beslissingen in de regering moesten

plaatsvinden, want alles was tot in de kleinste details in het regeerakkoord uitgewerkt. Natuurlijk is dat nooit het geval.

Als we met deze regering een model in het regeerakkoord zetten, dan is dat het model. U vroeg wat er gebeurt als iemand niet voor 20 %, maar slechts voor 19 % eigenaar is. Misschien was dat een paar maanden geleden wel nog 20 %? Hoelang heeft die dat? Dat zijn vragen die nog moeten worden verhelderd en zullen worden uitgewerkt als we de wet zullen maken.

Excuseer ons dat we in het regeerakkoord niet altijd alles tot op het niveau van de wetteksten hebben uitgewerkt. Ik weet dat dit bij Vivaldi wel zo was. Ik weet uit ervaring dat dit bij de Zweedse regering ook zo was. Ik weet dat het bij de regering-Di Rupo zo was. Daar lagen op het einde van de regeringsonderhandelingen alle wetsontwerpen klaar om in het Parlement over te stemmen. Wij hebben hier nog wat werk aan. Ik excuseer mij daarvoor.

De **voorzitter**: Gelukkig is dat zo, anders zouden we volgende week donderdag alles kunnen goedkeuren en de werken van het Parlement kunnen stopzetten. Blijkbaar is dat niet het geval.

Mijnheer Hedebouw, u hebt geen recht op voorkruiperij. De heer Vanbesien krijgt nu het woord voor zijn repliek.

02.95 Dieter Vanbesien (Ecolo-Groen): Mijnheer Jambon, ik vind uw antwoord te weinig voor deze maatregel. Dit is immers dé maatregel bij uitstek, de maatregel waarover het grote debat ging tijdens de regeringsvorming, waardoor Vooruit en de heer Bouchez bijna zijn gaan lopen. In de pers is ook duidelijk geworden dat er een verschillende interpretatie is bij de meerderheidspartijen. Dit is al twee dagen bezig. U hebt een extra ministerraad gehad om daarover te praten en het is nog steeds niet duidelijk.

Wij gaan dat evenwel niet loslaten. Ik voorspel dat dit vraagstuk zal nog terugkomen, het zal nog een paar keer terug op uw banken terechtkomen.

De **voorzitter**: Ik vermoed ook dat het nog een paar keer zal terugkomen naargelang we met wetgevend werk geconfronteerd zullen worden.

Iedereen staat bijzonder scherp, dat is goed.

02.96 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): Mijnheer de minister, we gaan hier nog veel fiscale debatten voeren; u bent immers de minister van Financiën.

U zegt dat alles wordt betaald door de bedrijfsbelastingen. Dat is voor voor de kmo's in België. Er wordt 25 % betaald.

Mijnheer de minister, ik kan u iets leren over de DBI-regels. Voor iemand met meer dan 2,5 miljoen euro aan aandelen of 10 % van de aandelen van een bedrijf, wat het geval is bij alle superrijke families, die meer dan 10 % hebben, is er vrijstelling. Zij betalen 0 %.

Collega's, aldus wordt hier voor iedereen bevestigd dat de superrijken van dit land, die hun fortuin en hun vermogen in vennootschappen hebben zitten en die natuurlijk meer dan 2,5 miljoen euro of 10 % hebben, 0 % meerwaardebelasting zullen betalen.

Dat jullie daar blij mee zijn, ...

De **voorzitter**: Mijnheer Hedebouw, de afspraken gelden ook voor u. Scherp staan is één zaak, de regels niet volgen, is een andere zaak.

Mijnheer Ronse, u wou daarop nog repliceren? Ik heb hier nog namen op het lijstje. Ik hoop dat zij allemaal nieuwe thema's aansnijden en geen vragen blijven herhalen.

02.97 Axel Ronse (N-VA): Het spel van de heer Hedebouw is vrij kortzichtig. Hij wil Vooruit in een moeilijk parket brengen. Hij zal ons echter niet uit elkaar spelen, zeker niet op basis van technisch foute informatie.

Mijnheer Hedebouw, in de eerste ronde vroeg u of een vennootschap die aandelen heeft in een andere vennootschap en een meerwaarde daarop boekt, die meerwaarde in de meerwaardebelasting moet meenemen. Zij wordt daarop al belast; minister Jambon heeft u uitgelegd dat het om 25 % gaat. U suggereerde echter om dat mee te nemen in het huidige verhaal. Zij zouden dan evenwel minder belast worden. Ik mag hopen dat de dag niet komt waarop ik aan u fiscaal advies moet vragen.

De **voorzitter**: Mijnheer Hedebouw, u hebt een minuut om te repliceren.

02.98 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): Ik weet niet in welke taal ik het juist moet zeggen, mijnheer Ronse. Er geldt een vrijstelling, waardoor wie meer dan 2,5 miljoen euro of 10 % van de aandelen in een bedrijf heeft, nul euro betaalt. Dat is dus geen 25 %. Voor kmo's is dat natuurlijk wel zo, maar niet voor de grote bedrijven. Kunt u dat bevestigen?

De **voorzitter**: Mijnheer Hedebouw, u was aan het repliceren. U kunt geen vraag stellen, anders zullen we op die manier heel veel rondjes draaien.

02.99 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): Geen antwoord, mijnheer Ronse? Nee?

02.100 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Mijnheer Ronse, ik kom even terug op het globale beeld van de begroting. Wij hebben het gehad over het half miljard euro van de meerwaardebelasting in de totaliteit van de inspanningen. Er zijn ook voor 8 miljard euro terugverdieneffecten opgenomen – geen econoom die dat gelooft. Er is de ambitie om de werkzaamheidsgraad te verhogen tot 80 %, wat volgens het Federaal Planbureau drie à vier keer meer is dan wat we kunnen realiseren in de komende vier à vijf jaar. Voorts moet er 1,4 miljard euro komen van asiel en migratie.

Het half miljard euro van de meerwaardebelasting is dan de inspanning van de sterkste schouders. Men probeert dat te verkopen als 1,5 miljard euro, maar daar zitten veel dingen bij die niet echt onder een inspanning van de sterkste schouders vallen. Als men de rest opblaast, moet men natuurlijk niet veel meer zoeken bij de sterkste schouders om het gat te dichten, want met alle miljarden die worden bespaard op het sociaal beleid – 8 miljard euro – betekent het dat de inspanning van de zwakste schouders 16 keer zo groot is als de inspanning van de sterkste schouders.

U hebt dat mooi opgeblazen. In de zomer waren de terugverdieneffecten nog 5 miljard euro, nu is dat al 8 miljard euro. Hoe zijn die terugverdieneffecten precies berekend en hoe komt het dat daarin zo'n grote evolutie merkbaar is tussen vorige zomer en nu? U gebruikt dat immers als een soort sluitpost om het cijferwerk te doen kloppen. Kunt u dat even uitleppen?

02.101 Axel Ronse (N-VA): Het zal de eerste regering in de geschiedenis van dit land zijn die de terugverdieneffecten effectief zal behalen. Weet u waarom? Dat is omdat we heel grondig hervormen op het vlak van de arbeidsmarkt, op het vlak van de pensioenen en op enkele andere domeinen, wat onze fractie zelf minder leuk vindt, maar we doen dat, omdat het broodnodig is.

Ik wil met mijn uiteenzetting aantonen hoe erbarmelijk de staat van het land is om dan naar een verhaal van hoop te gaan en u uit te leggen hoe we die zullen verbeteren. Dat zal u veel bijbrengen over de terugverdieneffecten. Ik vraag mij echter af of u wel geïnteresseerd bent in mijn verhaal. Ik weet waarom ik zoveel onderbroken word, namelijk omdat ik de staat van het land aan het toelichten ben en dat is een ongemakkelijke waarheid, collega's van de PS en de PVDA. De waarheid noopt namelijk tot verantwoordelijkheid nemen. U wilt mij constant onderbreken, omdat de waarheid pijn doet, omdat het pijn doet om aan de mensen te zeggen dat, als we hen iets willen gunnen, we door moeten doen.

Collega's, zult u moedig zijn en naar mijn verhaal luisteren? Durft u dat verhaal aan of hebt u effectief de *peut*, mijnheer Hedebouw?

De **voorzitter**: Mijnheer Ronse, dankzij de collega's hebt u nog 85 minuten. U zou ze dankbaar moeten zijn, want u kunt uw verhaal meermaals vertellen.

02.102 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Als de heer Ronse straks evenveel te vertellen heeft als in zijn antwoorden op onze vragen, dan zullen we eigenlijk niet zoveel te weten komen. Op onze vragen over de berekening van die terugverdieneffecten hebben we immers geen antwoord gekregen. Met de

gemaakte keuzes betalen de zwakste schouders in de totaal 16 keer meer dan de sterkste schouders met die 500 miljoen euro aan meerwaardebelasting. U zit gewoon in de verkeerde zakken, mijnheer Ronse. Ik zal nu zeer goed luisteren naar uw uiteenzetting over de plannen van deze regering. Hopelijk hebt u iets te vertellen en zult u wel op de vragen kunt antwoorden.

02.103 Minister **Vincent Van Peteghem**: Mijnheer Van Hecke en verschillende andere collega's die altijd wat meewarig doen over die terugverdieneffecten, het zou er nog aan mankeren dat er met wat vandaag voorligt geen terugverdieneffecten zouden zijn. We gaan er verdorie voor de eerste keer in lange tijd voor zorgen dat we mensen een stimulans, een prikkel geven om te gaan werken en om het evenwicht tussen werk en privéleven beter te ondersteunen via het familiekrediet. We zullen ervoor zorgen dat mensen netto meer zullen overhouden aan het einde van de maand. Met de beperking van de werkloosheidsuitkering in de tijd tot twee jaar en met de versterkte degressiviteit zullen we ervoor zorgen dat mensen aan het werk zullen gaan. Natuurlijk zullen we voor terugverdieneffecten zorgen. Ik ben het voor 100 % met u eens dat we dat zullen moeten opvolgen. Het zal mijn rol zijn om het regeerakkoord uit voeren, zodat we dat kunnen realiseren.

Mevrouw Bertrand, ik vind het vreemd dat u zegt dat het tekort van entiteit I momenteel 2,8 % is. Nu klopt u zich op de borst. Het is inderdaad zo, maar u weet ook dat het bij ongewijzigd beleid 3,3 % zal worden in 2026, 4,2 % in 2027, 5,3 % in 2028 en 5,8 % in 2029. We moeten dus inspanningen leveren om die begroting op orde te krijgen; Wat hier in het regeerakkoord staat om de mensen aan het werk te krijgen, zal helpen om dat te realiseren. Dat is de opdracht van deze regering en we zullen dat doen.

02.104 **Stefaan Van Hecke** (Ecolo-Groen): Bedankt mijnheer de minister. Ik vind het leuk dat u zich moeit in dit debat, dat alsmaar interessanter wordt. Er zullen uiteraard terugverdieneffecten zijn als meer mensen aan het werk zullen gaan, maar die zijn afgelopen zomer plots van 5 miljard naar 8 miljard gestegen. Die terugverdieneffecten zitten bovendien al in uw begroting sinds het eerste jaar, nog voor de maatregel kan uitgevoerd worden. Hoe geloofwaardig is dat? U legt het Parlement een luchtkasteel voor. Alle experts zeggen dat het opgeblazen is, dat het lucht is.

02.105 **Reccino Van Lommel** (VB): Mijnheer Ronse, u hebt daarnet gesproken over de staat en de hoop van het land. Het is triest dat te vernemen uit de mond van een N-VA'er, want dit land is op en valt niet meer te redden. U wilt dat met de N-VA wel doen. U spreekt over hoop voor het land, maar er is weinig hoop voor de Vlaming, wanneer ik moet vaststellen dat er zelfs geen enkel communautair borrelnootje beschreven staat in het federaal regeerakkoord.

Ik kom terug op het thema economie en de economische situatie. Het is alom bekend dat onze economie op verschillende snelheden draait in het noorden en in het zuiden van het land. Elk landsdeel heeft eigen specifieke maatregelen nodig, een zogenaamd asymmetrisch beleid. In het regeerakkoord wordt er geregeld gesproken over interfederaal overleg. Hoe zult u dat realiseren zonder te vervallen in de klassieke wafelijzerpolitiek, zoals we die al bijna 200 jaar in België kennen? Hoe zult u dat met elkaar verzoenen? Hoe zult u ervoor zorgen dat de Vlaming een beleid krijgt dat geschoeid is op de Vlaamse leest?

02.106 **Axel Ronse** (N-VA): Mijnheer Van Lommel, op uw bureau liggen 200 pagina's, die u haarfijn uitleggen hoe we ervoor zullen zorgen dat de welvaart van de Vlaming versterkt wordt. Ook in Wallonië zal de welvaart trouwens versterkt worden. Uw keuze is om 5 jaar lang te wachten en aan de kant te blijven staan. Onze keuze is om nu de werkloosheidsuitkering in de tijd te beperken en de overheidsfinanciën op orde te zetten, om op het vlak migratie serieus door te pakken en om ons land op het vlak van defensie futureproof te maken.

Mijnheer Van Lommel, als u het regeerakkoord leest, zult u morgen voorstemmen.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Lommel, u hebt een minuut om dat te bevestigen. (*Hilariteit*)

02.107 **Reccino Van Lommel** (VB): Mijnheer Ronse, nu begint het wel heel cynisch te worden. Het meest cynische is wel – ik heb het regeerakkoord inderdaad volledig gelezen – dat ik alleen een N-VA zie die België wil redden, maar niet een N-VA die Vlaanderen wil redden. Dat is mijn conclusie.

Wat het interfederaal overleg betreft, waarnaar regelmatig verwezen wordt, is er geen enkele garantie voor de Vlaming dat hij echt een Vlaams beleid krijgt, een beleid dat nodig is, waarbij het Vlaamse geld

ook effectief in Vlaamse handen gehouden wordt.

02.108 Irina De Knop (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, sta me toe aan te knopen bij een vorig thema – ik had het woord al langer gevraagd –, namelijk de groeinorm.

Mijnheer de minister, u had het over 2 %, 2 %, 2,6%, 3 %. Om het nog eens over de tabel te hebben, op de lijn van de groeinorm noteren we dat er op de begroting wordt ingegrepen met besparingen, 192 miljoen, 398 miljoen, 372 miljoen, 173 miljoen. Er zijn ook bijkomende maatregelen buiten de norm en die lopen op tot 350 miljoen in 2029. U verklaart dat er in de zorg zal worden geïnvesteerd, maar wij zien vooral de besparingen. Die dient u ook toe te lichten. We zijn het met u eens dat er zuiniger gewerkt kan worden in de gezondheidszorg. Dat is dringend nodig, maar u hebt daar wel een plan voor nodig. Van zo'n plan hebt u met geen woord gerept.

Overigens wordt u kennelijk onder curatele geplaatst, mijnheer de minister. Het proces van de begrotingsopmaak wordt gewijzigd, zo lees ik wel degelijk in het regeerakkoord. De basisdocumenten met het oog op de begrotingsopmaak, zoals de technische ramingen van juni en september, worden aan de regering bezorgd. Dus, dames en heren, het is de regering, die ze bespreekt op de ministerraad. Het is de regering, die op basis van de werkzaamheden van de commissie voor Gezondheidsinstellingen een opdrachtenbrief schrijft, waarin ze oplegt wat de beleidsprioriteiten zijn, wat het budgettair kader is, wat de tijdlijn is waarbinnen een begrotingsontwerp moet worden opgesteld. Kortom, de minister bevoegd voor gezondheidszorg wordt onder curatele geplaatst. Er is eigenlijk een staatsgreep van de regering op de minister van Volksgezondheid. Zoveel vertrouwen is er in de arizonacoalitie.

De **voorzitter**: Mevrouw De Knop, u hebt geen vraag gesteld aan de heer Ronse. Nochtans is dat de spelregel. U hebt vragen gesteld aan de ministers, maar daarvoor is er straks een thematische bespreking. Ik zal de minister niet tegenhouden om er desgevallend op te antwoorden, dat is zijn vrijheid, maar ik wil toch even zeggen dat de vragen moeten worden gesteld aan wie hier vooraan staat en niet aan de minister, althans niet in de huidige ronde.

02.109 Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw De Knop, in zo'n tabel vindt men steeds een vergelijking met het Monitoringcomité, waarvan de ambtenaren de spontane, ongecontroleerde, niet-beheerste ontwikkeling van de uitgaven in kaart brengen. Als we alles op zijn beloop laten en alle kraantjes open laten staan, dan wordt er uitgegeven waar er niet moet worden uitgegeven, waarmee patiënten niets zijn en waarmee de gezondheid niets is en waarmee misschien wel geld wordt verdiend. Wij moeten de uitgaven inderdaad beheersen en controleren. U vindt in de tabel gewoon een vergelijking met een ongecontroleerde, onbeheerste evolutie, zoals het Monitoringcomité die in kaart brengt. We hebben steeds zo gewerkt.

U bekritiseert voorts het feit dat we voor lijnen in de tabel specifieke correctieopdrachten hebben, maar dat was bij de vivaldiregering net hetzelfde. We baseerden ons op de groeinorm en maakten afspraken om toch bijvoorbeeld in de farmaceutische specialiteiten 250 miljoen euro te besparen. Dat was voor de rijksbegroting, voor het algemeen belang. Dat deed de vivaldiregering met uw partij ook. Die methode blijven we gebruiken.

Vervolgens ben ik bijzonder verbaasd over uw verklaringen in verband met de passage over de manier waarop de begroting inzake gezondheidszorg wordt gemaakt. Die komt immers van mijn hand en ik vind die uitstekend. (*Hilariteit*) Er is niks aan gewijzigd. Ik heb dat voorstel voorgelegd en dat werd aanvaard. Waarom staat dat er zo? Daarvoor zijn er twee redenen. Ten eerste moeten we stoppen met een begrotingsproces, waarbij het gewoon tournée générale is zonder duidelijke gezondheidsprioriteiten. Dat vindt u in onderhavig regeerakkoord. We vertrekken vanuit prioriteiten inzake gezondheid. Die zullen richtinggevend zijn en daarvoor is draagvlak nodig bij experts. Daarom zullen de commissie-Schokkaert en de hele regering daaraan werken. Het is verbazend dat Open Vld dat bekritiseert. We zullen straks of vannacht ongetwijfeld de gekozen prioriteiten toelichten. Hoe dan ook moeten we die bepalen.

Ik ben dus bijzonder verbaasd over uw kritiek. Voor alle duidelijkheid, het gaat om een tekst die ik op mijn laptop heb ingetikt, die ik vervolgens aan de informateur heb bezorgd en die uiteindelijk in het regeerakkoord werd opgenomen.

02.110 Irina De Knop (Open Vld): Voor alle duidelijkheid, dat is een wijziging ten aanzien van de manier waarop de zaken vandaag gaan. Ik stel dus vast dat u het Verzekeringscomité aan banden wilt leggen en dat u nog meer op dat comité wil wegen dan u nu al doet. We weten niet altijd of daarmee een betere gezondheidszorg wordt beoogd.

Mijnheer de minister, ik herhaal mijn vraag. Zijn er inzake bijkomende maatregelen buiten de norm al dan niet besparingen? Wat zijn die besparingen? Op die vraag heb ik geen antwoord gekregen.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat u die vraag straks herhaalt wanneer de minister aan bod komt.

Mevrouw Bertrand, u krijgt één minuut spreektijd.

02.111 Alexia Bertrand (Open Vld): Het is mij nog niet gelukt om al eerder het woord te nemen. Ik dank u.

Mijnheer Van Peteghem, wat u stelt, is niet correct. Het is logisch dat het tekort stijgt bij ongewijzigd beleid. Dat is de logica zelf. Dat komt door de vergrijzingskosten, door de pensioenen en door de gezondheidszorg. U kunt dat allemaal terugvinden op begrijpbarebegroting.be. Dat is logisch. U kunt echter niet doen alsof terug onder de drempel van 3 % voor entiteit I komen, een overwinning is. Dat is het minste wat de regering moet doen.

Er staat gewoon een fout in uw regeerakkoord. U schrijft immers het volgende: "Wij willen het niveau van entiteit I onder de drempel van 3 % brengen. Zodoende kan de buitensporige tekortprocedure – het strafbankje – worden beëindigd." Dat is niet juist. U kent de regels beter dan wie ook. Het gaat over de gezamenlijke overheid. Het volstaat niet om de drempel van 3 % te bereiken voor entiteit I. Dat is gewoon onjuist. U zou dat kunnen erkennen.

02.112 Eerste minister Bart De Wever: Mevrouw Bertrand, het is alleszeggend dat u verklaart dat het de logica zelf is dat het saldo verslechtert. Denk eens goed na over die zin 'Het is de logica zelf dat het saldo verslechtert.' In ongeveer alle Europese landen is de logica omgekeerd. Daar nemen de regeringen beslissingen opdat het saldo liefst op korte termijn, maar zeker op lange termijn zou verbeteren. Al decennialang geeft de Europese Commissie ons aanbevelingen over hoe we dat moeten bereiken. De uitvoering ervan wordt hier nu al urenlang afgekraakt in deze zaal, maar legt u mij eens uit hoe men het anders moet doen. U kunt ons toch niet verwijten dat wij zullen doen wat u als verantwoordelijk minister hebt nagelaten te doen. Die zin 'Het is de logica zelf dat een saldo verslechtert' van een liberaal, zegt ongeveer alles over het beleid dat u hebt gevoerd en dat u blijkbaar vandaag nog durft te verdedigen.

02.113 Alexia Bertrand (Open Vld): Met de huidige staat van de vergrijzingskosten en met wat u zult doen in de gezondheidszorg, is het de logica zelf dat dat nog zal stijgen. Mijnheer de premier, het IMF zegt ons, en ik lees de zin, want u citeert die in uw regeerakkoord, maar wel een beetje à la carte: "Zou het Belgische gezondheidssysteem even efficiënt zijn als het gemiddelde van de EC- en OESO-landen, zouden we hetzelfde resultaat kunnen behalen met 20 à 30% goedkoper te zijn." Dat is het punt. Dat hervormt u niet.

De heer Vandenbroucke zegt 'meer geld voor uw gezondheid en meer gezondheid voor uw geld'. Dat klopt niet. Meer inefficiëntie voor uw geld. Dus, ja, het is de logica zelf dat die groeinorm zal blijven stijgen. U moet hervormen, ook in de gezondheidszorg. Waarom? Hier is uw ambitie te laag.

02.114 Eerste minister Bart De Wever: Mevrouw Bertrand, u verwijst naar de vergrijzingskosten, maar die zijn gestegen onder uw regering, die stijgen op termijn met de beslissingen die u hebt genomen. Dat is nu net waarover we het hebben: een structureel gezond saldo dat op termijn verbetert en niet verslechtert. Als men weet waar men op afstevent, dan neemt men toch alle beslissingen die op korte maar vooral op lange termijn die delta platduwen en uw begroting structureel gezond maken.

U verwijt ons dingen, maar u hebt het omgekeerde gedaan. De vergrijzingskosten zijn verhoogd op korte en lange termijn. U bent zeer slecht geplaats om die kritiek aan ons te geven. Er zal wel degelijk op de gezondheidszorg worden bespaard. De minister was heel duidelijk. Zelfs met de groeinorm waarin is voorzien boven de index, betekent dat in het licht van de vergrijzing van onze bevolking dat er zeer stevige ingrepen en hervormingen zullen moeten doorgevoerd worden om het saldo te halen

dat zou volstaan. Hervormingen en ingrepen die onder de vorige regering helaas onmogelijk waren.

02.115 Alexia Bertrand (Open Vld): Mijnheer de premier, er staat een fout in uw regeerakkoord. Dat is niet erg, dat kan gebeuren. Wel had ik graag dat u dat op een deftige manier erkend had. Wat u met entiteit I doet, zal ons niet uit de strafbankprocedure halen.

Op vlak van gezondheidszorg wil ik toch opnieuw uit het IMF-verslag citeren: "De kosten voor de gezondheidszorg in België zijn significant hoger dan in andere OESO- en EU-landen, terwijl de levensverwachting amper hoger ligt." Voormalig minister De Block is begonnen met de juiste hervormingen. Het IMF stelt voor om meer te netwerken tussen de ziekenhuizen en dat heeft mevrouw De Block doorgevoerd. Ook met de pensioenhervorming zijn wij in 2011 begonnen. Op dat vlak denk ik dat u uw tabellen misschien opnieuw moet bekijken, specifiek het beleidsdomein Gezondheidszorg, op basis van het verslag van het IMF.

02.116 Eerste minister **Bart De Wever**: Mevrouw Bertrand, de minister heeft het net toegelicht. Hij heeft die passage zelf geschreven en is daar ook gelukkig mee. Het is toch wel bizar, als wij meer transparantie en greep willen krijgen op het ZIV-budget, dat uitgerekend vanuit uw fractie daarop kritiek komt. Dat is onbegrijpelijk.

De **voorzitter**: Collega's, ik stel voor dat we de sprekerslijst afwerken. Ik hoop dat niet al te veel leden zich nog inschrijven, maar ik herhaal dat u alle vrijheid hebt om zich in het debat te mengen. We hebben al aardig wat thema's de revue zien passeren. Daaruit zou wel een zekere uitputting van uw inspiratie mogen voortvloeien.

02.117 Dominiek Snelpe (VB): Mijnheer de voorzitter, het duurt enige tijd vooraleer men het woord kan krijgen. Bedankt om het mij te geven.

Mijnheer Ronse, ik wil nog even terugkomen op de groeinorm onder het luik Gezondheidszorg.

Mijnheer de minister, ik herkende onmiddellijk uw hand in de tekst van het luik Gezondheidszorg in het regeerakkoord. Daar mag u trots op zijn. Het verwondert mij alleen dat daar niet aan gemorreld is door uw regeringspartner N-VA.

Mijnheer Ronse, u zegt dat u akkoord gaat met meer geld voor gezondheidszorg als dat leidt tot meer gezondheid voor het geld. Mijn grootste teleurstelling is dat ik in het regeerakkoord het luik mis waar de meeste efficiëntiewinsten geboekt zouden kunnen worden, namelijk de regionalisering van de gezondheidszorg. Daarover staat geen letter in het regeerakkoord.

Er staat ook geen letter in over communautaire zaken, maar ik had op zijn minst, aan de interpellaties van de collega's van de vorige legislatuur te horen, kleine stipjes regionalisering willen terugvinden. Die vind ik jammer genoeg niet terug. Daar kunnen we de meeste efficiëntiewinst boeken. Die boot hebben jullie gemist. Al de rest en de gezondheidszorg is eigenlijk *kurieren am Symptom*. Het is heel jammer voor de Vlamingen dat daarin geen stappen worden ondernomen.

02.118 Axel Ronse (N-VA): Ik weet niet wat de plannen van jullie allemaal zijn. Er worden heel wat thema's aangehaald, waar ik straks echt op terugkom. Ik zal kleur bekennen en grondig op de zaken ingaan. Als ik hier echter voortdurend vragen blijf krijgen over alle thema's die straks aan bod zullen komen en als u mij niet de kans geeft om mijn verhaal op te bouwen, dan vraag ik mij echt af wat het nut van deze manier van werken is.

De **voorzitter**: De zaal belooft om straks niet meer tussen te komen, mijnheer Ronse.

02.119 Dominiek Snelpe (VB): Ik ben hoopvol. Misschien komt er toch nog een deeltje regionalisering of communautarisering. Ik zal uw speech met veel aandacht beluisteren. Ik vrees echter dat, als het niet in het regeerakkoord staat, u dat hier nu niet uit uw mouw gaat schudden. Ik geef u het voordeel van de twijfel. Ik zal later de vraag opnieuw stellen, want u hebt ze eigenlijk niet beantwoord.

De **voorzitter**: Er heerst hier natuurlijk een bepaalde politieke logica dat iedereen zich in het debat wil positioneren. Eigenlijk reageert u niet op collega Ronse. Dat zult u straks ook niet doen. U zult uw punt brengen. Daar zit een parlementaire logica achter. Ik heb daar begrip voor. Wanneer het concrete

vragen betreft, hoop ik dat ze niet opnieuw worden gesteld.

02.120 Lode Vereeck (VB): Mijnheer Ronse, het siert u dat u als jonge fractieleider dit regeerakkoord met veel verve probeert te verdedigen, maar ik zal u weer met beide voeten op de grond plaatsen. U hebt gezegd dat de openbare financiën op orde zullen worden gesteld, dat de bedragen kloppen en dat er een belastingvermindering van 1,5 miljard komt. Laten we niet meewarig doen, de sleutel van de gezonde begroting die u hier wil voorleggen, zit in de verhoging van de werkzaamheidsgraad tot 80 %. Dat is de crux, want dat impliceert een toename met 540.000 werkenden. Om meer mensen aan het werk te krijgen, zal uw regering de lasten op arbeid met 1,5 miljard euro verlagen voor werkgevers en met 4,5 miljard euro voor werknemers, wat samen 6 miljard euro is.

Op basis van eigen rekenwerk, van gegevens van de KU Leuven en het Planbureau over de elasticiteit van de arbeidsmarkt, levert dat zo'n 36.000 banen op, wat neerkomt op ongeveer 7 % van uw doelstelling. Nog 503.600 te gaan, zou ik zeggen. Dat is dus lucht in de begroting.

Wat brengt die 6 miljard euro op voor de schatkist aan terugverdieneffecten? Volgens uw regering is dat 7,9 miljard euro, maar volgens economische studies brengt die in deze krappe arbeidsmarkt tussen 900 miljoen euro op korte termijn op en 1,3 miljard euro op lange termijn. Op een ruime arbeidsmarkt is dat wat meer. Er is dus nog 5 à 6 miljard te gaan en dat is de lucht die de regering in deze begroting plaatst.

Waar komen volgens u die ontbrekende miljarden en die 500.000 jobs vandaan? Probeer algemeen te antwoorden. Laten we serieus blijven, want die kunnen niet alleen komen door de activering van inactieven door de werkloosheidsuitkeringen te beperken. Men kan daar zeker geen 500.000 extra mensen mee aan het werk krijgen. Minister Vandenbroucke gaf al aan dat honderden miljoenen euro nodig zullen zijn om de leeflonen te betalen.

02.121 Axel Ronse (N-VA): Mijnheer Vereeck, ik begrijp uw vraag. U gaat immers al een tijdje mee in de politiek en u hebt al heel wat regeringen gevormd zien worden die terugverdieneffecten aankondigden terwijl dat luchtballonnen bleken te zijn.

Mijnheer Vereeck, ditmaal is het anders. Deze keer ligt er een historisch regeerakkoord voor met de meest ambitieuze hervorming van de arbeidsmarkt en de pensioenen ooit. U sprak over de activering van werklozen. We hebben het echter nog niet gehad over alle mensen die vandaag een RIZIV-uitkering krijgen. Daar zullen we het straks nog over hebben. De vorige regering kondigde aan die mensen echt meer te zullen activeren. Wel, dit regeerakkoord bevat daar fantastisch mooie, sterke en menselijke maatregelen voor. Mijnheer Vereeck, ik kan u maar één ding zeggen: *we will surprise you!*

02.122 Lode Vereeck (VB): Mijnheer Ronse, ik vrees dat de realiteit u zal verrassen, want in de terugverdieneffecten – daar hebben we het nog niet over gehad; professor Peersman heeft daarover een toelichting gegeven – zitten bijvoorbeeld niet de negatieve effecten van uw overheidsbesparing – dat is natuurlijk een keynesiaanse terugslag – maar ook niet van uw nieuwe belastingen. U rekent zich gewoon rijk en dat betekent dat u op een bepaald moment naar het Parlement zult terugkomen omdat uw begroting niet zal kloppen en u de belastingen zult moeten verhogen. Ik denk dat u geen taart aan het bakken bent, maar vooral veel lucht.

02.123 Paul Magnette (PS): Monsieur Ronse, je souhaite vous demander de transmettre nos remerciements à M. Van Peteghem. D'abord, il vous a tiré d'un mauvais pas. Vous étiez en train de vous embourber. Il a apporté la réponse que vous n'étiez pas capable de fournir. Ensuite, M. Van Peteghem a mis de l'énergie dans sa réponse, de la fougue, de la vision, tout ce qui nous avait manqué, hier, dans l'intervention du premier ministre. Il existe donc des personnes qui ont l'air de croire à ce projet. Mais personne ne peut croire au budget.

J'ai pris vos tableaux quand on les a enfin reçus. On les a examinés attentivement. On voit bien qu'il y aura 8,174 milliards d'euros d'économies sur les pensionnés, les policiers, les pompiers, les enseignants qui vont travailler plus longtemps pour une plus petite pension. Il y aura aussi des économies sur les plus pauvres dans cette société. D'ailleurs, la ligne a explosé d'1 milliard dans la dernière nuit de la négociation avec l'enveloppe bien-être où on se situe à 3 milliards d'économies.

Puis, je vois cette ligne sur les effets retour. J'ai lu une douzaine d'interviews d'économistes qui disent

tous que cela ne se produira pas. Pas un seul économiste dans ce pays n'a confirmé ces effets. Le Bureau fédéral du Plan parle de 200 ou 250 000 emplois. Il en faudrait 550 à 700 000. Il vous en manque 400 000. C'est quand même beaucoup.

Mais ce qui est curieux dans ce tableau, c'est que les effets retour ne se situent qu'à la dernière ligne – qui n'est pas très linéaire. Sur la première année, il est indiqué 0. Sur la deuxième, 1,5 milliard. Puis 2,7 milliards, 4 milliards et la dernière année, 7,8 milliards. D'un seul coup, 3,8 milliards tombent du ciel. Ce n'est pas de chance, cela correspond exactement au montant prévu de la réforme fiscale en 2029.

Je sais comment vous avez fait ce budget. "Bart, il manque 3,8 milliards, qu'est-ce qu'on fait?" "On va mettre cela dans les effets retour. Ils ne verront rien." Mais on l'a compris et on a vu vos effets retour.

Comment allez-vous faire ? Vous avez trois options. Premièrement, ne pas respecter les 3 % de la Commission européenne mais je ne pense pas que (...)

Le **président**: Monsieur Magnette, votre temps de parole est épuisé.

02.124 Axel Ronse (N-VA): Mijnheer Magnette, het is fijn om uw eerste uiteenzetting hier te horen, die bovendien aan mij gericht is. Ik vind dat een voorrecht, maar ik begrijp dat het voor u bevreemdend is om in een parlement zitting te hebben en een begroting en een regeringsverklaring voorgesteld te krijgen die niet gestut zijn op het binnenhalen van meer inkomsten door de mensen meer te belasten, maar die gestut zijn op hervormingen. Mocht de PS ooit aan de macht komen, dan zou ze onze pensioenhervorming zelfs niet meer aanpassen. U zou u gelukkig prijzen dat er moedige politici geweest zijn, die het vuile werk hebben gedaan en die hebben durven te hervormen.

Ik kan mij inbeelden dat u niet gelooft in een opbrengst van 8 miljard, omdat u nooit eerder een hervorming als de onze op sociaal-economisch vlak meemaakte. U woont in Charleroi; ik woon vlakbij Henegouwen. Daar is het niveau van de jeugdwerkloosheid onwaarschijnlijk hoog. Welnu, ik kan u geruststellen: iedereen is welkom bij ons in Vlaanderen, in West-Vlaanderen, in de regio Kortrijk. Wij zullen het halen, mijnheer Magnette.

02.125 Paul Magnette (PS): Je m'attendais à ce que vous ne répondiez pas. Et je n'ai pas été déçu. Mais vous avez clarifié les choses. Il manque, la dernière année, 3,8 milliards d'euros. Il manque ce qui permet de financer la petite réforme fiscale riquiqui. Les 450 euros que Les Engagés avaient promis, personne n'en verra jamais la couleur. D'ailleurs, M. Clarinval ne s'en cache pas. Sur Twitter, il vient d'écrire: "Avec nos mesures fiscales et non fiscales, l'écart entre emploi et inactivité restera d'au moins 500 euros." Vous reconnaitrez donc qu'elle est déjà à 500 euros et que vous n'allez rien faire! Les citoyens n'auront pas 1 euro de plus!

De **voorzitter**: We belanden bij de laatste twee sprekers, alvorens ik de heer Ronse op volle elan laat voortdoen. Ik zal de heer Van Quickenborne ook op de lijst zetten, aangezien hij zich ondertussen ook geroepen voelt.

02.126 Francesca Van Belleghem (VB): Collega Ronse, u bent zelf over een nieuw thema begonnen, wat u beter niet had gedaan. U onderstreepte dat u migratie zou aanpakken. Ik heb het akkoord zeer grondig gelezen en als u migratie aanpakt, dan is dat alvast met fluwelen handschoenen, want er zijn onvergeeflijke compromissen gesloten. Ik citeer iemand hier in de zaal: "Het is bijzonder jammer dat de federale regering noch de Europese Unie de moed hebben om voor een paradigmashift te zorgen in de richting van het Australische model. Het is geen kwestie van betaalbaarheid, haalbaarheid of onmenselijkheid, maar van politieke wil." Dat waren de woorden in 2020 van een partijgenoot die destijds staatssecretaris van Asiel en Migratie was en nu minister is. Het is pijnlijk om die woorden te lezen, want destijds vond de N-VA-fractie dat het een kwestie van politieke wil was. Waar is uw politieke wil nu?

De woorden van collega Francken waren nog nooit actueel. Nu hij deel uitmaakt van de regering, moet hij die woorden in de vuilnisbak gooien. Hoe zult u migratie aanpakken als u, volgens uw partijgenoot, een systeem probeert te redden dat niet te redden valt? Het Australische model voor de aanpak van illegale migratie vormt een kernpunt van het programma van de N-VA, maar u gooit het in de vuilnisbak. Hoe zult u dat oplossen?

02.127 Axel Ronse (N-VA): Mevrouw Van Belleghem, wie had ooit gedacht dat we ons vandaag zouden buigen over een regeerakkoord waarin opgenomen staat dat wie hier verblijft en aan gezinshereniging wil doen, over een fors hoger inkomen moet beschikken dan een uit een uitkering? Wie had gedacht dat we de plaatsen in de gesloten centra zouden verdubbelen? Wie had gedacht dat we iemand die als illegaal een gevaar vormt voor onze openbare orde, meteen kunnen oppakken? Wie had gedacht dat we woonsten kunnen betreden? We zullen gevangenissen in het buitenland bouwen. Mevrouw Van Belleghem, dit land heeft nog nooit zo'n sterke hervorming doorgemaakt op het vlak van migratie. Als u heel eerlijk bent, moet u toegeven dat zelfs Nederland er jaloers op is. Ik nodig u uit om er straks zeer diep op in te gaan tijdens het themadebat. U zult, net zoals uw collega's, zeer onder de indruk zijn van wat we allemaal zullen realiseren. Ik reken op uw stem voor het regeerakkoord.

02.128 Francesca Van Belleghem (VB): Mijnheer Ronse, compromis 1 is dat er geen Zweeds model komt, waarbij we niet meer doen dan wat de Europese Unie ons oplegt. U hebt dat standpunt in de vuilnisbak gegooid. Er komt geen Deens model, met een opschorting van het Europees asielbeleid. Ook dat ligt in de vuilnisbak. Er komt geen Australisch model. Dat hebt u als eerste overboord gekieperd. Alle kernpunten in het migratieprogramma van de N-VA zijn overboord gegooid.

Wat rest, is gemorrel in de marge. Wij zullen elk gemorrel steunen, maar u gaat gewoon niet ver genoeg.

02.129 Sarah Schlitz (Ecolo-Groen): Monsieur Ronse, je vous entends dire qu'avec votre accord, vous allez aider la Wallonie. Permettez-moi donc d'être quelque peu surprise! C'est bien gentil de votre part, mais demandons plutôt l'avis des Wallons, face à ce qui se passe en ce moment en Wallonie, avec les politiques que vos collègues sont occupés à mettre en place aujourd'hui.

Un exemple parmi d'autres: la réforme de l'enseignement. La réforme prévue actuellement va mettre à tout le moins 450 à 500 enseignants au chômage. Ce sont les chiffres! Nous vous avons entendus pendant toute la campagne dire qu'il serait fantastique de pouvoir faire de l'asymétrie à tous les niveaux et, aujourd'hui, dans un État fédéral, on ne peut pas parler des conséquences d'un niveau sur un autre, c'est hallucinant!

Cette situation est assez incroyable. Aujourd'hui, la limitation des allocations de chômage dans le temps va entraîner des reports terribles sur les Régions et sur les communes, et il est impératif que nous évoquions ici les conséquences sur les autres niveaux de pouvoir. De même, c'est pareil pour la hausse de la quotité exemptée d'impôt va également avoir des répercussions sur les finances des Régions!

Par ailleurs, monsieur Ronse, votre politique est une politique du bâton et du bâton. Je suis d'accord sur le principe qui consiste à remettre les gens au travail, mais attaquez-vous aux vraies causes! Pourquoi les travailleurs vont-ils mal? Pourquoi les travailleurs sont-ils malades? Pourquoi les malades de longue durée ne sont-ils pas capables de retourner au travail? Pourquoi certains travailleurs sont-ils discriminés sur le marché du travail? Pourquoi les travailleurs âgés ne sont-ils pas engagés par des employeurs? Allez leur poser la question, regardez les chiffres et arrêtez de fermer les yeux!

02.130 Axel Ronse (N-VA): Quant à vos questions sur la Wallonie, je commencerai par vous répondre en français. J'adore la Wallonie, j'adore pédaler dans le Pays des Collines. C'est merveilleux!

Mevrouw Schlitz, Les Engagés en de MR zijn moedige partijen. Ik kan u garanderen dat dit regeerakkoord ervoor zal zorgen dat ook Wallonië opnieuw zal rechtveren. In Moeskroen of Mons is er gigantische (jeugd)werkloosheid. Denk dan alleen al maar aan de maatregelen om de werkloosheidsuitkeringen tot twee jaar te beperken, om Wallonië zelf de autonomie en de bevoegdheid te geven om te mogen verwachten dat men daadwerkelijk in Vlaanderen jobs aanneemt en zo niet ook gesanctioneerd wordt. Voor het eerst in de geschiedenis van dit land vormen twee deelstaatregeringen samen de federale regering. Mevrouw Schlitz, er komen fantastisch mooie tijden aan voor Wallonië en wij gaan dat alleszins mee versterken.

02.131 Sarah Schlitz (Ecolo-Groen): Merci pour cette réponse. Je ne peux pas m'empêcher de penser qu'en parallèle, des projets comme par exemple les territoires zéro chômeur, qui sont des projets porteurs pour remettre des personnes à l'emploi, sont aujourd'hui menacés; que des filières de formation sont aujourd'hui menacées. On dit à propos de celles-ci: "Mais il y en a une identique à 100 kilomètres!" Est-ce ainsi que l'on va réussir à mettre la jeunesse au travail, en fermant des filières et en obligeant les gens à parcourir 100 km pour aller se former? C'est cela la réalité aujourd'hui, parce

que l'on fait des économies à tous les étages. On utilise uniquement la technique du bâton, et ce n'est pas comme cela que l'on réussira à créer une société prospère.

02.132 Vincent Van Quickenborne (Open Vld): Collega Ronse, ik wil het nog even hebben over de meerwaardebelasting.

De **voorzitter**: Ik hoop, mijnheer Van Quickenborne, dat u een nieuwe zaak aansnijdt, want we zijn rondjes aan het draaien.

02.133 Vincent Van Quickenborne (Open Vld): De meerwaardebelasting zorgt voor veel onrust, niet alleen in Kortrijk, maar overal in het land. Waarom is dat? Het blijkt nu dat ook de kleine spaarder belast zal worden. Ik illustreer dat aan de hand van een voorbeeld. Ouders sparen 20 jaar lang voor hun kind, tot het volwassen is. Als men er dan in slaagt – men heeft bijvoorbeeld wat bijverdiend als student – om het spaarbedrag van 20.000 euro op 20 jaar tijd te verdubbelen tot 40.000 euro, moet men daarop na vrijstelling een belasting ten belope van 10.000 euro betalen. De mensen maken zich daar veel zorgen over. Het gaat dan niet over de superrijke mensen met de sterkste schouders. De minister van Financiën kan dat toegeven.

De eerste minister kwam zaterdagavond op de vrt en de geruststellende boodschap brengen – hij herhaalde dat op VTM – dat de goede huisvader die zijn aandelen 10 jaar aanhoudt, aan de taks zal ontsnappen. Wel, mijnheer Ronse, ik heb maar één vraag. Kunt u zeggen waar precies in het regeerakkoord staat wat de eerste minister gezegd heeft?

02.134 Axel Ronse (N-VA): Mijnheer Van Quickenborne, ik zal straks antwoorden op uw vraag, maar ik heb er ook een voor u.

Ik heb een eenvoudige vraag. Ik heb hier twee tabellen, de arizonatabel en de vivalditabel. In de arizonatabel staat alles in het menu, ook de meerwaardebelasting. 1,6 miljard euro minder belasting voor de brave, hardwerkende, goede huisvader. In de vivalditabel: 1,2 miljard extra belasting voor de brave goede huisvader. Welke tabel, welk regeerakkoord draagt uw voorkeur?

02.135 Vincent Van Quickenborne (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, wie geluisterd heeft naar het antwoord, moet concluderen dat dat totaal naast de kwestie is. Mijnheer Ronse, in de tabel van zoveel jaar geleden waarnaar u verwijst, stond zelfs geen meerwaardetaks in.

Collega's, er is een reden waarom de heer Jean-Marie Dedecker de N-VA-fractie heeft verlaten. Dat is omdat hij niet kan leven met de meerwaardetaks. Hij heeft verdomd gelijk. Uw zagezegde lijsttrekker, die ondertussen weg is, heeft letterlijk gezegd dat met Open Vld in de regering die meerwaardetaks er nooit was gekomen. Hij heeft gelijk. Het probleem is dat u niet kunt antwoorden op de vraag, omdat de eerste minister op dat punt heeft gelogen. De eerste minister heeft niet de waarheid verteld.

Mijnheer de minister van Financiën, indien dat niet het geval is, nodig ik u uit te antwoorden op de vraag waar de passage staat dat een goede huisvader die zijn aandelen tien jaar of langer aanhoudt, aan de taks ontsnapt. Mijnheer de minister van Financiën, waar staat dat in het regeerakkoord?

02.136 Minister Jan Jambon: Ik heb er u daarstraks op gewezen dat een aantal principes in het regeerakkoord staan en dat wij de modaliteiten nog nader moeten uitwerken. Dat zal gebeuren. U zult op uw wenken worden bediend, wanneer ik het wetsontwerp hier in de Kamer indien. Op dat moment zullen we een en ander in alle gradaties kunnen beoordelen. U zult op dat moment kunnen zien of de eerste minister al dan niet heeft gelogen. Heb even geduld. We zullen met het wetsontwerp ter zake naar de Kamer komen. Dat zal niet erg lang duren. Het zal in de loop van 2025 zijn. Op dat moment zullen we over alles uitgebreid kunnen discussiëren.

02.137 Vincent Van Quickenborne (Open Vld): Mijnheer Jambon, het is interessant wat u verklaart.

Collega's, wanneer Jambon spreekt, moeten we goed luisteren. Hij zaagt immers dikke planken, maar in de details ligt soms het verschil. Collega's, de heer Jambon sluit niet uit dat iemand die zijn aandelen tien jaar of langer aanhoudt, alsnog ontsnapt aan de taks. Dat heeft hij hier verklaard.

Mijnheer Jambon, ik confronteer u met wat de heer Vandenbroucke gisteren heeft verklaard op

televisie, namelijk dat geen komma zou worden gewijzigd aan wat in het regeerakkoord staat. Collega's, daarin staat die uitzondering niet meer.

Mijnheer Jambon, in een vorige versie stond die uitzondering er wel in. Dat is misschien de versie die u voor u hebt liggen. In de meest recente versie staat die uitzondering echter niet meer. Ze zal er ook niet meer in komen.

Collega's, het debat is blijkbaar open. De N-VA wil de uitzondering opnieuw in het akkoord krijgen. Ik ben benieuwd wat Vooruit daarover te vertellen heeft.

Mijnheer Vandenbroucke, is de uitzondering voor wie aandelen tien jaar of meer aanhoudt, voor u bespreekbaar? Ik zou zeker dat steunen.

De **voorzitter**: De heer De Witte heeft het woord.

02.138 Kim De Witte (PVDA-PTB): Mijnheer Ronse, ik kom terug op een thema dat uw thema is en waarnaar u hebt verwezen, namelijk de arbeidsmarkthervormingen en de link met de terugverdieneffecten. U zegt dat wat de arizonaregering doet helemaal nieuw is. We doen een megahervorming, nog nooit gebeurd, maar eigenlijk is het niet zo nieuw. U kopieert gewoon wat Duitsland een aantal jaren geleden heeft gedaan. U schuift het Rijnlandse model dus aan de kant en volgt het voorbeeld van Duitsland door vaste uurroosters af te bouwen, werk flexibeler te maken, nachtarbeid minder te vergoeden en de werkloosheidsverzekering af te bouwen. Dat is wat Duitsland gedaan heeft.

Het is interessant om het resultaat van die hervorming in Duitsland te zien. Wat is er daar gebeurd? Heel veel goedbetaalde jobs zijn in stukken gedeeld. Er is een cijfer dat dit heel duidelijk maakt. In 1990, toen de Duitse minister Hartz met zijn arbeidsmarkthervormingen begon, waren er 65,8 miljard gewerkte uren in Duitsland. In 2020, 30 jaar later, waren er 65,2 miljard gewerkte uren in Duitsland. Wat is er gebeurd? Heel veel goedbetaalde jobs zijn in stukken gedeeld en van terugverdieneffecten was er geen sprake. De hoeveelheid arbeid was immers niet toegenomen, er zijn gewoon een aantal mensen terechtgekomen in slechtbetaalde jobs.

Mijn vraag aan u, mijnheer Ronse, is wat deze regering zal doen om te vermijden dat we heel veel mensen in slechtbetaalde jobs duwen, dat de armoede explodeert en dat er geen terugverdieneffecten zijn omdat we niet meer goedbetaalde jobs in ons land hebben.

02.139 Axel Ronse (N-VA): Denkt u nu werkelijk dat, omdat we de mensen de kans geven om 360 vrijwillige overuren te doen, waarvan er 240 bruto netto zijn, omdat we mensen de kans geven om samen met hun werkgever hun uurrooster vrij te bepalen, omdat we studenten de kans geven om geen 600 maar 650 uren per jaar fiscaalvriendelijk als jobstudent te werken, omdat we de werkloosheidsuitkering beperken in de tijd en nachtarbeid mogelijk maken in een sector waarin we jobs dreigen te verliezen, we gaan naar een totaal verlies van het statuut van de werknemer? U dwaalt helemaal, mijnheer De Witte.

We zitten met quasi *full employment*. In West-Vlaanderen en Oost-Vlaanderen kent men een werkzaamheidsgraad van 80 %. Men gaat op zoek naar mensen van buiten Europa om kortgeschoolde jobs te doen, terwijl er mensen zijn die nog willen werken, maar plat belast worden als ze dat doen. Zij vragen om hun de kans te geven om buiten hun uren nog iets te gaan doen. Gepensioneerden willen werken omdat het hun levensvreugde geeft, maar ze belanden daardoor in een hogere belastingschijf. Wij gaan hen aan een bevrijdende heffing van 33 % laten werken.

Mijnheer De Witte, ik denk dat wij inderdaad in een andere wereld leven. Ook u kan ik garanderen dat de wereld hier veel welvarender zal worden dan het communistisch kerkhof waarmee u zou eindigen als u al die maatregelen zou invoeren.

02.140 Kim De Witte (PVDA-PTB): Dank u wel om niet op de vraag te antwoorden, mijnheer Ronse. Ik denk inderdaad dat de werklozen, wiens werkloosheidsuitkering in de tijd geschrapt wordt, verplicht zullen worden om eender welke job aan te nemen, zoals in Duitsland: deeltijdse jobs en slecht betaalde jobs. Op die manier bouwt u jobs af.

Ik denk inderdaad dat de mensen, met jullie pensioenhervorming voor de pensioenen van de werknemers die nu gemiddeld onder de 1.500 euro liggen, verplicht zullen zijn om een extra job te nemen en dat zij jobs zullen afnemen van mensen die nu correct worden betaald. Ik denk inderdaad dat met het Duitse systeem de armoede zal toenemen. De Duitse regering heeft de cijfers een paar weken geleden vrijgegeven: 16 miljoen gepensioneerden in armoede. Er zal helemaal geen sprake zijn van terugverdieneffecten en extra rijkdom met jullie model.

De **voorzitter**: De heer Jambon vraagt het woord. Ik heb de sprekerslijst voorlopig afgesloten, zodat de heer Ronse met zijn uiteenzetting verder kan. Ik weet niet of er nog iets in zijn tekst staat dat nog niet gezegd is. Dat zullen we straks vernemen.

02.141 Minister **Jan Jambon**: In dit land weten we niet wat er gebeurt als de werkloosheid eindigt in de tijd. In landen die de switch hebben gemaakt, weten we dat wel. Een derde komt bij de leeflonen terecht. Die zullen we moeten opvangen en bekijken hoe we hen kunnen activeren. Een derde verdwijnt gewoon uit de statistieken. Zij hadden die werkloosheidsuitkering blijkbaar niet nodig. Een derde gaat aan het werk. Dat is verschrikkelijk natuurlijk, aan het werk gaan. Dat zijn betere jobs dan in een communistisch systeem, dat kan ik u garanderen. Een derde gaat dus aan het werk.

02.142 **Kim De Witte** (PVDA-PTB): Mijnheer Jambon, kent u de Duitse armoedecijfers? De armoede in Duitsland explodeert. U kopieert het Duits model, maar kent u de economische cijfers van Duitsland wel? Duitsland zit in crisis. De interne koopkracht in Duitsland is helemaal naar de knoppen geholpen. De Duitse werknemers kunnen geen producten meer kopen. Heel het Duitse model was gebaseerd op export. U zegt dat wij exporteren naar landen die de koopkracht beschermen, maar met dat Duits systeem, dat u nu kopieert, maakt u de koopkracht kapot. In Duitsland hebben de mensen geen geld meer om producten te kopen. Dat is wat jullie doen, die weg volgen jullie. Dat leidt tot meer armoede en minder koopkracht. Dat is het tegengestelde van meer welvaart.

02.143 Minister **Jan Jambon**: Mijnheer De Witte, u hebt gelijk, Duitsland zit in een crisis, te weten onder een linkse regering. De Duitsers zullen massaal stemmen voor verandering, weg met links, en zullen het gezond verstand terug aan de macht laten komen.

02.144 Minister **Frank Vandenbroucke**: Mijnheer De Witte, wat mij betreft, is Duitsland helemaal geen model. In de hele periode die u beschrijft, bestonden er in Duitsland zelfs geen minimumlonen. Dat bestond daar niet. Duitsland heeft die pas recent ingevoerd. Heel de saga van de mini-jobs was inderdaad echt slecht, want de mensen kwamen terecht in kleine jobs zonder minimumloon. Dat willen wij niet. In Duitsland bestaat ook de loonindexering niet. De vakbonden moeten vechten, om te beginnen al om koopkrachtverlies te vermijden.

Wij verzekeren en blijven verzekeren, met een solidair indexeringssysteem, dat de koopkracht van de mensen beschermd is. U vraagt in welke jobs de mensen gaan werken en het antwoord is dat zij gaan werken in jobs waarvoor wij de minimumlonen nog twee keer gaan verhogen. Wij zullen bij de hoogste minimumlonen van Europa horen en we zullen ze nog verbeteren. Dat is essentieel. Ja, we willen meer mensen aan het werk, maar in jobs waarvoor de minimumlonen nog twee keer verbeterd zullen worden.

02.145 **Kim De Witte** (PVDA-PTB): Mijnheer Vandenbroucke, wat heeft men aan een minimumloon als men deeltijds werkt? Dat is de realiteit van wat er in Duitsland is gebeurd: heel veel mensen zijn deeltijds gaan werken. Heel veel voltijdse goedbetaalde jobs zijn in stukken gekapt door de verschillende hervormingen van minister Hartz in die periode, inderdaad met sociaaldemocraten en met christendemocraten. Het probleem is dat wij in ons land ook naar een enorme flexibilisering gaan met de maatregelen die u neemt. De verhoging van de flexi-jobs, bijvoorbeeld, neemt werk af van mensen die nu voltijdse jobs doen. Dat is net de kern van het probleem. Uw hervormingen gaan ervoor zorgen dat heel veel goedbetaalde jobs in stukken worden gekapt, waardoor er meer mensen in preciaire situaties zullen terechtkomen.

De **voorzitter**: Ik had gehoopt u het woord te kunnen geven, mijnheer Ronse, maar er zijn nog een aantal Kamerleden die het woord vragen. De laatste twee zijn de heren Dermagne en Van Rooy. Gelieve een nieuw thema aan te snijden of een concrete vraag te stellen.

02.146 **Pierre-Yves Dermagne** (PS): Monsieur le président, je voudrais rebondir sur les propos de M. le ministre des Finances qui éclairent un peu l'épure budgétaire.

De **voorzitter**: Ik zou willen dat u een vraag stelt aan de heer Ronse, want anders hebben we geen themaronde nodig. Ik wil die afgelasten...

02.147 Pierre-Yves Dermagne (PS): Je vais poser la question à M. Ronse, sur la base des propos de M. le ministre des Finances, qui a pris l'exemple allemand en disant que, avec les mesures qui ont été prises en Allemagne, un tiers des demandeurs d'emploi retournent au travail.

J'aimerais donc savoir si c'est sur cette base – à savoir un tiers des demandeurs d'emploi de longue durée en Belgique qui retourneront au travail – qu'ont été calculés les effets retour très conséquents dans cette épure budgétaire.

02.148 Axel Ronse (N-VA): We hebben dat berekend, samen met het Federaal Planbureau. Er zijn verschillende studies die dat onderbouwen. We maken ons ook sterk dat dat zal lukken. Het gaat trouwens niet alleen over de werkloosheidsuitkeringen die worden beperkt in de tijd, maar ook over de activering van langdurig zieken.

U wilt mensen angst inboezemen dat wij de arbeidsmarkt totaal gaan flexibiliseren, maar ik zal u een persoonlijke ontboezeming doen. Mocht ik in de tijd van Daens hebben geleefd, dan zou ik wellicht mee met Daens opgetrokken zijn, maar mocht Daens in deze tijd hebben geleefd, dan zou hij lid zijn geweest van de N-VA om ervoor te zorgen dat wie werkt en onderneemt, wordt gesteund. *(Tumult)*

De **voorzitter**: Ik vrees dat u nieuwe interventies hebt uitgelokt.

02.149 Pierre-Yves Dermagne (PS): Monsieur Ronse, sur la base de votre réponse et de l'estimation qui a été faite par M. le ministre des Finances, on peut concevoir que cette épure budgétaire, au niveau des effets retour, a été calculée sur la base d'un tiers des demandeurs d'emploi aujourd'hui au chômage qui retourneront vers le chemin du travail – ce dont on peut se réjouir, pour autant que les emplois soient de qualité et épanouissent les gens plutôt que de les user – et que le reste sera la remise au travail de l'ensemble des malades de longue durée dans ce pays.

Merci pour ces précisions.

02.150 Sam Van Rooy (VB): Mijnheer Ronse, ik weet niet of u het hebt gezien, maar toen ik enkele dagen geleden een van de eerste versies van het regeerakkoord in mijn mailbox kreeg, stond er een interfederaal actieplan in tegen onder andere islamofobie, antisemitisme, discriminatie en xenofobie. In de versie die we nu hebben, werd de term islamofobie geschrapt. Ik roep dus hoera, want dat is natuurlijk een politieke strijdterm van moslimfundamentalisten om islamkritiek te veroordelen en onmogelijk te maken. Tegelijkertijd werd evenwel ook de term antisemitisme geschrapt. Vindt de regering de strijd tegen antisemitisme niet meer belangrijk?

Voorts, vindt de regering, vermoedelijk onder invloed van Vooruit en cd&v, dat islamofobie zoiets is als antisemitisme? Die termen zijn immers allebei geschrapt.

Mijnheer Ronse, heel concreet. U zei daarnet aan mijn collega Francesca Van Belleghem dat wij onder de indruk zullen zijn van de plannen inzake migratie. Ik zal u zeggen wanneer ik onder de indruk zal zijn. Wanneer zal de leider van Samidoun, Mohammed Khatib, die niet ver van hier in Brussel woont, die antisemitische uitspraken doet, die jihadterreur verheerlijkt, die een gevaar is voor onze veiligheid, eindelijk het land uit worden gezet?

02.151 Axel Ronse (N-VA): Mijnheer Van Rooy, ik dacht dat u geprikkeld was om een vraag te stellen over ons arbeidsmarktbeleid en onze sociaal-economische hervorming. Ik had nooit durven te denken dat u het asielthema nu zou aanhalen. Ik zie enkele collega's denken dat dat thema toch een diepere bespreking verdient laat vanavond in het themadebat. Collega Van Rooy, vergeef me dat ik u de gunst verleen om daar straks zeer uitgebreid over van gedachten te wisselen.

Mijnheer de voorzitter, ik heb een persoonlijke vraag. Ondertussen heb ik negen glazen water gedronken. Ik vroeg me af of de tijd voor een sanitaire stop van de spreektijd wordt afgetrokken.

De **voorzitter**: Ik hoop dat de stop geen 85 minuten zal duren. U mag even het spreekgestoelte verlaten

en die tijd zal niet in mindering van uw spreektijd worden gebracht. *(De heer Ronse verlaat het spreekgestoelte.)*

Na het afronden van de uiteenzetting van de heer Ronse zal er een collectieve pauze worden gehouden. Ik denk dat we allemaal de kans hebben gehad hem vragen te stellen. Ik verzoek u hem uit te laten spreken, want tot nu toe hebben we hem niet die kans gegeven.

02.152 Axel Ronse (N-VA): Collega's, ik hervat.

Mijnheer Van Rooy, Samidoun wordt effectief verboden. De aanpak van antisemitisme staat meermaals in het regeerakkoord. We zullen daar zeer scherp op toezien. Nogmaals, dat komt straks aan bod in het thematisch debat.

02.153 Sam Van Rooy (VB): Mijnheer Ronse, dat wist ik. Dat was mijn vraag niet. Mijn vraag was wanneer die verschrikkelijke antisemiet en jihadterreurverheerlijker Mohammed Khatib eindelijk het land wordt uitgeknikkerd.

U zegt dat antisemitisme meerdere keren voorkomt in het regeerakkoord. Ik heb het voor me liggen. Antisemitisme komt er tweemaal in voor, een keer in verband met Samidoun en een tweede keer in verband met het conflict tussen Israël en Hamas. Met andere woorden, antisemitisme is geofferd op het altaar om de term islamofobie te schrappen, want dat maakt inderdaad geen onderdeel meer uit van het interfederaal actieplan, dat zal worden opgetuigd. U bent dus inderdaad geplooid voor Vooruit en cd&v, die, omdat u de term islamofobie terecht wilde schrappen, antisemitisme er ook uit wilden. Het is een schande.

02.154 Minister Theo Francken: Ten eerste, in verband met Mohammed Khatib, schrijft men geen regeerakkoord voor een persoon. Dat zou eigenaardig zijn. Ik heb nooit een regeerakkoord gekend waarin werd ingeschreven dat men een persoon zou verwijderen. Wat staat er wel in het regeerakkoord? Er staat in dat we een kader creëren waarbij organisaties zoals Samidoun op een zeer goede, stringente en strikte manier kunnen worden opgevolgd, en zoals in onze buurlanden, worden verboden. Daarvoor hebben we een juridisch kader nodig. U weet dat. Dat staat erin. De passage is dus in algemene bewoordingen gesteld en niet in termen van een bepaalde persoon.

Ten tweede, wat het dossier zelf betreft, waar u en ik al meermaals vragen over stelden, de intrekking van de vluchtelingenstatus komt toe aan het CGVS. Er loopt nog een beroepsprocedure, denk ik. Ik ken de jongste stand van zaken niet. Het is alleszins de bedoeling om zo snel mogelijk tot de intrekking van de verblijfsvergunning over te gaan. Of men die persoon dan kan terugsturen naar Palestina of de Palestijnse gebieden, dat is iets helemaal anders. Ik hoef u dat niet te vertellen. U kunt dat betreuren, net zoals ik dat betreur. Voor de terugkeerprocedure speelt immers artikel 3. Herinner u dat ik op een bepaald moment Soedanezen naar hun land van herkomst wou terugsturen, maar dat ik toen botste op het non-refoulementprincipe in artikel 3 van het Europees recht.

Voorts wijs ik erop dat de strijd tegen het antisemitisme wel degelijk in het regeerakkoord staat. Dat werd niet geofferd op het altaar van de islamofobie. Dat heeft er niets mee te maken. Het is maar logisch dat er in het deel Buitenlandse Betrekkingen, dat ik zelf heb onderhandeld, een duidelijk stuk over de strijd tegen antisemitisme staat. Dat zal wel degelijk een prioriteit voor de regering zijn. Dat kan ik u garanderen. U kunt daar echt op mij rekenen. Dat is voor ons en voor onze fractie en ook voor de eerste minister een heel belangrijk punt. Ik kan niet in zijn naam spreken, maar ik denk niet dat het geen verrassing voor u is dat dat een prioriteit zal zijn.

02.155 Sam Van Rooy (VB): Mijnheer Francken, u zegt dat het thema algemeen behandeld wordt, maar terwijl Samidoun terecht bij naam in het regeerakkoord wordt genoemd, is dat niet het geval voor talloze dergelijke organisaties, zoals de Moslimbroederschap. Dat is een groot gebrek.

Ten tweede zal het me benieuwen of u de heer Mohammed Khatib het land uit kunt zetten. Laat het ook een les zijn dat zodra dergelijke figuren in ons land zijn, ze nog moeilijk buiten te krijgen zijn. De regering moet er absoluut voor zorgen dat dat soort figuren gewoonweg nooit dit land binnenkomen.

Ten derde hebt u me niet overtuigd inzake antisemitisme. Het wordt maar twee keer vermeld en dat in het kader van enerzijds buitenlands conflict en anderzijds Samidoun. Het interfederaal actieplan tegen

antisemitisme op ons grondgebied vermeldt antisemitisme niet meer, omdat islamofobie is geschrapt en u hebt moeten toegeven aan Vooruit en cd&v.

De **voorzitter**: Ik geef het woord in zijn reguliere spreektijd aan de heer Ronse.

02.156 Axel Ronse (N-VA): Collega's, we hadden het over de staat van het land. Onze generatie heeft veel mooie dingen geërfd van onze grootouders en ouders, die keihard hebben gewerkt. Arbeiders, dokters, pastoors, notarissen, politici, verplegers hebben ons veel welvaart nagelaten. Maar vandaag zit het niet meer goed. Ik was een bloemlezing aan het geven. Aan de kust zijn in de zomer tijdens het topseizoen restaurants en tearooms gesloten, omdat ze geen personeel vinden. Dat is toch waanzin! Er zijn gezinnen die elke maand voor meer dan 4.000 euro netto uitkeringen krijgen. Veel vrienden van mij vragen zich af voor wie en voor wat ze in godsnaam nog werken.

De overheid is gulzig: meer dan 54 % van de waarde die we creëren, gaat naar de overheid. Dat is het hoogste percentage van alle niet-communistische regimes ter wereld. Dat is *crazy*! Onze overheid is niet alleen gulzig, maar heeft ook een gat in haar hand. Ze maakt veel schulden. Op dat vlak is ze de allerslechtste van Europa. Ondanks die gulzigheid slaagt ze er niet in om haar kerntaken deftig uit te voeren. Mensen wachten lang op rechtspraak, gevangenen zitten bomvol, straffen worden niet altijd consequent uitgevoerd, met alle dramatische gevolgen van dien. De overheid maakt ook domme keuzes. Met de wet op de kernuitstap werd ooit beslist om de properste, meest betaalbare vorm van energie af te bouwen.

Thans heeft de Duitse situatie geleerd tot wat dat leidt: peperdure energie, afhankelijkheid van vieze regimes en meer vervuiling. Tegelijk zien we ook dat in dit fantastische land een treinstation wordt gebouwd dat bijna een half miljard euro kost, in een stad met minder dan 100.000 inwoners. Ik vraag mij af wie het lef heeft om zo'n treinstation feestelijk en met trots te openen en een dag later te zeggen: *les travailleurs, on vous défend*. Ik snap dat niet. Ik kan mij niet inbeelden dat ik dat zou durven. Niemand krijgt dat nog uitgelegd, collega's.

De uitdagingen waarvoor we nu staan, zijn gigantisch. Het gaat om een inspanning van 23 miljard euro, die minstens in de volgende legislatuur nog eens zal moeten worden hernomen. Als deze regering alles klaar krijgt wat ze wil doen, zal het nog eens nodig zijn om de volgende legislatuur dezelfde oefening te doen. De mensen moeten in 2029 dus zeker opnieuw voor deze regering stemmen, want dat is broodnodig.

De uitdaging waarvoor we staan, is waanzinnig. In Frankrijk is eerste minister Barnier gestruikeld over een inspanning van 60 miljard euro, twee derde besparingen en een derde nieuwe inkomsten. In Frankrijk wonen 65 miljoen mensen. In België 11 miljoen. Als men onze inspanning van 23 miljard afzet tegenover Frankrijk, zou men in Frankrijk – houd u vast – een inspanning moeten doen van 138 miljard euro. De regering is gevallen over een oefening van 60 miljard. Een oefening van 138 miljard zou in Frankrijk leiden tot *la grève, la grève, la grève*. Hier hebben we in verhouding dezelfde zwaarte.

We staan dus voor een fundamentele politieke keuze. Ofwel doen we nog eens 10 jaar voort en laten we niets meer achter – *après nous le déluge* – voor de volgende generatie op een grote schuldenberg na. Ofwel wordt dit de generatie die aan politiek doet voor wie na ons komt, de arizonageneratie, de bruggengeneratie, de generatie die verder denkt.

Collega's, voor mij is die keuze vrij fundamenteel. Ik hoop dat we elkaar hier in dit halfroond ook kunnen vinden, oppositie en meerderheid. Die keuze overstijgt de partijpolitiek.

Mijnheer Hedebouw, het gaat niet meer over de belangen van het patronaat of van het syndicaat, het gaat over de belangen van wie na ons komt. Het gaat over jonge mensen die ooit hun droom willen najagen als stielman, soldaat, verpleegkundige, leerkracht, arbeider, winkelier, huishoudhulp, investeerder, advocaat of politicus. Over die mensen gaat het.

Willen we dat hun inkomen naar schulden gaat die we vandaag maken en dat wat zij ooit verdienen naar de intresten op het potverteren van vandaag gaat? Willen we dat zij opgroeien in een peperdure libertaire samenleving waarin gezondheidszorg enkel nog via heel dure verzekeringen toegankelijk is en waarin fortuinen moeten worden uitgegeven aan onderwijs? Is dat wat we willen? Is dat de samenleving die we willen nalaten aan onze kinderen en kleinkinderen? Consensus binnen de

arizonageneratie is dat wie werkt of onderneemt, moet worden beloond, maar ook dat wie echt brute pech heeft, steun nodig heeft en een warm bad verdient.

Dat de overheid vandaag te gulzig is, is ook onze consensus, net als de vaststelling dat ons systeem volledig is doorgeslagen. We moeten dringend investeren in veiligheid en in Defensie. Nieuwkomers moeten niet zomaar kunnen genieten van de centen en de solidariteit zonder dat zij hier al hebben verbleven.

Het is simpel, de arizonageneratie staat voor hoop en voor vooruitgangsoptimisme. Wij willen dat wie bijdraagt vooral opnieuw vertrouwen heeft in dit verhaal. Die wens zal vervuld zijn indien de burgers opnieuw vertrouwen hebben in de politiek. Dat is het. De uitslag van de verkiezingen in beide landsdelen was een laatste kans van de kiezer. *Make it happen*. Doe het. Geef ons zelfvertrouwen.

Ik geef eerlijk toe dat ik nooit had durven te voorspellen wat in juni 2024 gebeurde. Wat een mirakel. Voor de eerste keer sinds mijn bestaan werd zowel in Vlaanderen als in Wallonië een soortgelijke democratische keuze gemaakt. Dat is uniek.

Voor ik daarop doorga toch nog even een kleine ideologische beschouwing. Welvaart wordt volgens mij niet gemaakt door de overheid, noch door een totale vrije markt bestaande uit individuen die compleet geflexibiliseerd zijn. Als Vlaams-nationalist geloof ik sterk in een gemeenschap met gedeelde tradities, waarden, normen en taal. Zo'n gemeenschap is niet iets vast, het is iets vloeibaars. Zo'n gemeenschap staat open voor nieuwkomers en nieuwe inzichten en ze evolueert.

Het is geen geheim dat mijn partij ervan droomt om zoveel mogelijk van onze democratische keuzes binnen die gemeenschap te maken. Dat doet echter niets af aan ons groot respect voor de Franstalige gemeenschap. We hebben helaas geen 100 zetels om die ideologische droom te realiseren, maar we hebben wel voor het eerst in beide gemeenschappen een meerderheid die wil gaan voor de arizonakeuze, die niet meer op de kap van de volgende generaties wil leven, die opnieuw welvaart wil opbouwen in plaats van die op te souperen, die de handen in elkaar slaat en doorzet. Dat is nu voor beide gemeenschappen de allerbeste keuze. De schrijnende situatie waarin dit land zich bevindt, schreeuwt om de arizonakeuze, de keuze van hoop, maar ook van moed. Om uit dat moeras te geraken, zullen we immers heel scherpe keuzes moeten maken omdat er te lang is gewacht.

Naast het mirakel dat in beide gemeenschappen een arizonageneratiekeuze werd gemaakt, hebben we voor het eerst in de geschiedenis ook een regeringsleider die van de Wetstraat 16 nooit een doel op zich heeft gemaakt, laat staan een droom. Ook dat is uniek. Geen aloude traditie meer waarin op alles werd toegegeven in ruil voor de Wetstraat 16. Integendeel, vooraleer de functie te aanvaarden, moest en zou er een ambitieniveau worden gehaald.

Arizona overtreft onze stoutste dromen en doet ons politiek vuur opnieuw branden. Eindelijk is er een generatie die durft aan te pakken. Ik vang in mijn eigen omgeving ook de eerste signalen op van opluchting dat men er eindelijk aan begint. Een generatie die aan politiek doet voor wie na ons komt en die het vuur opnieuw doet branden.

Ikzelf heb altijd het arbeidsmarktbeleid gevolgd. Ik ben nog altijd lyrisch over wat er in de nota staat. We gaan eindelijk naar een arbeidsrecht dat ervan uitgaat dat we *full employment* hebben. Recentelijk heb ik nog een lezing gehoord van Jan Denys. Heel ons arbeidsrecht werd geschreven op basis van de jaren '70, toen we in een enorme crisis zaten, met grote werkloosheid, inactiviteit en noem maar op.

Al de maatregelen – en ik zal passages schrappen, want anders zullen die weer leiden tot veel interventies – over flexibilisering en modernisering van ons arbeidsrecht zijn gewoon waanzinnig sterk. Minister Clarinval, als u erin slaagt het hele luik Werk van het regeerakkoord uit te voeren, geef ik een tournée générale in Bièvre om dat te vieren. Dat zou ongezien zijn.

Wanneer het over pensioenen gaat, ziet men pas echt wat Arizona is, namelijk een groep moedige politici die keuzes durft te maken waarvan de opbrengsten voornamelijk veel verder reiken dan deze regeerperiode, veel verder dan deze legislatuur. U ziet dat in de tabel. Het zijn politici die verantwoordelijkheid nemen. Ieder van ons heeft een leerkracht, een arbeider, een ambtenaar, een zelfstandige of noem maar op in zijn familie of zijn gezin. Er zijn geen partijen meer die enkel het patronaat of het syndicaat verdedigen. We staan allemaal met onze beide voeten in de samenleving.

Wel, dit is een generatie politici die moeilijke boodschappen durft te geven aan die mensen, met als doel de toekomst te vrijwaren. Wij voorzien trouwens in schokdempers, in geleidelijkheid in hervormingen en noem maar op.

Saneren, de totale ontvangsten verminderen, dat is ook al aan bod gekomen. Wij doen geen taxshift, maar een taxcut. Hoelang is het al geleden dat dit land een taxcut heeft gedaan? De totale belastingmassa gaat naar beneden met 1,6 miljard. Ongezien!

Dat zorgt ervoor dat alle ondernemers die ik tot nu toe sprak, begrip hebben voor alle, maar dan ook alle maatregelen in het regeerakkoord.

Dat brengt me bij nog iets unieks aan het akkoord. We saneren niet enkel met een forse verlaging in de ontvangsten, maar we doen ook veel meer inzake onze kerntaken. Wees gerust, Mark Rutte zal Theo Francken graag zien komen. Er is eindelijk een minister die een voortrekker zal zijn om Europa's geopolitieke positie te versterken, die slimme banden zal smeden met de Verenigde Staten en die 2,5 % van het bbp tegen 2034 aan defensie zal besteden. Wat in de tabel over defensie staat, is ongezien.

Defensie is – ik denk dat collega Weydts het ooit als socialist zei – onze sociale zekerheid. Dat gaat over de fysieke integriteit en veiligheid. Dat is ongelooflijk belangrijk. Wie daaraan twijfelt, moet niet verder dan 1.500 kilometer oostwaarts gaan om van het tegendeel overtuigd te raken. Dank u wel, Theo Francken, voor de inspanning en de verantwoordelijkheid die u opneemt.

Naast defensie is veiligheid cruciaal. Wat zijn de kerntaken als we bij aankomst op een eiland een overheid zouden moeten recreëren? Wat zou er op het witte blad staan? Ik heb daar al vaak over nagedacht en mijns inziens is een van de prioriteiten wel dat we ervoor moeten zorgen dat iedereen veilig is en dan heb ik het niet alleen ten opzichte van vreemde mogendheden dankzij defensie. Ik heb het dan over veiligheid tout court.

Welnu, wij gaan voor totale nultolerantie voor wie de veiligheid van hulpverleners en politiemensen in het gedrang brengt, omdat hun veiligheid ons na aan het hart ligt. Dat is ook cruciaal in het regeerakkoord. Het is onvoorstelbaar wat die mensen de voorbije jaren te verduren kregen. Ik reken daarvoor op unanieme steun van het Parlement.

Terrorisme zullen we nog straffer dan tevoren bestrijden. Ik ben nog altijd diep beschaamd, als ik eraan denk dat de slachtoffers van de aanslagen van maart 2016 nog altijd niet deftig vergoed zijn geweest. We zorgen eindelijk voor straffe maatregelen met een garantiefonds voor slachtoffers en we nemen de nationaliteit van terroristen met de dubbele nationaliteit af, conform het regeerakkoord.

Collega van Belleghem, op het vlak van migratie worden we wel een gidsland. Ondanks dat het ons vorig jaar alleen al 1 miljard euro kostte, sloepen 2.800 mensen op straat. Dat moet stoppen. We beperken de instroom. België zal niet meer de vijfsterrenbestemming zijn voor wie asiel zoekt. Er komt enkel nog sobere opvang en bescherming voor wie het echt nodig heeft.

Gezinshereniging perken we in. We organiseren een inburgerings- en taaltest in het land van herkomst om een visum te bekomen. We leggen een hogere inkomensgrens op voor gezinshereniging hier. Wie hier bijstand wil, moet voortaan conform de Europese wetgeving vijf jaar wachten. Anneleen Van Bossuyt, dank u wel.

Illegaliteit pakken we aan door onder andere het aantal plaatsen in gesloten centra minstens te verdubbelen en door woonstbetredingen. Ik moet mezelf er ook nog van overtuigen dat het arizonaverhaal geen droom is. Hier staat een politieke generatie die een ongeziene omslag maakt. Dit land kende nooit een regering die zo moedig is. Als Vlaams-nationalist ben ik ontzettend trots dat onze eerste minister zelf het project van de staatshervorming trekt, dat eindelijk de Senaat wordt afgeschaft, dat de politiezones in Brussel worden gefusioneerd. Wie had dat hier tien jaar geleden durven uit te spreken of te voorspellen? Wie had daarop durven te gokken? De politiezones in Brussel worden gefusioneerd. We zullen in onze moedertaal worden bediend in onze Brusselse zorginstellingen. Dat is ongezien. Dat staat allemaal in het akkoord.

Als politicus ben ik blij dat we ook gaan voor politieke vernieuwing. Als we inspanningen aan mensen

vragen, moeten we zelf ook het voorbeeld tonen. Ik zeg een ding over de regeringsfoto. Daarover valt veel negatiefs te zeggen. Er valt ook iets positiefs over te zeggen. Het is de eerste keer in de geschiedenis van dit land dat er een foto wordt gemaakt waarop de hele Belgische regering kan staan. Weg met al de overbodige staatssecretarissen. *Lean and mean*, slechts 15 ministers. Partijdotaties indexeren we niet meer; uittredingsvergoedingen worden gehalveerd. Eindelijk, na jarenlange praatjes is er politieke vernieuwing.

Mijn persoonlijk geloof in de politiek is hersteld. Ik ben ervan overtuigd dat, door naar de kiezer te stappen, de nek uit te steken en op voorhand moeilijke boodschappen, onder andere dat er inspanningen moeten worden geleverd, we stenen kunnen verleggen.

Ik kijk ook enorm op naar onze coalitiepartners Vooruit, die zijn verantwoordelijkheid neemt, Les Engagés, die ik als partij niet kende, maar die zijn verantwoordelijkheid neemt, MR, dat mee het voortouw neemt, en cd&v, dat helemaal meegaat, met minister Van Peteghem, die *on fire* was, zoals ik hem nooit eerder heb gezien, al heb ik misschien niet vaak genoeg naar *Villa Politica* gekeken. Uiteraard ben ik ook ontzettend fier op onze partij. De aanhouder wint. Moed wint.

Tot slot richt ik mij tot de asbestslachtoffers en voormalig collega Valerie Van Peel. Mijnheer Van Quickenborne, u zult het misschien niet graag horen, maar voor ons is dit belangrijk. Immuniteit van asbestbedrijven wordt eindelijk afgeschaft. Bedrijven die mensen pijn gedaan hebben, zullen eindelijk aangepakt kunnen worden. Dat is dankzij Valerie Van Peel, die haar geloof in de politiek is verloren, omdat haar voorstel hier steeds met allerlei manoeuvres werd tegengehouden. Welnu, de nieuwe regering heeft geen taboes. Wij zullen dat aanpakken.

Laat dat een les zijn voor iedereen die nog twijfelt om zich politiek te engageren. Laat u overtuigen door het arizonavuur.

De **voorzitter**: Mijnheer Ronse, ik vraag u om nog even op het spreekgestoelte te blijven staan. Aan de fracties die dat wensen, vermoedelijk bij monde van de fractievoorzitters, zal ik nog één interventie toestaan op basis van wat u gezegd hebt.

02.157 Barbara Pas (VB): Mijnheer de voorzitter, de afspraak was dat we een onbeperkt aantal tussenkomsten mochten doen. Dit is de eerste keer dat ik de spreker een vraag stel. Als collega's van mijn fractie nog vragen willen stellen, moeten zij conform de afspraak dat ook nog kunnen doen.

De **voorzitter**: Mevrouw Pas, uw fractie heeft meer dan tien tussenkomsten kunnen doen. Dus beweren dat er geen ruimte voor debat is, lijkt me toch wel overdreven, maar ik geef u nu de ruimte om nog te reageren.

02.158 Barbara Pas (VB): Mijnheer Ronse, ik wil twee pertinente vragen stellen over uw verklaringen van tien minuten geleden. U hebt een aantal keer gezegd dat u Vlaams-nationalist bent en dat u arbeidsmarktspecialist bent.

Geloof u ten eerste zelf dat men een arbeidsmarktbeleid op maat – de twee democratieën waar u zelf over sprak – kan voeren zonder fiscale autonomie, zonder een splitsing van dat arbeidsmarktbeleid? Kan binnen die context een afdoende gedifferentieerd beleid worden gevoerd?

Ten tweede spreekt u zichzelf tegen. U zegt heel kort door de bocht dat er in het regeerakkoord niets vermeld is over een staatshervorming. Dat zijn vage plannen voor later, want u hebt nog geen tweederdemeerderheid. Vijf minuten later verklaart u dat u de Senaat wel zult afschaffen. U verspreidt fakenieuws, zoals op de pancarten van uw partij, en doet alsof de afschaffing van de Senaat de grote institutionele hervorming is. Waarom schrijft u die er dan wel in? Daar hebt u ook geen tweederdemeerderheid voor. Waarom is dat een argument voor het ene en geen argument voor het andere? Er is nog helemaal geen garantie dat de Senaat wordt afgeschaft. Graag krijg ik een verheldering van die tegenspraak in uw uitleg.

02.159 Axel Ronse (N-VA): Mevrouw Pas, uw laatste vraag is de beste manier om proefondervindelijk na te gaan of we die meerderheid zullen hebben. Zijn er collega's die nu al durven uitspreken dat ze tegen de afschaffing van de Senaat zullen stemmen? Mevrouw Pas, wij zullen de Senaat afschaffen.

Op uw eerste vraag zal ik een heel eerlijk antwoord geven: neen. Het is evident dat ik fiscale autonomie wil en dat een arbeidsmarktbeleid nog interessanter zal zijn als we totale fiscale autonomie hebben. Waar ziet u evenwel 100 zetels om fiscale autonomie te creëren? Ik zal in deze vergadering de vraag niet stellen wie tegen fiscale autonomie zal stemmen, want het zou gênant zijn. We zullen daarvoor geen 100 zetels halen. Wat we wel doen, is gebruikmaken van een unieke kans.

Twee partijen, Les Engagés en MR, willen Wallonië hervormen, willen Wallonië *un avenir clair* geven. Wij willen hetzelfde doen in Vlaanderen. Wel, we gaan hervormen, zover we kunnen en zoveel we kunnen. Mevrouw Pas, ik denk als Vlaams-nationalist dat dit ook in het belang is en vooral in het belang is van die vele Vlamingen die zich keihard afpejgeren en die vinden dat iedereen wel eens mag bijdragen.

02.160 Barbara Pas (VB): Collega Ronse, ten eerste, u geeft zelf toe dat die hervormingen die u daar net nog historisch noemde, niet afdoende zullen zijn om orde op zaken te stellen. Ten tweede, u gaat niet eens op zoek naar een tweederdemeerderheid. Integendeel, u hebt nog een zinnetje laten toevoegen in de laatste versie van uw regeerakkoord, namelijk dat extremistische stemmen het niet eens mogen steunen. Ik voel me niet aangesproken, want ik ben geen extremist. Ik zou graag het volgende weten. Kunt u even verhelderen wie u daarmee bedoelt? Mogen wat u extreme stemmen noemt, überhaupt meestemmen? Want zo maakt u een tweederdemeerderheid in uw regeerakkoord op voorhand zelf al onmogelijk.

U moet op zoek gaan naar een tweederdemeerderheid. De vivaldiregering had ook geen tweederdemeerderheid, maar die liet ten minste nog weten welke richting het uitging. Richting regionalisering van de gezondheidszorg was een duidelijke boodschap. U zegt dat de MR mee wil hervormen, dat de Franstaligen mee willen hervormen. Uit het regeerakkoord kan ik niet opmaken in welke richting die hervormingen zullen gaan.

02.161 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Mijnheer Ronse, ik wil het hebben over iets dat nog niet aan bod is gekomen. Ik dacht dat u daarover misschien iets zou zeggen. Het gaat over de ethische dossiers. Het voorbije weekend, na de persconferentie, zijn er heel wat verklaringen afgelegd specifiek over abortus.

In het regeerakkoord staat: "Na consensus tussen de meerderheidspartijen passen wij de huidige abortuswetgeving aan." Ik heb al veel gehoord, sommige partijen zeggen dat de termijn zal worden verlengd. Ik heb ook mevrouw Verlinden en de heer Mahdi gehoord. Zij zeggen dat 14 weken nog steeds de limiet is voor hen. Ik zou eens willen weten wat er precies afgesproken is en wat het standpunt van uw partij is, als dat debat op tafel komt.

Wat is er afgesproken? Gaat het over de termijnen? Stel dat er geen consensus is in de regering, dan gijzelt men eigenlijk het Parlement? Bent u ermee eens dat indien er geen consensus gevonden wordt binnen de regering, het Parlement de vrijheid heeft om te stemmen over teksten ongeacht de coalitie?

02.162 Axel Ronse (N-VA): Collega Van Hecke, u haalt een heel delicaat thema aan. Ethische thema's horen altijd met veel sereniteit besproken te worden. Ik had er zelf bewust voor gekozen om die niet mee te nemen in het algemene debat, niet omdat er niets over te vertellen valt en ook niet omdat er geen afspraken over zijn gemaakt, maar wel omdat ik zelf altijd zeer terughoudend ben over zulke thema's. Ik stel voor dat we er later tijdens het debat op zullen ingaan, want er zijn daarover inderdaad goede en correcte afspraken gemaakt, met veel respect voor mekaar.

02.163 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Het is interessant wat u zegt. U zegt dat er afspraken zijn gemaakt. Ik begrijp dat die verder gaan dan hetgeen letterlijk – dat ene zinnetje – in het regeerakkoord staat. De bevoegde minister zal de minister van Justitie of de eerste minister zijn, maar iemand van de regering zal straks wel moeten uitleggen wat die afspraken precies inhouden. Op het moment dat u zei dat er afspraken zijn gemaakt, zag ik op de regeringsbanken enkele gefronste wenkbrauwen. Zijn er nu al dan niet afspraken gemaakt?

De **voorzitter:** Mijnheer Van Hecke, ik neem aan dat u straks zult tussenkomen? U zult dan alle vrijheid hebben om die vragen te stellen.

02.164 Denis Ducarme (MR): Monsieur Ronse, je ne vais évidemment pas intervenir sur les questions

de nationalisme flamand. Cela ne m'intéresse pas du tout. D'ailleurs, si nous sommes dans ce gouvernement, c'est parce qu'il consolide la Belgique fédérale, qui doit rester fédérale. Ce gouvernement barre la route au séparatisme, au nationalisme. Voilà pourquoi le Mouvement Réformateur est dans ce gouvernement et soutient cet accord de gouvernement.

Il y a un sujet que nous n'avons pas abordé. C'est la sécurité. J'aimerais donc vous entendre sur les engagements relatifs à la sécurité dans le cadre de cet accord de majorité.

Je parlais de fédéralisme. Des investissements dans la police fédérale sont importants. Il y a aussi la lutte contre le narcotrafic.

La Défense soutient un certain nombre de missions de sécurité. Quand on voit ce qui s'est passé à Bruxelles ce matin, on se demande si c'est Bruxelles ou Kaboul; on a vu des personnes circuler avec des kalachnikovs dans nos stations de métro. J'aimerais vous entendre sur le sujet de la lutte contre le narcotrafic.

J'aimerais vous entendre aussi sur la possibilité pour le gouvernement, peut-être dans une situation telle que celle que nous avons rencontrée ce matin, de demander le soutien de l'armée dans les stations de métro. Avec cet accord de gouvernement, pourrions-nous demander le soutien de l'armée dans une situation exceptionnelle telle que celle-là?

02.165 Axel Ronse (N-VA): Toen ik pas mijn oortje in deed, zat een en ander technisch niet goed. Ik heb heel goed proberen te luisteren, maar kunt u uw laatste dertig seconden herhalen?

02.166 Denis Ducarme (MR): Monsieur le président, avec votre accord, je vais répéter.

Nous sommes évidemment engagés dans ce gouvernement parce qu'il est réformateur, aussi en matière de sécurité. Je souhaite vous entendre davantage car, pour ma formation politique, les réformes en matière de sécurité et la lutte contre le narcotrafic constituent un élément prioritaire. C'est fondamental aujourd'hui dans notre pays quand on voit ce qui s'est passé ce matin dans les stations de métro bruxelloises.

Cet accord de gouvernement prévoit aussi, à titre exceptionnel, le soutien de la Défense nationale aux forces de police dans des situations extrêmement précises certes, mais on ouvre la porte à cette possibilité. Serait-il envisageable pour vous, dans la situation d'insécurité criante dans laquelle le métro bruxellois se trouve aujourd'hui, d'avoir recours au soutien de la Défense?

02.167 Axel Ronse (N-VA): Goede collega Ducarme, wij begrijpen mekaar volledig. Onze zorg voor veiligheid delen we volledig. Ik ben er 100 % van overtuigd dat we daarover zeker tot akkoorden zullen komen. Daar hoeft u niet aan te twijfelen.

De **voorzitter:** Collega's, laten we ernstig blijven. We hebben een heel ruim debat gehad over alle mogelijkheden. We hebben nog een hele dag de tijd om aan de bevoegde ministers alle mogelijke vragen te stellen.

(...): (...)

De **voorzitter:** Waar was u daarnaast toen iedereen het woord heeft gekregen en meer dan ruim genoeg?

02.168 Paul Van Tigchelt (Open Vld): Ik wil even terugkeren naar de drugsmaffia waarover collega Ducarme sprak. Collega Ronse, chapeau voor uw geduld. Ik zou al lang een sanitaire stop nodig hebben gehad.

U kondigt zeer fier de versterkingen in het veiligheidsbeleid aan. In het regeerakkoord zie ik effectief veel zaken die een voortzetting zijn van het beleid dat in de vorige regering is gevoerd. Dat is een feit. In de vorige regering is geïnvesteerd in justitie en politie. Ik kan u een voorbeeld geven. Ik ken die cijfers goed, dat zal u niet verbazen. Het budget van justitie is gestegen van 1,9 naar 2,6 miljard euro. Dat zijn de feiten. Vervolgens hebben we de lopende zaken gehad met een stilstand. De diensten wachtten op een nieuwe regering. Vervolgens worden effectief investeringen in veiligheid aangekondigd, tot we gisteren de budgettaire tabel kregen. Daarover wil ik u een vraag stellen.

Ik was ontgoocheld, want voor 2025 zie ik 75 miljoen extra voor justitie, politie en asiel en migratie. 75 miljoen is niet veel, als ik de ambities in het regeerakkoord zie. Blijkbaar is het dan toch niet zo urgent. Ik geef u een vergelijking. In het eerste jaar van de vorige regering, in 2021, werd er 225 miljoen geïnvesteerd in justitie en politie, 125 miljoen in justitie, 50 miljoen in de politie en 50 miljoen in asiel en migratie. Heb ik dus goed gelezen dat het 75 miljoen euro is? Hoe wordt dat verdeeld onder justitie, politie en asiel en migratie? Dat is immers niet veel voor dit jaar.

02.169 Axel Ronse (N-VA): We hebben op budgettair vlak geen mooi cadeau gekregen. We moeten een gigantische inspanning van 23 miljard euro doen en daarvoor hebben we keuzes moeten maken, mijnheer Van Quickenborne. We hebben ervoor gekozen om de belastingen in de totaliteit te laten dalen en om te besparen. We hebben in deze zeer moeilijke periode wel gekozen om verder te investeren in veiligheid en defensie.

Mijnheer Van Tigchelt, u hebt aangegeven dat u dit onvoldoende vindt. Wel, ik hoop vooral dat de investeringen in justitie en veiligheid slim zullen zijn en niet zullen verlopen zoals de digitalisering van justitie. Ik hoop dus dat het verstandige, sterke en stevige investeringen zijn. Ik kan u garanderen dat dit het geval zal zijn.

02.170 Paul Van Tigchelt (Open Vld): Ik ben het volledig met u eens dat we slim moeten investeren. Dat staat echter niet gelijk aan investeren in steeds meer manschappen. Ik vraag me immers stilaan af waar de bovengrens ligt. Er zijn 51.000 politieambtenaren in dit land. Hoeveel moeten er nog extra komen? Toen de vorige regering haar begroting verdedigde, werd er schande gesproken over de weinige investeringen in justitie, maar ik stel nu vast dat de vivaldiregering meer heeft geïnvesteerd in justitie dan wat hier op deze begrotingstabel staat. Dat zijn de feiten.

02.171 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Monsieur Ronse, vous êtes très fier de nous dire que nous allons payer moins d'impôts. Nous verrons en fonction des calculs. Ce qui m'a quelque peu étonné, c'est d'entendre aussi bien le MR que la N-VA nous dire qu'il n'y aurait pas d'écotaxes alors que, dans le tableau budgétaire, on voit que les quotas d'échanges d'émissions représentent 210 millions d'euros, pour ETS2 et CBAM, soit 10 % des recettes revenant à l'État fédéral. Dès lors, on peut en conclure qu'il appartiendra au citoyen de déboursier les 90 % restants, soit deux milliards d'euros.

Cela revient à dire qu'une famille qui se chauffe au mazout devra déboursier 240 euros par an. Si vous avez une voiture qui roule au diesel, le montant à payer sera de 92 euros par an. Ma question est donc très simple: pouvez-vous nous confirmer que ce gouvernement va instaurer une taxe carbone à charge du citoyen?

02.172 Axel Ronse (N-VA): Mevrouw Merckx, ik dank u voor deze heel pertinente en relevante vraag. Ik wil het gras echter niet wegmaaien voor de voeten van de ministers die allemaal nog op de thematische debatten horen te antwoorden. Ik nodig u dus uit om dat ook in het thematisch debat aan te kaarten.

02.173 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Le ministre veut répondre.

02.174 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): Le ministre aime bien répondre au PTB.

02.175 Jean-Luc Crucke, ministre: J'entends bien la réflexion qui est faite. Comme le veut l'adage, tout est dans tout, et l'équilibre est quelque chose qui doit être recherché. Si on lit l'accord de gouvernement, il est prévu – et vous savez que l'ETS et le CBAM sont des mesures négociées au niveau européen – que les recettes doivent être négociées entre les Régions et le fédéral. C'est une occasion de plus de pouvoir travailler à l'obtention d'un accord optimal entre le fédéral et les entités fédérées.

Ce qui est intéressant et qui doit, à mon avis, vous intéresser, ce n'est pas le fait qu'il y ait, à un moment donné, une perception mais bien une redistribution. Le texte dit: "Ces recettes seront exclusivement affectées au financement des mesures visant à lutter contre le changement climatique et la compensation des efforts consentis par les citoyens et les entreprises à cet égard". En d'autres termes, il est prévu d'aider tant les citoyens que les entreprises. Je sais que certains y sont opposés. En ce qui nous concerne, nous considérons que c'est favorable à la relance, à une consommation durable, qui

répond tant aux objectifs climatiques qu'aux objectifs de durabilité.

02.176 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Merci, monsieur Crucke, pour votre réponse mais elle m'inquiète. En effet, vous confirmez ici que le citoyen devra effectivement payer plus pour sa cuve de mazout, pour le plein d'essence qu'il effectue pour aller travailler. Ce sont les citoyens que vous allez faire payer. On nous avait promis qu'il n'y aurait pas de taxe carbone, qu'on allait cesser d'emmerder les gens avec l'écologie. Or, c'est précisément ce que vous allez faire. Vous avez tenté de le dissimuler mais aujourd'hui, vous l'avez confirmé.

02.177 Jean-Luc Crucke, ministre: Madame Merckx, vous connaissez bien ce principe français, francophone et wallon qui dit qu'"il n'y a de pire sourd que celui qui ne veut pas entendre". Ce qui m'inquiète, c'est que vous n'entendez pas ce que l'on vous dit. On vous dit que l'on va redistribuer vers les plus faibles et cela ne vous convient pas encore. C'est votre droit de ne pas me croire quand je vous dis quelque chose. Mais c'est inquiétant que vous ne me croyiez pas quand je vous lis quelque chose. Cela relève du problème de compréhension.

02.178 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Vous confirmez ici que les deux milliards de taxes vont devoir être payés par le citoyen. Après, vous voulez peut-être les redistribuer. On ne le sait pas encore ni comment, ce n'est pas spécifié. Ce qui est clair, c'est que vous avez le choix de faire en sorte qu'il y ait un équilibre budgétaire en partie en faisant payer les citoyens alors que pour la transition climatique, par exemple, vous auriez pu faire d'autres choix. Vous auriez pu faire appel aux épaules les plus larges. Pourquoi la taxe bancaire reste-t-elle au même niveau? Pourquoi ne va-t-on pas chercher les surprofits chez ENGIE comme on l'a déjà fait à un moment, par exemple?

Ce sont d'autres choix qui auraient été possibles. Pourquoi n'avez-vous pas instauré une vraie taxe des millionnaires par exemple? Cela pourrait réellement rapporter quelque chose et pas vos 500 millions avec lesquels on passe de 5 % à 10 %. Le taux reste toujours identique et cela ne ressemble à rien. Ce sont là de vraies solutions de justice fiscale que l'on attendait et que ne présente pas votre accord.

02.179 Rajae Maouane (Ecolo-Groen): J'ai attendu sagement l'intervention du collègue Ronse. J'ai écouté attentivement. Vous avez parlé des paysages en Wallonie et de la prospérité flamande, mais vous n'avez pas évoqué Bruxelles. Vous l'avez totalement oubliée. C'est décevant pour le premier parti en Flandre dont Bruxelles est, je pense, la capitale. Vous ne dites pas que vous êtes en train de vendre Bruxelles au rabais et ce, alors qu'elle est déjà sous-financée depuis des années. Votre gouvernement d'austérité prévoit également de diminuer de 40 % – soit 50 millions d'euros en moins – le fonds Beliris d'ici 2029. On aura l'occasion d'y revenir avec le ministre en charge de Beliris. Ce sont des parcs, des infrastructures sportives, des rénovations de piscines, des aménagements d'espaces publics en moins pour Bruxelles, pour les Bruxelloises et Bruxellois. Sans parler du Cinquantenaire, pour lequel vous prévoyez 30 millions d'euros d'économies. Ce n'est pas à Bruxelles de payer pour l'anniversaire de toute la Belgique, même si on veut bien y participer.

Bruxelles mérite d'être mieux traitée que comme une variable d'ajustement budgétaire et d'être instrumentalisée pour l'agenda communautaire de la N-VA. Les citoyens et citoyennes de Bruxelles sont-ils considérés à vos yeux comme étant de seconde zone?

02.180 Axel Ronse (N-VA): Ik heb lang nagedacht over de vraag wat we over Brussel zouden vertellen en wat niet.

Ten eerste heb ik wel gesproken over de politiezones, die we zullen fusioneren, wat ongezien is. Ik ga ervan uit dat het feit dat we geslaagd zijn daarover een akkoord te maken, Kamerbreed applaus krijgt.

Ten tweede wou ik toch enige terughoudendheid betonen over Brussel. Indien ik immers de Brusselse beerput van wanbeleid zou moeten openen, na alles wat daar al is gebeurd, dan vreesde ik dat ik aan mijn 180 of 150 minuten spreektijd niet voldoende zou hebben en dat ik hier twee dagen zou staan praten over alles wat in Brussel moet worden hervormd.

Ik kan u alleen meegeven dat ook Brussel er mee op vooruit zal gaan, doordat we de werkloosheidsuitkering in de tijd beperken. Ik kan u ook meegeven dat wij de beerput aan leeflonen en uitkeringen zullen aanpakken die in Brussel worden uitgedeeld en waarover u samen met ons op de

bres staat tijdens de hoorzittingen, dat we ook de PS-baronieën in Brussel zullen aanpakken en dat we de stal zullen uitmesten.

Ik kan u verzekeren dat Brussel er minstens op dat vlak op vooruit zal gaan.

02.181 Rajae Maouane (Ecolo-Groen): Je ne suis pas surprise que la réponse de M. Ronse soit une réponse communautaire. Je lui parle des citoyens et des citoyennes de Bruxelles, et il me parle de communautaire. Pour la N-VA, ce n'est pas étonnant. Par contre, je lui rappelle que la N-VA est impliquée dans les négociations bruxelloises, si tant est qu'il y en ait. Monsieur Ronse, vous souhaiterez bon courage à votre collègue, Cielkje Van Achter.

En attendant ces coûts que nous avons évoqués (Beliris, Cinquantenaire, fusion des zones de police, fin des allocations de chômage) pèseront sur les épaules des Bruxelloises et des Bruxellois. Sachez qu'ils ont le droit au respect de la part du plus grand parti de Flandre!

02.182 François De Smet (DéFI): Monsieur Ronse, je réagirai à vos propos relativement à la défense. Quitte à surprendre, le programme en matière de défense de la coalition Arizona est plutôt bon. On ne peut en effet pas rester dans une forme de naïveté avec les impérialismes de part et d'autre. Je partage l'idée de nous réarmer et de parvenir le plus rapidement possible à 2 %. Cependant, j'ai deux sources d'inquiétude.

Tout d'abord, il s'agit de l'alimentation du fonds défense par la vente d'actifs. Lesquels et dans quelle proportion? Je ne voudrais pas que l'on utilise le fonds défense pour liquider les bijoux de famille qui nous restent, notamment les entreprises publiques.

Ensuite, je nourris une inquiétude pour le ministre de la Défense. Non pas de lui, mais pour lui. Il est très qualifié, ce sujet le passionne, il n'y a aucun doute. Il s'y prépare depuis longtemps. Mais nous avons aussi un ministre qui, depuis des années, ne cache pas son aversion pour sa nationalité belge, les cérémonies, les festivités et notamment celle du 21 juillet.

Je m'inquiète pour lui car, tout à coup, le voilà exposé à un bain de belgitude. En tant que ministre de la Défense, il aura droit à la Brabançonne et à des drapeaux belges à peu près tous les jours. C'est presque une question de bien-être au travail. Je m'en fais pour lui. Est-ce que son nationalisme s'en sortira dans ce bain de belgitude où il devra être confronté à de nombreux oripeaux noirs, jaunes, rouges?

J'ai encore une question très pratique car il se vante sur les réseaux sociaux de ne participer à aucune festivité. Où sera notre ministre de la Défense du Royaume de Belgique le 21 juillet prochain? Doit-on s'attendre à ce qu'il officie au défilé qu'il est supposé organiser? Oui ou non?

De **voorzitter**: Vragen aan de ministers kunnen straks worden gesteld, zoals u weet.

02.183 Axel Ronse (N-VA): Ik ben beducht om over minister Francken uitspraken te doen als hij erbij is en streng naar mij kijkt. Zeker nu hij aan het hoofd staat van een leger, ben ik nog meer beducht. Ik stel voor dat dat in de thematische debatten wordt besproken met minister Francken.

De **voorzitter**: Om een of andere reden zijn er collega's die menen dat zij het recht hebben om tussen de lijst in te springen. Kunnen we minstens die discipline aan de dag leggen om de volgorde te respecteren? Er is gezegd dat elke fractie het woord krijgt. De PS heeft in deze ronde nog niet het woord gekregen, dus het lijkt mij geen daad van onfatsoen om die haar rol te laten spelen zoals dat hoort. Dank u.

02.184 Patrick Prévot (PS): Je vous remercie, monsieur le président de tous les parlementaires.

Monsieur Ronse, on a évoqué brièvement – cela a dû prendre une grosse minute – le dossier IVG grâce à la question de M. Van Hecke. Vous avez éludé celle-ci et dit que cela reviendrait dans les débats thématiques.

Je vous le confirme: notre groupe, singulièrement ma collègue Caroline Désir, reviendra sur le sujet. Mais je veux quand même interroger le chef de file parlementaire du plus grand groupe qui compose

l'Arizona. On a parlé une minute ici. Cela a dû être le temps que les négociateurs ont pris pour discuter d'un important dossier qu'est l'IVG. Ce n'est pas pour nous une variable d'ajustement, un point de détail de cet accord.

Ma question est très simple. On a certainement vu que M. Mahdi est arrivé à la va-vite en disant: "Bon, allez, on va mettre quelque chose sur l'IVG en consensus avec la majorité et, avec ça, on est ok." En tant que parlementaire, monsieur Ronse, allez-vous accepter que le gouvernement ne fasse rien ou bien accepterez-vous que ce débat puisse venir ici au niveau du Parlement? J'ai notamment entendu Jean-Luc Crucke, que je connais fort bien, s'exprimer pendant la campagne électorale et qui disait que, pour Les Engagés, en tout cas en ce qui le concernait, il fallait moderniser cette loi. J'ai entendu Georges-Louis Bouchez, qui n'est pourtant pas le plus grand progressiste de cette Assemblée, dire également qu'il y aurait la liberté de vote sur ce sujet éthique important, qui donne davantage de droits aux femmes de disposer librement de leur corps.

Monsieur Ronse, ce gouvernement va-t-il avancer sur la modernisation de la loi? Si non, aurons-nous, en tant que parlementaires, mais vous êtes un parlementaire également, la possibilité de disposer de ce texte et de pouvoir enfin voter pour que les femmes puissent disposer librement de leur corps?

02.185 Axel Ronse (N-VA): Mijnheer Prévot, voor dergelijke zaken hebben jullie niets gedaan, maar deze regering zal er wel iets rond doen. Ik heb daarrond een grote sereniteit. Het debat verdient zeker aandacht en als parlamentslid zult u straks op uw wenken bediend worden tijdens de themadebatten, waar dat nog heel uitgebreid besproken kan worden. Ik zal u nu daarom niet verder van antwoord dienen. Als parlamentslid staat het mij overigens vrij om te antwoorden wat ik wil op gelijk welke vraag. In wezen ben ik zelfs niet verplicht om uw vraag te beantwoorden.

02.186 Patrick Prévot (PS): En l'occurrence, vous répondez surtout n'importe quoi aux questions que l'on ne vous pose pas. Plus sérieusement, monsieur Ronse, vous dites que nous n'avons rien fait sous le précédent gouvernement. Nous avons mené, avec l'appui d'une étude interdisciplinaire, un travail de qualité. Nous avons aujourd'hui un rapport réalisé par 35 experts et expertes, lesquels ont rendu un avis unanime sur toute une série de points ainsi que 25 recommandations. Nous pourrions en faire une transposition dans un texte de loi, demain. Nous avons évidemment, nous aussi, au niveau du PS, un texte qui peut être voté demain. Donc, je vous le dis une fois de plus: pour nous, ce n'est pas un point de détail de l'accord. Malheureusement, je le répète, ce gouvernement va danser comme sifflent M. Mahdi et le cd&v.

De **voorzitter**: Collega's, er zijn nog een aantal collega's die het woord wensen. We zullen dat doen na de pauze.

Ik zie u terug binnen een uur.

De vergadering wordt gesloten. Volgende vergadering woensdag 5 februari 2025 om 15.45 uur.
La séance est levée. Prochaine séance le mercredi 5 février 2025 à 15 h 45.

*De vergadering wordt gesloten om 14.44 uur.
La séance est levée à 14 h 44.*

De bijlage is opgenomen in een aparte brochure met nummer CRIV 56 PLEN 025 bijlage.

L'annexe est reprise dans une brochure séparée, portant le numéro CRIV 56 PLEN 025 annexe.